

41 ΘΕΑΤΡΙΚΑ
ΤΕΤΡΑΔΙΑ

Ο Γιον Φόσε και *Το παιδί*

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
ΤΗΣ «ΤΕΧΝΗΣ»

ΘΕΑΤΡΙΚΑ
ΤΕΤΡΑΔΙΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

41

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Νικηφόρος Παπανδρέου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Κορίνα Χαρίτου
Όλγα Χατζημακώβου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Γιώργος Καστούρας

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΘΕΣΙΑ

Infoprint
Ι. Ντέκα 7, Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310.531.517
infop@otenet.gr

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Αθ. Αγγ. Αλιντζής
Τηλ. 2310.221.529

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

Γιώργος Δεληδημητρίου
Τηλ. 2310.216.728

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης»
Θέατρο «Αμαλία»
Αμαλίας 71
546 40 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310.821.483, Fax 2310.860.708
pirskini@otenet.gr

Αριθμός τεύχους 41

ΜΑΡΤΙΟΣ 2003

Τιμή τεύχους 6 Ευρώ

Ο Γιον Φόσε και *Το παιδί*

Γιον Φόσε	3
NILS TABERT Γιον Φόσε – Ένα πορτραίτο μέσα από τα ίδια του τα λόγια	4
Η ΔΡΑΜΑΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΙΟΝ ΦΟΣΕ Γράφοντας για το θέατρο	13
Τα κυριότερα έργα	13
Η κριτική για τον Φόσε	14
ANDREA SCHWIETER Ομιλούσες παύσεις	18
JON FOSSE <i>Το παιδί</i>	21

Οι φωτογραφίες από τις δοκιμές του *Παιδιού* στην Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» είναι του Βασίλη Μποζίκη.

ΓΙΟΝ ΦΟΣΣΕ *Το παιδί*

Στις 8 Μαρτίου 2003, η Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» ανέβασε στο θέατρο «Αμαλία» της Θεσσαλονίκης το έργο του Jon Fosse *Το παιδί*.

Το έργο ανέβηκε σε απόδοση Νικηφόρου Παπανδρέου. Η σκηνοθεσία είναι του Πέτρου Ζηβανού, τα σκηνικά του Εδουάρδου Γεωργίου, η ενδυματολογική επιμέλεια της Ιφιγένειας Δελιγιαννίδου, η μουσική του Γιώργου Χούχου και οι φωτισμοί του Στράτου Κουτράκη. Βοηθός σκηνοθέτη: Δήμητρα Χουμέτη. Πήραν μέρος οι ηθοποιοί: Άννα Κυριακίδου (Ανιές), Μένη Κυριάκογλου (Έβελιν), Νίκος Λύτρας (Γιατρός), Στέλλα Μιχαηλίδου (Νοσοκόμα), Γιάννης Μόχλας (Άρβιντ), Δημήτρης Σακατζής (Φρέντρικ).

Τεχνική οργάνωση παραγωγής και χειρισμός ήχων: Βασίλης Τζαφέρης. Χειρισμός φωτισμών: Χρήστος Πρανσιόδης. Τεχνική υποστήριξη: Στέφανος Σα-

μαρτζίδης. Κατασκευή σκηνικού: Γιώργος Τζαναετής.

Για την ελληνική απόδοση που δημοσιεύεται σ' αυτό το τεύχος, χρησιμοποιήθηκε, το γαλλικό κείμενο του Terje Sinding, στον τόμο *Le Nom-L'enfant*, εκδ. L'Arche, Παρίσι 1998, σε αντιβολή με το αγγλικό κείμενο του Louis Muinzer, Oberon Books, Λονδίνο 2002.

Τίτλος του πρωτοτύπου: Jon Fosse, *Barnet*. Το έργο έκανε παγκόσμια πρεμιέρα στο Nationaltheatret, στο Όσλο, στις 4 Σεπτεμβρίου 1996. Η σκηνοθεσία ήταν του Kai Johnsen, τα σκηνικά και τα κοστούμια του Hilmar Fredriksen. Τους ρόλους ερμήνευσαν οι ηθοποιοί: Giske Armand (Φρέντρικ), Eindride Eidsvold (Άρβιντ-Γιατρός), Øystein Røger (Ανιές), Liv Thorsen (Έβελιν), Andrine Sæter (Νοσοκόμα).

Το έργο διέγραψε από τότε μια εντυπωσιακή πορεία σε πολλές σκηνές της Ευρώπης:

Θέατρο Bela Bartók της Βουδαπέστης (1997), Θέατρο Giljotin της Στοκχόλμης (1997), Θέατρο The Gate του Λονδίνου (1998), Åbo Svenska Teater

στη Φινλανδία (1998), Théâtre de la Colline του Παρισιού (2000), Θέατρο Ravensburg Konzerthaus της Στουτγκάρδης (2000), Thalia Theater του Αμβούργου (2000), Neues Theater Schauspiel Halle του Βερολίνου (2001), En votre compagnie στο Castres (2002), Terra Incognita στο Epernay (2002), Siemaszkowa Theatre στο Rzeszow (2002). Το έργο έχει γυριστεί επίσης σε ταινία για την Πολωνική Τηλεόραση, το 1999.

Στην Ελλάδα έχουν ανέβει μέχρι σήμερα δύο ακόμη έργα του Γιον Φόσσε:

Κάποιος έρχεται, Θέατρο του Νέου Κόσμου, 23 Μαΐου 2001, σε μετάφραση και σκηνοθεσία της Κατερίνας Σαρροπούλου.

Ο Χειμώνας, Θέατρο του Νότου (στο πλαίσιο του φεστιβάλ νέων δημιουργών με τίτλο Δοκιμές 1), 16 Οκτωβρίου 2002, σε μετάφραση των Liv Nilsen Garras και Ελένης Σταυροπούλου και σκηνοθεσία της Βίκυς Γεωργιάδου. Το έργο *Χειμώνας* κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ανατολικός, Αθήνα 2002.

Γιον Φόσε

Ο Γιον Φόσε γεννήθηκε στο Haugesund το 1959. Μεγάλωσε στο Strandebarn –δίπλα στο Φιόρντ Hardanger– και στα τέλη της δεκαετίας του '70 εγκαταστάθηκε στο Bergen, όπου ζει και εργάζεται μέχρι σήμερα. Σπούδασε συγκριτική φιλολογία, κοινωνιολογία και φιλοσοφία. Το 1983, σε ηλικία είκοσι τριών χρόνων, κάνει το ντεμπούτο του στο χώρο της συγγραφής με το μυθιστόρημα *Κόκκινο-μαύρο*. Από τότε έχει εκδώσει πολλά μυθιστορήματα, συλλογές διηγημάτων, ποιήματα, μελέτες, καθώς και βιβλία για παιδιά.

Τα κυριότερα μυθιστορήματά του: *Σιωπηλή κιθάρα* (1985), *Η πέτρα του αίματος* (1987), *Ναύσταθμος* (1989), *Ο συλλέκτης μπουκαλιών* (1991), *Μελαγχολία I* (1995), *Μελαγχολία II* (1996), *Πρωί και βράδυ* (2000).

Στις αρχές της δεκαετίας του '90 αρχίζει να γράφει για το θέατρο. Το *Κάποιος έρχεται* είναι το πρώτο του θεατρικό έργο (1993), το οποίο, ωστόσο, βλέπει τα φώτα της σκηνής αρκετά χρόνια αργότερα, το 1996. Ο ίδιος ισχυρίζεται ότι το κίνητρό του για να τολμήσει να μεταπηδήσει στο χώρο του θεάτρου υπήρξε καθαρά οικονομικό, γιατί περνούσε μεγάλες οικονομικές δυσκολίες εκείνη την εποχή. Αυτή η πρώτη του απόπειρα να γράψει ένα θεατρικό έργο

στάθηκε και η μεγαλύτερη έκπληξη της ζωής του, καθώς, παρόλο που το θέατρο τον άφηγε μέχρι τότε αδιάφορο, ένωσε ότι μέσα από αυτό μπορούσε να κατακτήσει μια λογοτεχνική αλήθεια που δεν μπορούσε ποτέ να φανταστεί. Το *Κάποιος έρχεται* έχει ανέβει από τότε σε πολλές ευρωπαϊκές σκηνές, όπως π.χ. στο Théâtre de Nanterre-Amandiers, στο Παρίσι, σε σκηνοθεσία του Claude Régy. Με αφορμή αυτήν την παράσταση, ο θεατρικός κριτικός της εφημερίδας *Le Monde*, Michel Cournot, χαρακτήρισε τον Φόσε ως τον «Μπέκετ του 21ου αιώνα».

Ο Φόσε χρησιμοποιεί στα έργα του τα νέα νορβηγικά, τη δεύτερη επίσημη γλώσσα της Νορβηγίας, η οποία είναι βασισμένη στη δημοτική παράδοση της χώρας. Οι ιδιαιτερότητες αυτής της γλώσσας προσδίδουν στο έργο του ένα μοναδικό γλωσσικό ύφος. Η γλώσσα του, ταυτόχρονα ποιητική και νατουραλιστική, μεγεθύνει την αγάπη και τον πόνο που βιώνουν οι ήρωές του, άνθρωποι καθημερινοί που επιθυμούν όσο τίποτε άλλο να ζήσουν τη ζωή τους.

Τα τελευταία χρόνια, ο Φόσε είναι ο πιο δημοφιλής νορβηγός συγγραφέας εντός και εκτός νορβηγικών συνόρων. Δύο με τρεις σκηνές κάθε χρόνο στη Νορβηγία ανεβάζουν έργα του. Με την

παρουσίαση του έργου του *Το όνομα* στο φεστιβάλ του Σάλτσμπουργκ, ο Φόσε γνωρίζει μεγάλη απήχηση στις γερμανόφωνες χώρες. Αυτή τη στιγμή στη Γαλλία και τη Γερμανία είναι ο πιο συχνά ανεβασμένος ξένος θεατρικός συγγραφέας. Συνολικά τα έργα του έχουν μεταφραστεί σε 29 γλώσσες. Κατά την περίοδο 1999-2002, δώδεκα έργα του ανεβάστηκαν σε σαράντα σκηνές της Ευρώπης.

Εκτός από το *Κάποιος έρχεται* (πρώτη παράσταση: Det Norske Teatret, Όσλο, 1996) και *Το όνομα* (Den Nationale Scene, Μπέργκεν, 1995), στη δραματική παραγωγή του Φόσε περιλαμβάνονται τα έργα: *Δε θα χωρίσουμε ποτέ* (Den Nationale Scene, Μπέργκεν, 1994), *Το παιδί* (Nationaltheatret, Όσλο, 1996), *Νυχτοτράγουδα* (Rogaland Teater, 1997), *Μητέρα και παιδί* (Nationaltheatret, Όσλο, 1997), *Ο κιθαρίστας* (Cinnober Teater, Γκέτεμποργκ, 1998), *Ο γιος* (Nationaltheatret, Όσλο, 1997), *Μια καλοκαιρινή μέρα* (Det Norske Teatret, Όσλο, 1999), *Φθινοπωρινό όνειρο* (Nationaltheatret, Όσλο, 1999), *Επίσκεψη* (Den Nationale Scene, Μπέργκεν, 2000), *Χειμώνας* (Rogaland Teater, 2000), *Απόγευμα* (Teaterhögskolan, Στοκχόλμη, 2000), *Όμορφο* (Det Norske Teatret, 2001), *Παραλλαγές θανάτου* (Nationaltheatret, Όσλο, 2001) και *Το κορίτσι στον καναπέ* (Traverse Theatre, Εδιμβούργο, 2002).

Ο Γιον Φόσε έχει τιμηθεί με πολλά βραβεία και διακρίσεις, όπως το Νορβηγικό Βραβείο Ίψεν, το Nordic Prize για δραματογράφους καθώς και το αυστριακό βραβείο Nestroy.

Από την παράσταση του έργου *Κάποιος έρχεται* σε σκηνοθεσία Claude Régy, Théâtre de Nanterre-Amandiers, Παρίσι, 1999.

□ Αναρίθμητες μικρές παύσεις και ημιτελείς φράσεις που επαναλαμβάνονται. Ο Φόσε περιγράφει μάλλον τις σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους παρά την εσωτερική τους ζωή. Αποφεύγει συνειδητά την ψυχολογία.

GIANNI SCHNEIDER

Από το πρόγραμμα της παράστασης του έργου Το όνομα, Théâtre Vidy, Λωζάνη, 28 Φεβρουαρίου 2002.

□ Η γραφή του Φόσε, συμπαγής και επαναληπτική στα μυθιστορήματα, στα θεατρικά μετατρέπεται σε ελεύθερους στίχους αρκετά μικρούς, χωρίς στίξη, εξίσου επαναληπτικούς. Τίθεται, ωστόσο, ένα ερώτημα. Πώς να κάνουμε να ακουστεί στο θέατρο αυτό που ο Φόσε αποκαλεί «φωνή της γραφής»; Είναι μια βουβή φωνή παράλληλη με το κείμενο που, χωρίς να καταλαβαίνουμε πώς, φέρνει στην επιφάνεια ένα ολόκληρο υφαντό, στο οποίο οδηγηθήκαμε από ένα μόνο λεπτό νήμα γραφής. Αυτή η απόσταση ανάμεσα σε φράσεις φαινομενικά επίπεδες και σε ό,τι φαντασμαγορικό και αλλόκοτο υποβάλλουν, ανοίγει μπροστά μας μια γη χωρίς όνομα. Αγνοούμε πάνω σε ποια επιφάνεια βαδίζουμε.

Γιον Φόσε – Ένα πορτραίτο μέσα από τα ίδια του τα λόγια

Αυτό το “πάμε στο θέατρο” έγινε για μένα κατά κανόνα “φεύγω από το θέατρο”, και μάλιστα στο διάλειμμα. Έπρεπε να απομακρυνθώ όσο το δυνατόν γρηγορότερα από αυτήν την γλοιώδη πολιτιστική ομοφωνία που απειλούσε να μου στερήσει το κουράγιο μου για ζωή...

«Η σημαντικότερη εμπειρία της ζωής μου: ήμουν επτά χρονών και έπρεπε να φέρω χυμό στη μητέρα μου. Ξεκίνησα, βγήκα στην αυλή για να κατέβω στο υπόγειο. Στο δρόμο της επιστροφής γλίστρησα πάνω στον πάγο, έσπασα το μπουκάλι και έκοψα μια αρτηρία μου. Ήμουν βέβαιος πως θα πέθαινα. Όταν με μετέφεραν στο γιατρό, σκεφτόμουν: "Τώρα βλέπω το σπίτι για τελευταία φορά". Αλλά χαιρόμουν, δεν αισθανόμουν καθόλου φόβο. Έβλεπα τον εαυτό μου απ' έξω, τόσο κοντά ήμουν στο θάνατο. Αυτή η προοπτική, αυτή η απόσταση... Σήμερα, όταν τα ξαναφέρνω στο μυαλό μου, ξέρω, πως από εκείνη τη στιγμή ήμουν συγγραφέας».

Ο Γιον Φόσε γεννήθηκε το 1959 στην παραλιακή πόλη Haugesund. Εκεί στο νότο, στην περιοχή του Hardangerfjord, πέρασε τα παιδικά και νεανικά του χρόνια. «Οι ήχοι του Strandedebarn υπάρχουν στη βάση όλων όσα γράφω. Η σκοτεινιά του φθινοπώρου. Το δωδεκάχρονο αγόρι που κατεβαίνει έναν στενό δρόμο του χωριού. Ο αέρας και η βροχή που σε μαστιγώνει, η θάλασσα στο φιορδ να παφλάζει. Ένα μοναχικό σπίτι με φως στο παράθυρο. Ίσως πέρασε ένα αυτοκίνητο... Μεγάλωσα με το βλέμμα μου στραμμένο στη θάλασσα. Αγαπώ αυτή τη θέα που καθορίζει σε πολύ μεγάλο βαθμό ό,τι ασυνείδητα νιώθω. Αν περάσει πολύς καιρός χωρίς να δω τη θάλασσα, αισθάνομαι πως κάτι δεν πάει καλά».

Το 1975 ο Φόσε μετακόμισε στο Μπέργκεν και σπούδασε συγκριτική φιλολογία. Αργότερα έγινε υφηγητής στην Ακαδημία Δημιουργικής Γραφής του Hordaland. Από τις αρχές της δεκαετίας του '90 εργάζεται ως συγγραφέας και ζει στο Μπέργκεν με τη γυναίκα του, τις δυο μικρές τους κόρες, και τον γιο του, από τον πρώτο του γάμο. Κοντά στο Μπέργκεν, στο Osterfjord, βρίσκεται το μικρό εξοχικό του σπίτι, όπου αποτραβιέται για να γράψει. «Η απο-

μόνωση είναι ζωτικής σημασίας για το γράψιμο μου. Αν δεν μπορώ να διάγω μια ήσυχη και όχι ιδιαίτερα κοινωνική ζωή, δεν μπορώ να κάνω τη δουλειά μου. Τόσο απλό είναι... Πολλοί είναι οι Νορβηγοί που έχουν μια καλύβα στην εξοχή, συχνά σε μέρη όπου ζουν όσο το δυνατό λιγότεροι άνθρωποι... κατά κάποιον τρόπο πολλοί από εμάς είμαστε μοναχικοί, loners... Εμένα μου αρέσουν και τα δύο, και η πόλη και η ήσυχη ζωή. Αν μπορούσα να αποφασίσω μόνο για τον εαυτό μου, θα προτιμούσα να ζω στην εξοχή. Όμως έχω παιδιά και αυτά χρειάζονται κι άλλους ανθρώπους γύρω τους».

«Ήδη από πολύ μικρή ηλικία έγραφα σύντομα αφελή ποιήματα και διηγήματα. Αισθανόμουν για τα πάντα μια κάποια απόσταση και θεωρούσα πως είχα τελείως διαφορετική αντίληψη για τα περισσότερα πράγματα από τους άλλους. Το πρώτο μου μυθιστόρημα το έγραψα στο γυμνάσιο. Δεν το έδειξα σε κανέναν ούτε το έστειλα σε κάποιον εκδοτικό οίκο. Μου άρεσε το ίδιο το γράψιμο». Την εποχή εκείνη υπήρχε και μια άλλη τέχνη που ήταν για τον Φόσε εξίσου σημαντική: «Παλιότερα έπαιζα με πάθος μουσική σε ένα ροκ συγκρότημα, αλλά και κλασική μουσική, βιολί και κιθάρα, έξι ως εφτά φορές την ημέρα, σχεδόν αρωστημένα. Δεν ήμουν όμως καλός μουσικός και τα παρότησα στα δεκαέξι μου χρόνια. Όταν άρχισα να γράφω κανονικά, ήταν για μένα σαν να έπαιζα μουσική πάνω στο πληκτρολόγιο της γραφομηχανής. Ως και το σώμα μου είχε αυτήν την αίσθηση. Μεταχειριζόμουν τις ιστορίες και τη γλώσσα σαν μουσική. Στο μεταξύ μεγάλωσα και, όταν γράφω, κάθομαι πλέον σιωπηλός και ήσυχος... Για πολλά χρόνια έπαψα να ακούω μουσική, ως νέος είχα κορεστεί από αυτή. Τώρα, άρχισα και πάλι να ακούω, προς το παρόν μόνο Μπαχ. Μερικές φορές αισθάνομαι σαν να συνθέτω... Η γλώσσα αυτή καθ' εαυτή δεν είναι

φυσικά μουσική, οι λέξεις σημαίνουν αυτό που σημαίνουν, υπάρχει μια ιστορία, υπάρχουν χαρακτηριστές κ.λ.π. Όταν όμως γράφω, αυτά δεν με απασχολούν ιδιαίτερα, τίποτα δεν με απασχολεί, απλώς βυθίζομαι μέσα σε μια μουσική σύνθεση... Βέβαια σκέφτομαι με κάποιον τρόπο, έχω ένα είδος συνείδησης, αλλά μοιάζει περισσότερο σα να ονειρεύομαι στον ξύπνιο μου... Προσπάθησα να μεταφέρω στη γλώσσα την ατμόσφαιρα και τη δυναμική της μουσικής. Αυτό που προέκυψε δεν ήταν μια πειραματική πρόζα, δεν είχα τέτοιο σκοπό, αλλά αντίθετα δημιουργήθηκε μια περίεργη πρόζα, όπως μια μουσική πράξη, με τη δική της δομή και πολλές επαναλήψεις. Αν και δεν ήθελα να γίνω συγγραφέας, έγραψα ένα πρώτο μυθιστόρημα». Το 1983 δημοσιεύτηκε με τον τίτλο *Raudt-svart* (Κόκκινο-μαύρο). Το δεύτερο μυθιστόρημά του, *Strengd gitar* (Σιωπηλή κιθάρα) έφερε στον Φόσε την αναγνώριση στη Σουηδία, κάτι που στη Νορβηγία το κατάφερε τελικά το 1989 με το τρίτο του μυθιστόρημα, *Naustet* (Ο ναύσταθμος). Ακολούθησαν κι άλλα μυθιστορήματα, ποιητικές συλλογές, δοκίμια, παιδικά βιβλία, και μεταφράσεις (ανάμεσα σε άλλα και έργα του Τόμας

Μπέρνχαρντ). Το 1996 του απονεμήθηκε το βραβείο Μέλσομ (Melsom) για το μυθιστόρημα *Melancholia* –γράφηκε το 1995, και ένα χρόνο αργότερα ακολούθησε το *Melancholia II*. Τον Μάιο του 2001 τιμήθηκε για δεύτερη φορά με το παραπάνω βραβείο για το μυθιστόρημα *Morgon og Kveld* (Πρωί και βράδυ).

Ο Φόσε έγινε γνωστός ως θεατρικός συγγραφέας, χάρη σε ένα τυχαίο γεγονός: «Δεν μου άρεσε το θέατρο και συχνά έλεγα, για παράδειγμα σε συνεντεύξεις, πως στην πραγματικότητα μισούσα το θέατρο, τουλάχιστον το νορβηγικό. Αυτό το “πάμε στο θέατρο” έγινε για μένα κατά κανόνα “φεύγω από το θέατρο”, και μάλιστα στο διάλειμμα. Έπρεπε να απομακρυνθώ όσο το δυνατόν γρηγορότερα από αυτήν την γλοιώδη πολιτιστική ομορφιά που απειλούσε να μου στερήσει το κουράγιο μου για ζωή... Κάποια στιγμή, ο σκηνοθέτης Κάι Γιόνσεν άρχισε να συνεργάζεται με το Θέατρο του Μπέργκεν. Οι πρώτες παραγωγές του ήταν πάνω σε κείμενα των Σάμουελ Μπέκετ και Χάινερ Μύλλερ, και ο Κάι επιθυμούσε να βρεθώ κι εγώ στη συντροφιά τους. Προσωπικά θεωρούσα πως δεν μπορούσα να αναμετρηθώ με αυτούς

Από τις δοκιμές του Παιδιού στην Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης». Άννα Κυριακίδου, Δημήτρης Σακατζής.

Επάνω:
Στέλλα Μιχαηλίδου, Νίκος
Λύτρας, Άννα Κυριακίδου,
Δημήτρης Σακατζής.
Απέναντι:
Άννα Κυριακίδου,
Δημήτρης Σακατζής, Μένη
Κυριάκογλου.

τους συγγραφείς, δεν έτρεφα κανενός είδους φιλοδοξίες για τη σκηνή, έτσι του πρότεινα να δραματοποιήσει ένα από τα μυθιστορήματά μου. Παρόλα αυτά μου έγινε μια πρόταση, η οποία συνοδευόταν από ένα καλό χρηματικό ποσό για τα δικά μου οικονομικά δεδομένα. Εκείνη την εποχή δεν είχα καθόλου λεφτά κι έτσι δέχτηκα. Ήταν προχωρημένο φθινόπωρο του 1992, όταν για πρώτη φορά κάθησα να γράψω κάτι σε μορφή θεατρικού διαλόγου, με σκηνοθετικές οδηγίες να παρεμβάλλονται ενδιάμεσα. Αποφάσισα να χρησιμοποιήσω λίγα πρόσωπα, και να τηρήσω την ενότητα χώρου και χρόνου. Οι θεατές έπρεπε να βιώσουν στο διάστημα μιας περίπου ώρας μια έντονη στιγμή που με κάποιον τρόπο θα άλλαζε τη στάση τους απέναντι στη ζωή. Έγραψα το έργο σχεδόν δια μιας, σαν να έβγαινε από τα μυθιστορήματα και τα ποιήματά μου, αγνοώντας τους θεατρικούς κανόνες. Οποία έκπληξη! Δημιουργήθηκε ένα είδος τραγουδιού. Σε σύντομο χρονικό διάστημα είχα έτοιμο το πρώτο μου έργο *Nokon kjem til a*

komme (Κάποιος έρχεται). Και είχα την αίσθηση ότι πέτυχα κάτι που δεν είχα καταφέρει με την ποίηση ή την πρόζα, πως δημιουργήθηκε κάτι με λέξεις και –εξίσου σημαντικό– με σιωπή. Η λέξη *παύση* είναι αυτή που εμφανίζεται συχνότερα στα έργα μου. Αρχικά πίστευα πως τα μυθιστορήματά μου απέχουν πολύ από τα θεατρικά έργα. Βέβαια εκτυλίσσονται σε σχετικά μικρά χρονικά διαστήματα, εμφανίζονται μόνο λίγα πρόσωπα, όμως υπάρχουν μερικές καθοριστικές στιγμές στη δράση, οι οποίες δημιουργούν την ένταση στο σύνολο, και γενικά είναι λιγότερο επικά από ό,τι λυρικά. Ο Κάι Γιόνσεν και μερικοί άλλοι σκέφτηκαν πως μια παρόμοια δομή θα μπορούσε να είναι καλή για το θέατρο. Είχαν δίκιο, αν και αρχικά δεν ήθελα να το πιστέψω. Ήξερα, λοιπόν, πως είχα γράψει ένα καλό κείμενο, δεν ήμουν όμως σίγουρος αν θα μπορούσε να σταθεί στη σκηνή. Το *Κάποιος έρχεται* ανέβηκε πολλές φορές και πήγε πολύ καλά. Ανακάλυψα νέες δυνατότητες στο γράψιμό μου, σχεδόν παρά τη θέλησή μου. Πολύ γρήγο-

ρα απέκτησα ένα είδος εξάρτησης από τους χαρακτήρες μου και από αυτό το νέο είδος. Συνέχισα να γράφω έργα, και πρέπει να πω ότι σήμερα είμαι κυρίως θεατρικός συγγραφέας και πως –παρόλο που δεν με ευχαριστεί αυτή η σκέψη– όλη η υπόλοιπη συγγραφική μου δουλειά υπήρξε, κατά κάποιον τρόπο, η προετοιμασία για αυτά τα έργα. Ακόμα θυμάμαι την πρώτη πρόβα δικού μου έργου. Έκανε προσπάθεια να σταθεί, όπως ένα πουλαράκι που για πρώτη φορά

δοκιμάζει να πατήσει στα πόδια του. Και τελικά στάθηκε».

Από τότε ο Φόσε έχει γράψει δεκαπέντε θεατρικά έργα, που παίζονται με επιτυχία από τη μια άκρη της Ευρώπης ως την άλλη. Το 1996 του απονεμήθηκε για το έργο *Namnet* (Το όνομα) το περίφημο Βραβείο Ίψεν και το 2000 για το *Ein Sommers Tag* (Μια καλοκαιρινή μέρα) το Nordic Prize· επίσης την ίδια χρονιά, μετά την πρώτη γερμανόφωνη παράσταση του έργου *To*

[...] Ο Φόσε επινοεί μια έκταση, απλώνει μπροστά μας μια οθόνη, και από κει, με αδιόρατες αλλαγές, μας οδηγεί σε μια ακριβή πραγματικότητα, όπου διακρίνουμε κάτι, τόσο ανέγγιχτο όσο το φως, το οποίο διαλύει αυτό που φτιάχνει, έτσι που χάνουμε το περίγραμμα αυτού που, ωστόσο, συμβαίνει. Έκπληκτοι μπαίνουμε σε ένα δάσος, θα έλεγε κανείς ότι τα δέντρα μιλούν, και καθώς μιλούν είμαστε όλο και λιγότερο τυφλοί. Είναι πολύ βίαιο το άνοιγμα αυτού του εσωτερικού ματιού. Χωρίς θόρυβο, χωρίς τραντάγματα, με λεπτότητα η συγκεκριμένη πραγματικότητα αφήνει να φανεί ότι δεν είναι καθόλου μια παραγματικότητα τελειωμένη. [...] Η απουσία κάθε σημείου στίξης (ακόμη και του ερωτηματικού) ακυρώνει τις προσπάθειές μας να βρούμε τονισμό και κάνει το κείμενο – ακόμη και στην ανάγνωση – χωρίς όρια. Και ίσως μέσα σε αυτό το δάσος του ασυνειδήτου ακούμε κάτι πέρα από αυτό που ξέρουμε ότι ακούμε.

CLAUDE RÉGY

Από το πρόγραμμα της παρισινής παράστασης του έργου *Κάποιος έρχεται*, 28 Σεπτεμβρίου 1999.

Δημήτρης Σακατζής,
Μένη Κυριάκογλου,
Άννα Κυριακίδου.

□ Οι επαναλήψεις στα κείμενα του Φόσε παρουσιάζουν την υποκειμενική, άμεση και αποσπασματική σκέψη των ηρώων και έχουν συνήθως έμμοιο χαρακτήρα. Απλοί άνθρωποι βρίσκονται ξαφνικά μέσα σε μια πραγματικότητα διόλου απλή. Πρόκειται συχνά για περιθωριακά άτομα που έχουν να αντιμετωπίσουν κρίσιμες καταστάσεις, μέσα στις οποίες οξύνεται η δυσαρμονία ανάμεσα στο υποκείμενο και το περιβάλλον του. Πρόσωπα κλεισμένα στον εαυτό τους και γι' αυτό απόβλητα, πρόσωπα που δε βρίσκουν διέξοδο. Το να δείχνει την υποκειμενικότητα ενός απλού ανθρώπου που βρίσκεται απέναντι σε μια κρίσιμη κατάσταση,

όνομα στο Φεστιβάλ του Σάλτσμπουργκ, τιμήθηκε με το αυστριακό «θεατρικό Όσκαρ», το Βραβείο Nestroy, ως ο καλύτερος συγγραφέας.

«Στην ιδιαίτερη πατρίδα μου είναι πολύ ήσυχα, ιδιαίτερα το χειμώνα. Οι άνθρωποι δεν μιλούν πολύ. Όταν λένε κάτι, είναι γεμάτο ειρωνεία. Τα αναμιφισβήτητα δυνατά τους συναιθήματα δεν τα εκφράζουν άμεσα. Το ότι μεγάλωσα εκεί έχει μεγάλη σχέση με τη γλώσσα που χρησιμοποιώ». Στη Νορβηγία υπάρχει μέχρι σήμερα, ως αποτέλεσμα της εθνικής γλωσσικής διαμάχης του 19ου αιώνα, η αντιπαράθεση ανάμεσα σε δύο είδη γραπτής γλώσσας: την αστική Bokmål, που έχει καθιερωθεί στην οικονομία και στον τύπο, και την Nynorsk (νέα νορβηγικά), που κυριαρχεί κυρίως στη δυτική Νορβηγία. Σ' αυτή τη γλώσσα, που οι κάτοικοι των πόλεων αντιμετωπίζουν με υπεροψία, γράφει ο Φόσε. «Η σκηνή βρίσκεται εκτός παραπραγματικότητας, το ίδιο και η συγκεκριμένη γλώσσα. Η Nynorsk είναι μια κατασκευασμένη, επίσημη γλώσσα, που βασίζεται σε διαλέκτους και στα

παλιά νορβηγικά. Οι άνθρωποι που τη χρησιμοποιούν για να γράφουν, μιλούν συνήθως σε διάλεκτο. Πάντως χρησιμοποιείται ως λόγια γλώσσα στο θέατρο, στην τηλεόραση ή όταν ο παπάς εκφωνεί έναν επικήδειο. Αλλά στην πραγματικότητα κανείς δεν τη χρησιμοποιεί όταν μιλά όπως εγώ τη γράφω, σωστά, δηλαδή χωρίς διάλεκτο. Από την άλλη πλευρά εγώ χρησιμοποιώ μια σειρά από γλωσσικά μοτίβα της καθομιλουμένης: εμείς επαναλαμβανόμαστε, σταματάμε στη μέση μιας φράσης, πολύ φυσικά πράγματα όταν μιλάμε. Γράφω λοιπόν ένα μεικτό γλωσσικό είδος που αποτελείται από μια γλώσσα λόγια και από την καθομιλουμένη... Επιπλέον, γράφω με έναν ιδιαίτερο προσωπικό τρόπο, με κύρια χαρακτηριστικά τον έντονο ρυθμό και τη χρήση των επαναλήψεων. Πρόκειται για ένα είδος προσωπικής τεχνητής γλώσσας».

«Γράφω –όσον αφορά τη μορφή κι όχι το νόημα– κλειστά κείμενα, χωρίς να υπαινίσσομαι κάτι, διότι γράφω για ό,τι γνωρίζω... Αν τα κείμενά μου με κάποιον τρόπο μπορούν να συ-

Νίκος Λύτρας,
Δημήτρης Σακατζής.

σχετιστούν με συγκεκριμένες κοινωνικές αναφορές, τότε αυτό δεν ήταν μέσα στις προθέσεις μου. Από την άλλη πλευρά, όμως, δεν με ενοχλεί: οι εικόνες του κενού, που δημιουργώ, μπορούν να εκφράσουν κάτι για την κοινωνία μας, όμως μόνο υπαινικτικά. Με αυτήν την έννοια η γραφή μου είναι ένας κριτικός σχολιασμός, πολιτικός, αν θέλετε... Είμαι απλώς ένας συγγραφέας και πάντα αισθανόμουν πως βρισκόμουν στο περιθώριο. Ταυτόχρονα όμως ολοκλήρωσα τις πανεπιστημιακές μου σπουδές και είμαι ένας ευυπόληπτος συγγραφέας. Οι άνθρωποι, για τους οποίους γράφω, είναι λίγο περιθωριακοί, όχι όμως με την κοινωνική έννοια. Δεν γράφω για τη ζωή τους ως εργατών ή ως υπαλλήλων. Δεν βαραίνω τους χαρακτήρες μου με ονόματα, επαγγέλματα και βιογραφικά στοιχεία. Αυτοί οι χαρακτηρισμοί μου φαίνονται πολύ αστικοί. Βαπτίζω τα πρόσωπα στα έργα μου Αυτός και Αυτή, όπως και στα μυθιστορήματά μου. Από την άποψη αυτή δεν είμαι ένας ρεαλιστής συγγραφέας –ή ίσως, σύμφωνα με τη δική μου

εκτίμηση, είμαι πιο ρεαλιστής συγγραφέας από άλλους... Πάντως μπορώ να πω πως γράφω μέσα από την οπτική των χαμένων. Αλλά και ποιός δεν είναι χαμένος; Όταν μιλώ για τα πρόσωπα των έργων μου αναφέρομαι σε συνηθισμένους ανθρώπους. Πρόκειται για εργάτες, φοιτητές, άτυχους καλλιτέχνες που δεν έχουν συνειδητοποιήσει πως μπορούν να ανήκουν σε μια κοινωνική τάξη. Δεν μπορούν να εκφραστούν πολύ καλά, ίσως και να μην το θέλουν. Εξάλλου, στις οικογενειακές καταστάσεις, για παράδειγμα, ο ένας ξέρει σχεδόν πάντα αυτό που ο άλλος θέλει να πει πριν ακόμη εκείνος μιλήσει. Συχνά σκέφτομαι πως τα πρόσωπα των έργων μου γνωρίζονται πολύ καλά μεταξύ τους, καταλαβαίνουν κάθε λέξη και έτσι δεν χρειάζεται να μιλούν πολύ, γιατί όλα έχουν ήδη ειπωθεί. Μου αρέσουν οι ηρωές μου, ακόμα κι όταν μερικές φορές είναι κουτοί. Θεωρώ σημαντικό στα θεατρικά έργα να μην υποστηρίζω ηθικά κάποιον, να μην λέω: ο ένας έχει δίκιο ο άλλος άδικο και να βγάζω αποφάσεις. Ως συγγραφέας δεν το

επιτρέπει να πεις κάτι καθολικό για το σύγχρονο άνθρωπο. Αυτό που γράφει ο Αντόρνο για την ποίηση ισχύει για τα καλύτερα κείμενα του Φόσε: υψώνονται ως το καθολικό χαμηλώνοντας ως το ατομικό· μέσα από την εξέγερσή τους ενάντια σε έναν κόσμο χωρίς ψυχή, εκφράζουν το όνειρο ενός κόσμου διαφορετικού. Αυτή είναι η κοινωνική διάσταση του έργου του Φόσε. Κατά τα άλλα δε γράφει για να υποστηρίξει αυτό ή το άλλο· γράφει για το ουσιαστικό: για την ύπαρξη του ανθρώπου που αντιμετωπίζει τα όρια του θανάτου, για τα μεγάλα αινίγματα της ζωής.

LEIF JOHAN LARSEN

Άρθρο στο περ. *NorskLæreren*, αρ. 4, 1995, σελ. 51.

*Στέλλα Μιχαηλίδου,
Δημήτρης Σακατζής.*

θέλω, μάλλον θέλω να καταφέρω να έχουν όλοι στα έργα μου δίκιο, αλλά βέβαια και αυτή η πρόθεση εμπεριέχει ένα είδος ηθικής. Όλα τα πρόσωπά μου κάνουν λάθη, σίγουρα, όπως όλοι μας – όμως και όλοι τους έχουν δίκιο... Οι άνθρωποι δεν έχουν μονοσήμαντους χαρακτήρες. Ως συγγραφέας δεν ενδιαφέρομαι για την ψυχολογία, πιθανώς περιγράφω περισσότερο αρχέτυπα παρά χαρακτήρες. Θέλω να παρουσιάσω τις σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους. Οι σχέσεις και όχι η ταυτότητα κατευθύνουν τη ζωή μας. Πέραν του θεάτρου καμιά άλλη τέχνη δεν μπορεί να απεικονίσει αυτό το κοινωνικό παιχνίδι... Στα έργα μου είναι απαραίτητη μια κάποια ψυχρότητα, μια πολύ συγκεκριμένη ψυχρότητα, τότε μόνο μπορεί να ξεπηδήσει μια μεγάλη συγκίνηση. Ακόμα κι όταν τα πρόσωπα εκφράζουν αισθήματα, αυτά τα αισθήματα δεν είναι τελικά τόσο σημαντικά. Τα σημαντικά αισθήματα βρίσκονται στον ενδιάμεσο χώρο... Δίνω εικόνες όσων συμβαίνουν ανάμεσα στους ανθρώπους, σε ένα επίπεδο που έχει να κάνει με την κοινωνική δυναμική, χωρίς να το μετα-

θέτω. Πλησιάζουν ο ένας τον άλλο, χωρίζουν, αλληλοπληγώνονται, χαίρονται μαζί, δημιουργεί ο ένας τον άλλο. Με ενδιαφέρει αυτό το περιεργό πεδίο δυνάμεων και όσα διαδραματίζονται μέσα του σε καταστάσεις και ψυχικές διαθέσεις. Εκεί κινούνται τα έργα μου και όχι στην ψυχολογία. Αυτό που κυρίως με ενδιαφέρει είναι πώς οι χαρακτήρες αλληλοσυγκροτούνται, πώς χτίζουν τις σχέσεις τους και ποιοι “ήχοι” υπάρχουν ανάμεσα τους. Αυτοί είναι για μένα ένα μαύρο κομμάτι χαρτί. Του οποίου το περιγράμμα είναι ο ήχος... Όταν γράφω ένα έργο, κινούμαι μαζί με τους ήρωες στον ίδιο χώρο και δεν αναλύω τις ιστορίες τους. Η δική τους ανασφάλεια είναι πάντα και δική μου. Σκέφτομαι πως οι άνθρωποι λίγο-πολύ σε ολόκληρο τον κόσμο έχουν την ανάγκη μιας κάποιας απόστασης. Θέλουν βέβαια να είναι μαζί με τους άλλους, αλλά την ίδια στιγμή χρειάζονται και τον ελεύθερό τους χώρο. Πιστεύω πως αυτή είναι μια πολύ θεμελιώδης δομή. Αλλά φυσικά οι χαρακτήρες μου είναι από την άποψη αυτή υπερτονισμένοι».

«Σκέφτομαι πως όλα όσα γράφω σχετίζονται μεταξύ τους και ότι δουλεύω πάνω σε ένα μοναδικό μεγάλο κείμενο. Ταυτόχρονα αυτό το μεγάλο κείμενο αποτελείται από κείμενα διαφορετικών ειδών, τα οποία –αν είναι καλά γραμμένα– αποτελούν έναν δικό τους κόσμο... Δεν γράφω αποσπάσματα, αλλά πολύ ακριβή και στη μορφή τους κλειστά κείμενα, με τους δικούς τους κανόνες, ακόμα κι όταν αυτό δεν είναι απαραίτητα μια συνειδητή, αλλά μια σχεδόν ενστικτώδης διαδικασία... Βέβαια ποτέ δεν γράφω νύχτα. Τότε μαλακώνει η ψυχή μου και είμαι συναισθηματικός. Θέλω να είμαι ψυχρός και καθαρός όταν γράφω. Με ενοχλεί ιδιαίτερα που πάντα κάποιος βλέπει αυτοβιογραφικά στοιχεία στα μυθιστορήματα και στα θεατρικά μου έργα. Αν έγραφα αυτοβιογραφικά, θα παρήγαγα μόνο σκουπίδια. Είμαι ένας συγγραφέας της μυθοπλασίας, αλλιώς τα κείμενα μου δεν θα είχαν φτερά... Πρέπει να είναι, όχι να σημαίνουν. Για μένα έχει αποφασιστική σημασία να βυθίζομαι σε κάτι άγνωστο –αυτή είναι η μαγεία του πράγματος. Κάθομαι εκεί, στην καλύ-

βα μου πάνω στο φιόρδ, δεν γνωρίζω τίποτα, και τότε κάνω το ταξίδι. Αν το γράψιμο προχωρά καλά, τότε επιστρέφω με μια καινούργια ιστορία, με μια νέα γλώσσα και με νέες μεταφορές. Για να έχω την αίσθηση πως προέκυψε ένα καλό έργο, πρέπει να είμαι σίγουρος πως βρέθηκα στο άγνωστο και εκεί ανακάλυψα κάτι καινούργιο. Ακούω κάτι, που ακόμη δεν γνωρίζω. Μετά την ακρόαση, αυτό αρχίζει να κινείται και από ένα ορισμένο σημείο βγαίνει μπροστά... Από τότε που γράφω για το θέατρο, δεν έχω χρησιμοποιήσει άλλο λογοτεχνικό είδος, κι έτσι μπορεί να συμπεράνει κανείς πως ο εχθρός του θεάτρου άρχισε, τουλάχιστον για κάποιο διάστημα, να βλέπει τον εαυτό του κυρίως ως συγγραφέα θεατρικών έργων. Η τέχνη του θεάτρου (όταν πράγματι πρόκειται για τέχνη και όχι μόνο για διασκέδαση, διαπαιδαγώγηση ή πολιτική συζήτηση) πρέπει πρώτα απ' όλα να εκφράζεται μέσα από τη μορφή της, και εδώ χρησιμοποιώ τη λέξη «μορφή» με την ευρύτερη έννοια, στην οποία αντιλαμβάνομαι περισσότερο μια στάση. Αυτό που για κάποιον είναι περιε-

*Δημήτρης Σακατζής,
Άννα Κυριακίδου.*

Δημήτρης Σακατζής,
Άννα Κυριακίδου,
Γιάννης Μόχλας.

□ Παιδευτήκαμε πολύ να μάθουμε το κείμενο, γιατί είναι πολύ επαναληπτικό και κάθε τόσο χάνεσαι. Αλλά το πιο ωραίο και το πιο δύσκολο με αυτό το κείμενο, είναι ότι δε λέει αυτό που λέει. Οι φράσεις είναι απίστευτα απλές, γραμμένες με ένα πολύ φτωχό λεξιλόγιο. Οι ίδιες λέξεις και οι ίδιες εκφράσεις επανέρχονται αδιάφορα, με αδιόρατες παραλλαγές. Ένα μεγάλο μέρος της δουλειάς συνίσταται στην προσπάθεια να ακούσεις αυτό που δε λέγεται, σαν αυτό που λέγεται να ήταν μόνο μια αντανάκλασή του. Σα να μιλάς μόνο και μόνο για να κάνεις να ακουστεί η ύπαρξη ενός άλλου κόσμου.

VALERIE DRÉVILLE

ηθοποιός της παρισινής παράστασης του έργου
Κάποιος έρχεται,
1999.

χόμενο, είναι μορφή για τον καλλιτέχνη, έλεγε ο Νίτσε. Με αυτά ακούγομαι σχεδόν σα να ήμουν θεωρητικός, κάτι που δεν είμαι. Είμαι ένας πρακτικός άνθρωπος, ένας πρακτικός συγγραφέας. Κι εδώ βρίσκεται ένας ακόμη λόγος που εξηγεί γιατί με ευχαριστεί τόσο να γράφω για το θέατρο. Το θέατρο είναι πολύ συγκεκριμένο, ως συγγραφέας δεν μπορεί κανείς να κοροϊδεύει, πρέπει να αποδίδει αληθινή ουσία, δεν μπορεί να κρύβεται πίσω από μια ιδεολογική, πολιτική ή οποιαδήποτε άλλη αφαίρεση. Ο Φρειδερίκος Χέγκελ, που ήταν ένας άνθρωπος υψηλής αφαίρεσης, έγραψε: «Die Wahrheit ist immer konkret», δηλαδή «Η αλήθεια είναι πάντα συγκεκριμένη». Για να το πούμε κι αλλιώς: το θέατρο είναι για μένα το πλέον ανθρωπινό και έντονο είδος τέχνης».

NILS TABERT

Μετάφραση: Γιάννα Τσόκου

Το κείμενο, που δημοσιεύτηκε στην έκδοση έργων του Γιον Φόσε με τίτλο *Traum im Herbst und andere Stücke* από τον εκδοτικό οίκο Rowohlt, συνέθεσε ο Νιλς Τάμπερτ με βάση τις παρακάτω πηγές:

Jon Fosse, «Ich, als Theaterautor», *Theater der Zeit*, Μάιος 2000.

Thomas Irmer, «Die Musik der stillen Stimme», συνέντευξη με τον Γ. Φόσε, *Theater der Zeit*, Σεπτέμβριος 2000.

Andrea Schwieter, «Meister der Zwischenräume», συνέντευξη με τον Γ. Φόσε δημοσιευμένη στο πρόγραμμα της παράστασης του έργου *Die Nacht singt ihre Lieder* από το Schauspielhaus της Ζυρίχης.

Sandra Kraemer, «Jon Fosse – Ein neues Nordlys am skandinavischen Theaterhimmel», *Mykenae*, 23 Ιανουαρίου 2001.

Aldo Keel, «Vom Fjord in die Welt», *Neue Zuercher Zeitung*, 29/30 Ιουλίου 2000.

Η δραματολογία του Γιον Φόσε

Οι στιγμές έντασης και διαύγειας στο θέατρο, μολονότι ανεξήγητες, είναι στιγμές μιας συμφωνίας: οι άνθρωποι που βρίσκονται εκεί, οι ηθοποιοί, οι θεατές, δοκιμάζουν μαζί κάτι που τους κάνει να καταλάβουν κάτι που δεν είχαν καταλάβει ποτέ προηγουμένως, τουλάχιστον όχι όπως το καταλαβαίνουν αυτή τη στιγμή.

Γράφοντας για το θέατρο

Όταν είδα για πρώτη φορά ένα έργο μου στη σκηνή, βίωσα μιαν απίστευτη εμπειρία: ήταν σχεδόν μαγικό να βλέπω να φυτρώνουν στις λέξεις ανθρώπινα φτερά, να βλέπω άλλους ανθρώπους να παίρνουν μέρος στην τέχνη μου κι εγώ στη δική τους. Ήταν επίσης βαθιά ευεργετικό για μένα ως ανθρώπινο ον: με έκανε λιγότερο φοβισμένο και νευρωτικό και περισσότερο κοινωνικό κατά κάποιον τρόπο.

Θα προσπαθήσω να εξηγήσω τι με γοητεύει περισσότερο στο γεγονός ότι γράφω για το θέατρο. Μου είπαν πως στην Ουγγαρία, όταν μια βραδιά στο θέατρο είναι πετυχημένη, συνηθίζουν να λένε ότι ένας άγγελος πέρασε από τη σκηνή, μια φορά, δυο φορές ή και περισσότερες φορές. Για μένα αυτή η στιγμή είναι η ουσία του θεάτρου: το θέατρο είναι εκείνη η στιγμή που ένας άγγελος περνάει από τη σκηνή. Τι ακριβώς συμβαίνει τότε; Φυσικά δεν ξέρω, κανείς δεν ξέρει, γιατί αυτό ή συμβαίνει ή δεν συμβαίνει: το ένα βράδυ συμβαίνει σε ένα σημείο του έργου, το επόμενο βράδυ σε κάποιο άλλο.

Αυτές οι στιγμές έντασης και διαύγειας στο θέατρο, μολονότι ανεξήγητες, είναι στιγμές μιας συμφωνίας: οι άνθρωποι που βρίσκονται εκεί, οι ηθοποιοί, οι θεατές, δοκιμάζουν μαζί κάτι που τους κάνει να καταλάβουν κάτι που δεν είχαν καταλάβει ποτέ προηγουμένως, τουλάχιστον όχι όπως το καταλαβαίνουν αυτή τη στιγμή. Αλλά αυτή η συμφωνία δεν είναι διανοητική: πρόκειται για μια συναισθηματική συμφωνία, η οποία, όπως είπα, είναι ανε-

ξήγητη, τουλάχιστον διανοητικά. Αυτό δεν μπορούμε προφανώς να το εξηγήσουμε, μπορούμε μόνο να το δείξουμε, είναι μια συμφωνία των συγκινήσεων. Προσπαθώ να γράφω έργα που μπορούν να δημιουργήσουν στιγμές έντασης και διαύγειας, συχνά στιγμές βαθιάς θλίψης, αλλά το ίδιο συχνά και στιγμές που με την ανθρώπινη αδεξιότητά τους προκαλούν το γέλιο. Σκέφτομαι ότι αν ένα έργο μου έχει πετύχει, οι άνθρωποι που το βλέπουν, τουλάχιστον μερικοί, θα πρέπει να γελάνε και να κλαίνε ταυτόχρονα. Επομένως, θεωρώ τα έργα μου τυπικές τραγικωμωδίες. Είναι σαν να γράφω έργα πολύ περιορισμένα, πολύ κλειστά μέσα στην ιστορία τους, στην ατμόσφαιρά τους, στον επαρχιωτισμό τους, και μαζί σαν να γράφω, παραδόξως, έργα πολύ ανοιχτά που μπορούν να δημιουργήσουν στιγμές όπου οι κρυμμένες δυναμικές του έργου ανοίγονται στα δάκρυα, στα γέλια.

Όταν γράφω ένα έργο συρρικνώνω, συμπυκνώνω, και αυτή η συμπύκνωση καθιστά δυνατή την αφινίδια έκρηξη μιας έντονης, ανείπωτης σοφίας, η οποία είναι συνάμα μελαγχολική και αστεία. Για μένα, το αυθεντικό δράμα βρίσκεται εδώ, όχι στη δράση, βρίσκεται μέσα στην τεράστια ένταση, ανάμεσα σε ανθρώπους που είναι μακριά ο ένας από τον άλλον και που την ίδια στιγμή είναι μαζί, όχι μόνο κοινωνικά αλλά επίσης σε μια βαθύτερη συμφωνία. Το καλό θέατρο μπορεί να έχει αφητηρία σχεδόν οτιδήποτε: το σημαντικό δεν είναι για τι μιλάει αλλά με ποιον τρόπο μιλάει: είναι ζήτημα ευαισθησίας, μουσικότητας της σκέψης, όχι συζήτησης πάνω στα σύγχρονα προβλή-

ματα. Ίσως γι' αυτό οι κλασικοί έχουν τόσο μεγάλο εκτόπισμα στο θέατρο, ενώ δεν έχουν στο μυθιστόρημα. Ένα σύγχρονο έργο, ένα καλό έργο, οφείλει κατά κάποιον τρόπο να δείχνει μια ευαισθησία, μια μουσικότητα και μια σκέψη που δεν είχαμε δει ποτέ προηγουμένως, οφείλει να φέρνει στον κόσμο κάτι που περιέργως ήταν ήδη εκεί αλλά δεν το είχαμε δει ποτέ.

JON FOSSE

Μετάφραση: Νικηφόρος Παπανδρέου
Essais gnostiques, 1997.

Τα κυριότερα έργα

Από το 1994 ως το 2002, έργα του Γιον Φόσε έχουν ανεβαστεί σε δεκάδες σκηνές σε όλον τον κόσμο. Σε αυτόν τον αριθμό θα πρέπει να συμπεριλάβουμε και τις δραματοποιήσεις πεζών έργων του συγγραφέα –όπως π.χ. του μυθιστορημάτων *Melancholia*. Για το 2003 έχουν προγραμματιστεί 31 πρεμιέρες έργων του από το Σίδνεϋ ως την Αγία Πετρούπολη και από την Τεχεράνη ως το Λονδίνο.

Στα έργα του συγγραφέα επανέρχονται, με παραλλαγές, τα ίδια θέματα, η ίδια ατμόσφαιρα, η ίδια ανάγκη για επικοινωνία. Για να αναδειχθεί η θεματολογία του Φόσε, παραθέτουμε την περίληψη των κυριοτέρων έργων του.

□ *Δε θα χωρίσουμε ποτέ*
(*Og aldri skal vi skiljast*)

Μια γυναίκα περιμένει στο διαμερίσμα της τον άντρα της. Καθώς περνά η ώρα και εκείνος δεν εμφανίζεται, μια ιστορία ξετυλίγεται: η ιστορία της, η ιστο-

ρία τους, η ιστορία του καθενός; Όταν τελικά ο άντρας εμφανίζεται, δεν είναι μόνος. Αλλά εμφανίζεται στ' αλήθεια; Με μεγάλη ένταση το έργο αυτό εξερευνά την ανθρώπινη κατάσταση της συντροφικότητας, της μοναξιάς, της ελπίδας ίσως και της αγάπης.

□ *To óνομα*

(*Namnet*)

Μια νεαρή γυναίκα, έγκυος, και ο νεαρός πατέρας του παιδιού που περιμένει, μην έχοντας κατάλυμα, εγκαθίστανται προσωρινά στο σπίτι των γονιών της κοπέλας. Η οικογένειά της δεν έχει γνωρίσει ακόμη τον μέλλοντα πατέρα ούτε και γνωρίζει ότι η κόρη τους είναι έγκυος και μάλιστα στον όγδοο μήνα. Όταν οι νιόπαντροι καταφθάνουν στο σπίτι, το σοκ για τους γονείς, και κυρίως για τον πατέρα, είναι μεγάλο. Ένας παιδικός φίλος της κοπέλας καταφθάνει και μια παλιά σεξουαλική σχέση αποκαλύπτεται, προκαλώντας διάφορες εντάσεις.

□ *Κάποιος έρχεται*

(*Nokon kjem til a komme*)

Οι δυο τους θέλουν να μείνουν μαζί, μόνο οι δυο τους, κι έτσι αφήνουν την πόλη και αγοράζουν ένα απομακρυσμένο σπίτι δίπλα στη θάλασσα. Αλλά κάτι τέτοιο είναι εφικτό; Δε θα έρθει κάποιος; Έτσι καταφθάνει ο νεαρός άνδρας που τους πούλησε το σπίτι.

□ *To παιδί*

(*Barnet*)

Ένας άντρας και μια γυναίκα συναντούνται μια βροχερή και σκοτεινή νύχτα του φθινοπώρου. Ο μοναδικός μάρτυρας αυτής της συνάντησης είναι ένας άντρας, παλιός γνώριμος της γυναίκας, ο οποίος τώρα επιβιώνει μαζεύοντας άδεια μπουκάλια από τα σκουπίδια. Το ζευγάρι προσπαθεί να ζήσει τη ζωή του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, αλλά συνεχώς ενοχλείται από αυτή την προηγούμενη γνωριμία της γυναίκας. Μετά από λίγο καιρό η γυναίκα μένει έγκυος, αλλά το παιδί...

□ *Νυχτογράγονδα*

(*Natta syng sine songar*)

Το νεαρό ζευγάρι απέκτησε πρόσφατα μωρό. Αυτός προσπαθεί να γράψει, αλλά συνεχώς απογοητεύεται και απομονώνεται, σε τέτοιο βαθμό που εκείνη δεν αντέχει πια τη ζωή που κάνουν. Την ημέρα που έρχονται οι γονείς του για να δουν το μωρό, δεν προλαβαίνουν να πατήσουν το πόδι τους στο σπίτι κι εκκείνη τους παρουσιάζει τον καινούργιο της φίλο και τους ανακοινώνει ότι επιθυμεί να φύγει και να πάρει μαζί της και το παιδί.

□ *Μητέρα και παιδί*

(*Mor og barn*)

Ο γιος, ενήλικας πια, που δεν έχει δει τη μητέρα του για πολλά χρόνια, την επισκέπτεται. Ο πατέρας του, που τον έχει μεγαλώσει, του έχει πει ότι η μητέρα του ήθελε να φύγει μακριά όσο ήταν έγκυος. Θέλει να μιλήσει γι' αυτό με τη μητέρα του, να ξεκαθαρίσει τα πράγματα, αλλά η ένταση είναι μεγάλη.

□ *Μια καλοκαιρινή μέρα*

(*Ein sommars dag*)

Ένα έργο για τη θύμηση και τη λήθη: ένα νέο ζευγάρι μετακομίζει σ' ένα απομονωμένο σπίτι κοντά στο φιορδ. Ο σύζυγος συνηθίζει να ανοίγεται στη θάλασσα. Μια μέρα με καταιγίδα, δεν επιστρέφει. Ήταν ατύχημα; Έφυγε με μια άλλη γυναίκα; Γύρευε το θάνατο; Η γυναίκα του, ηλικιωμένη πια, ξαναζει αυτή τη μοιραία μέρα σαν αφηγητής, παρατηρητής και συμμετέχων.

□ *Χειμώνας*

(*Vinter*)

Ένας άνδρας και μια γυναίκα συναντούνται σε ένα παγκάκι. Εκείνος είναι ευπόληπτο στέλεχος μιας εταιρείας, εκκείνη περιθωριακή, με αλλόκοτη συμπεριφορά. Τον ακολουθεί στο ξενοδοχείο του. Η ζωή του αλλάζει, δεν μπορεί πια να συνεχιστεί "κανονικά"...

Η κριτική για τον Φόσε

Πώς να γεμίσει το κενό, μια ζωής ή μιας ψυχής; Σκληρός αγώνας. Ο Γιον Φόσε είναι ειδικός σε αυτό. Μέσα στα έργα του ψάχνει το άρρητο, προχωρώντας μέσα στην υπαρξιακή άβυσσο σαν σπηλαιολόγος: με ακρίβεια, φειδωλός στα λόγια αλλά όχι στην ανάσα, ικανός να βρει το δρόμο του ακόμα και μέσα στο μισοσκοτάδο.

MICHEL CASPARY

Στην εφημ. *24 Heures de Lausanne* (2002)

για την παράσταση του έργου

To óνομα στο Στασβούργο.

Ο Φόσε γράφει σε μαύρο και άσπρο. Τα πρόσωπά του δεν έχουν κοινωνική λειτουργία. Είναι στημένα στην άκρη του κόσμου και ζουν μια τραγωδία. Μας οδηγούν εκεί που το συναίσθημα δεν μετράει πια, ανάμεσα στο όνειρο και το όραμα.

BRIGITTE SALINO

Στην εφημ. *Le Monde* (2002)

για την παράσταση του έργου

Μια καλοκαιρινή μέρα στη Λωζάνη.

Είναι λόγια, απλώς λόγια, αλλά ο ρυθμός τους είναι καταγιστικός: ένας ρυθμός φυσικός αλλά και πολύ εκφραστικός, που τον γεννούν οι μικρές φράσεις του ελεύθερου στίχου στον οποίο γράφει ο Φόσε.

ALASTAIR MACALUAY

Στην εφημ. *Financial Times* (2002)

για την παράσταση του έργου

Νυχτογράγονδα στο Λονδίνο.

Αυτό που κάνει το έργο ερεθιστικό είναι η θανατηφόρα ακρίβεια με την οποία συλλαμβάνει ο Φόσε την γλωσσική και συναισθηματική αδεξιότητα των χαρακτήρων του. Οι φράσεις εκτροχιάζονται στον αέρα.

MICHAEL BILLINGTON

Στην εφημ. *The Guardian* (2002)

για την παράσταση του έργου

Νυχτογράγονδα στο Λονδίνο.

Οι ήρωες του Φόσε θέλουν πολύ να πλησιάσουν ο ένας τον άλλον, αλλά δεν μπορούν. Έτσι έχει γίνει η ζωή τους. Α-

Από την παράσταση του έργου Φθινοπωρινό όνειρο, National Theatret, Όσλο, 1999.

ντιλαμβάνονται τι τους συμβαίνει και έχουν πολλά να πουν γι' αυτό. Αλλά το πιο σημαντικό δεν λέγεται ποτέ. Βρίσκεται στις παύσεις και στη σιωπή ανάμεσα στις λέξεις, όπως πάντα στον Γιον Φόσε.

SISSEL HAMRE DAGSLAND

Στην εφημ. *Bergens Tidende* (1997)
για την παράσταση του δίπτυχου
Μητέρα και παιδί - Ο γιος.

Το παιδί του Φόσε αποτελεί ένα περιεργό μείγμα από τον *Μπραντ* του Ίψεν και το ύφος του Μπέκετ. [...] Το έργο διαθέτει μια παράξενη, βασανιστική αμεσότητα. Ο *Μπραντ* του Ίψεν μας δείχνει πώς ο θάνατος ενός παιδιού προκαλείται από την αδιαλλαξία του ήρωα. Σήμερα, ο Φόσε υπονοεί ότι ζούμε σε έναν κόσμο όπου δεν υπάρχουν τόσο σαφείς διαχωρισμοί ανάμεσα στην αιτία και το αποτέλεσμα και η επικοινωνία είναι δύσκολη. Πρόκειται για ένα παράξενο και ανήσυχο έργο.

MICHAEL BILLINGTON

Στην εφημ. *The Guardian* (1998)
για την παράσταση του έργου
Το παιδί στο Λονδίνο.

Τα έργα του Φόσε επικεντρώνονται στις συναντήσεις μεταξύ των ανθρώπων. Οι συναντήσεις αυτές μπορεί να έχουν τόση δύναμη ώστε να αλλάξουν τους ήρωες, αφού η αβεβαιότητα του καθενός για το αν καταλαβαίνει τον άλλον, καθώς και για το αν ο άλλος τον καταλαβαίνει, τους βασανίζει σε τέτοιο βαθμό ώστε να μην εγκαταλείπουν ποτέ την προσπάθεια αλληλοκατανόησης. Η άγνοια εισάγει στο παιχνίδι ένα νέο είδος λόγου, το λόγο των *γλωσσικών παρασφραγισμάτων*. Ο καθημερινός λόγος αιχμαλωτίζει τις προθέσεις πίσω από τα λεγόμενα των ηρώων, ώστε οι φαινομενικά λιγότερο φορτισμένες λέξεις να εμφανίζονται ως *συμπτώματα* σοβαρών μυστικών της ζωής, τα οποία είναι αδύνατον να αρθρωθούν. Τα λιγιστά που λέγονται είναι τόσο φορτισμένα που αποκαλύπτουν όσα είναι αδύνατον να ειπωθούν.

ESPEN STUELANT

Στο περ. *Vagant* (1999).

Χρειάστηκε να διαβάσω λίγες μόνο σελίδες από το έργο του Φόσε και το κεί-

μενο τράβηξε όλη μου την προσοχή. Πρόκειται για μια εξαιρετικά ιδιαίτερη φωνή, έναν ξεχωριστό συγγραφέα. Αυτό έγινε ξεκάθαρο αμέσως και δεν υπήρξε καμιά αμφιβολία γι αυτό. Αν η μνήμη μου δεν μου παίζει κάποιο παιχνίδι, είχα ακριβώς την ίδια εμπειρία σαράντα χρόνια πριν, όταν διάβαζα τα έργα του άγνωστου τότε Χάρολντ Πίντερ...

LUIS MUINZER

Στην εφημ. *Bergens Tidende* (1996)
για το έργο *Κάποιος έρχεται*.

Αυτό που γράφει είναι τόσο απλό και την ίδια στιγμή τόσο βαθύ. Έχει μια ορμή, μια δύναμη στο αφηγηματικό του στυλ, και γράφει για καταστάσεις με τις οποίες όλοι μπορούν να ταυτιστούν ανεξάρτητα από το μέρος του κόσμου στο οποίο βρίσκονται. Σκάβει το δρόμο του μέσα στην ανθρώπινη ψυχή.

BERIT GULLBERG

Στην εφημ. *Bergens Tidende* (1998).
Μετάφραση: Νικηφόρος Παπανδρέου,
Κορίνα Χαρίτου.

Το όνομα, *Salzburger Festspiele*, 2000.

Από την πρώτη παράσταση του έργου Όμορφο, *Det Norske Teatret*, 2001.

Το παιδί

Επάνω:
Θέατρο Bela Bartók,
Βουδαπέστη, 1998.

Κάτω δεξιά:
Åbo city Theatre,
Φινλανδία, 1998.

Κάτω αριστερά:
Thalia Theatre, Αμβούργο,
2000-2001.

□ Υπάρχουν άνθρωποι που προτιμούν να γράφουν και άνθρωποι που προτιμούν να διαβάζουν. Για ό,τι με αφορά, η τέχνη μου πρόσφερε περισσότερα από οτιδήποτε άλλο.

Στην τέχνη υπάρχει μια ατμόσφαιρα, μια ψυχή, μια μουσική. Μέσα από την τέχνη ο άνθρωπος μπορεί να εξερευνηήσει τις σκοτεινές πλευρές του. Βρίσκω ότι συνήθως υποτιμούν την τέχνη ως μέσο γνώσης. Η τέχνη μάς προσφέρει γνώση.

Και η γνώση είναι προτιμότερη από την επιστήμη. Λιγότερο επημεμένη.

Συνέντευξη στην εφημ. *Studivest Magazin*, 23.04.1997.

□ Δουλεύω σαν μουσικός που παίζει την πάρτα του: θέμα και παραλλαγές, επαναλήψεις, *da capo*.

Συνέντευξη στο περ. *Aftenposten*, 12.05.1996.

Ομιλούσες παύσεις

Οι παύσεις του Φόσε λειτουργούν ως ρυθμικά στοιχεία, που ορίζουν αποφασιστικά τη μουσική δομή των έργων του, την παρτιτούρα κατά κάποιον τρόπο, η οποία –ενισχυμένη από τις σπασμένες φράσεις και τον χωρίς στίξη λόγο– αφήνει το κείμενο να γίνει ένα ποίημα σε ελεύθερο στίχο.

I

«L' idée vient en parlant» (Η ιδέα έρχεται μιλούντας), γράφει ο Κλάιστ στο δοκίμιό του *Über die allmähliche Verfertigung der Gedanken beim Reden* (Για την σταδιακή διαμόρφωση των σκέψεων κατά την ομιλία) και περιγράφει έτσι την αποδεδειγμένη παρατήρηση πως η ομιλία βοηθά στη σκέψη. Όποιος δεν μπορεί να λύσει ένα πρόβλημα με βαθύ στοχασμό στην ησυχία ενός δωματίου, πρέπει να εκφράζεται δυνατά, ώστε να οδηγείται στη λύση μέσω της ομιλίας. «Πιστεύω πως ορισμένοι από τους σπουδαιότερους ρήτορες δεν είχαν ιδέα τι θα πουν ως την ώρα που άνοιγαν το στόμα τους. Όμως η πεποίθηση πως θα εύρισκαν την απαραίτητη έμπνευση από τις περιστάσεις και την ταραχή που αυτές θα προκαλούσαν στην ψυχή τους, έκανε τους ομιλητές τόσο τολμηρούς ώστε να εναποθέσουν την αρχή της ομιλίας τους στην καλή τους τύχη».

Οι ήρωες του Γιον Φόσε δεν έχουν, βέβαια, την τύχη να είναι σπουδαίοι ρήτορες. Σε αντίθεση με όσα γράφει ο Κλάιστ, δεν μιλούν δημόσια. Όμως και σ' αυτούς οι σκέψεις έρχονται καθώς μιλούν. Όταν αρχίζουν να μιλούν και ξεκινούν μια πρόταση, συνήθως δεν γνωρίζουν πώς θα καταλήξει αυτή η πρόταση. Ή αν τελικά θα ολοκληρωθεί ως πρόταση. Πού, δηλαδή, θα καταλήξει η σκέψη τους.

Έχει κανείς την εντύπωση πως οι ήρωες του Φόσε ακούν τον εαυτό τους και μερικές φορές αποφασίζουν σύμφωνα με αυτό που άκουσαν, άλλοτε να διακόψουν, άλλοτε να συνεχίσουν να μιλούν, άλλοτε να συμπληρώσουν κάτι ακόμα ή και να αλλάξουν τελείως θέμα –ανάλογα με το πόσο εκτιμούν ή πόση σημασία θέλουν να δώσουν στον συνομιλητή τους. Δεν είναι ομιλητές με αυτοπεποίθηση, ούτε εξασκημένοι ρήτορες: τους λείπουν λεκτικά προσόντα ανάλογα με τα προβλήματα τους. Αυτό που τελικά αρθρώνουν, είναι, ως ένα βαθμό, οι σκέψεις που τριβελίζουν το μυαλό τους. Ωστόσο, ποτέ δεν κατορθώνουν να τις εκφράσουν ολοκληρωμένα. Οι ημιτελείς

φράσεις, ένα σταθερό χαρακτηριστικό των έργων του Φόσε, είναι παύσεις για σκέψη, αλλά και παύσεις ανασφάλειας και αμηχανίας, πνιγιά σημαδία αυτοσυγκράτησης και νέας σκέψης.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, τα πρόσωπα του Φόσε να μην έχουν οργανωμένο λόγο: ο λόγος τους δεν στοχεύει κάπου, δεν έχει ούτε στρατηγική, ούτε κάποια πρόθεση, πέρα από τη διάθεση να ξεφορτωθεί *per se* κάποια σκέψη. Ποτέ ένας ήρωας του Φόσε δεν επιδιώκει με τα λόγια του να πληγώσει ή να προσβάλει με οποιονδήποτε τρόπο έναν άλλο ήρωα. Αν αυτό συμβαίνει κάποιες φορές, οφείλεται περισσότερο στην τύχη παρά σε πρόθεση. Ο Φόσε φροντίζει να ξεκαθαρίσει ότι παρουσιάζει «απλούς ανθρώπους σε έναν όχι και τόσο απλό κόσμο» και συμπληρώνει πως, κατά βάση, κανένας ήρωας του δεν θέλει να βλάψει κάποιον άλλο. Δύσκολη, για την ακρίβεια φαινομενικά αδιέξοδη, είναι μόνο η κατάσταση. Ο θεατής δεν μπαίνει στον πειρασμό να ενοχοποιήσει τον έναν ή τον άλλο ήρωα, να πάρει το μέρος κάποιου. Μπορεί να κατανοήσει και τις δύο πλευρές και να αντιληφθεί τα προβλήματά τους.

Οι ήρωες του Φόσε είναι απλοί, και τις περισσότερες φορές εννοούν ακριβώς αυτό που λένε. Δεν έχουν καμιά υστεροβουλία. Ωστόσο, ούτε οι συζητήσεις ούτε τα προβλήματά τους γίνονται πιο απλά με αυτόν τον τρόπο, αντίθετα, όσο πιο απλά ακούγονται τα λόγια τους τόσο πιο βαθιά υπαρκτά προβλήματα θίγουν.

«Δεν το αντέχω/ άλλο / Όχι δεν μπορώ / Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να ζούμε έτσι» –μ' αυτά τα λόγια ξεκινά η νέα γυναίκα το έργο *Νυχτοτράγουδα*, και ήδη έχουν ειπωθεί όλα όσα έπρεπε να ειπωθούν. Μια μικρή λεξούλα όπως το «ζούμε» γεννά στο θεατή υπαρκτά σκέψεις πολύ βαθύτερες από εκείνες που θα φανταζόταν η ηρωίδα.

Ακόμη κι όταν υπάρχει κάποιος υπαινιγμός, τα σκοτεινά σύννεφα, που μοιάζουν να αιωρούνται πάνω από τα κείμενα του Φόσε, πυκνώ-

νουν μόνο στο μυαλό των αναγνωστών και των θεατών. Οι ίδιοι οι ήρωες αισθάνονται, ως ένα βαθμό, πως κάτι δεν πάει καλά, πως κάτι πλανιέται στον αέρα, δεν το συνειδητοποιούν όμως ποτέ.

II

Σημαντικό μορφικό συστατικό στοιχείο της γλώσσας του Φόσε δεν είναι μόνο οι διακοπόμενες φράσεις, που με μικρές παύσεις της μιας ανάσας, με άμεση διακοπή ή ξαφνική αλλαγή των θεμάτων, κομματιάζουν τη γλώσσα, αλλά και οι παύσεις εκείνες που, με ακρίβεια τοποθετημένες, διατρέχουν όλο το έργο. Εμφανίζονται σε όλες τις πιθανές παραλλαγές: οι σκηνοθετικές οδηγίες αναφέρουν *μεγάλες, πολύ μεγάλες, μικρές παύσεις* ή και κάποιες φορές απλώς *παύσεις*. Εξαιτίας τους προκύπτει το πλήρες κενό. Δεν διακόπτεται μόνο ο διάλογος, αλλά και μια ολόκληρη κατάσταση. Οι παύσεις του Φόσε θυμίζουν τις σιωπές του Χόρβατ. Ενώ οι ήρωες του Χόρβατ δεν τις αντιλαμβάνονται («Στη σιωπή παλεύει το ασυνείδητο ενάντια στο συνειδητό»), οι ήρωες του Φόσε συνειδητοποιούν

συνήθως ότι εκείνες ακριβώς τις στιγμές τίποτα δεν προχωρά. Μερικές φορές μοιάζουν να ψάχνουν απελπισμένα για ένα θέμα συζήτησης. Τότε οι παύσεις πληθαίνουν. Σκέφτονται πολύ προσεκτικά σχετικά με το θέμα για το οποίο θα μπορούσαν να μιλήσουν. Τόσο προσεκτικά που σχεδόν τίποτα δεν μπορεί πλέον να ειπωθεί.

Οι παύσεις του Φόσε λειτουργούν ως ρυθμικά στοιχεία, που ορίζουν αποφασιστικά τη μουσική δομή των έργων του, την παρτιτούρα κατά κάποιον τρόπο, η οποία –ενισχυμένη από τις σπασμένες φράσεις και τον χωρίς στίξη λόγο– αφήνει το κείμενο να γίνει ένα ποίημα σε ελεύθερο στίχο.

ANDREA SCHWIETER

Μετάφραση: Γιάννα Τσόκου

Από το πρόγραμμα της παράστασης του έργου του Γιον Φόσε *Die Nacht singt ihre Lieder* στο Schauspielhaus της Ζυρίχης, 2000, σ. 109-111.

Το παιδί, *National Theatret, Oslo, 1996. Παγκόσμια πρώτη, Giske Armand, Øystein Røger.*

Από την παράσταση του έργου Κάποιος έρχεται στο Θέατρο του Νέου Κόσμου, 2001. Αλεξία Μπουλούκου, Δημήτρης Λιγνάδης.

Χειμώνας, Θέατρο του Νότου, 2002. Λένα Κιτσοπούλου, Άκης Βλουτής.

Jon Fosse

Το παιδί

Απόδοση: Νικηφόρος Παπανδρέου

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΦΡΕΝΤΡΙΚ 30 χρονών
ΑΡΒΙΝΤ 50 χρονών
ΑΝΙΕΣ 30 χρονών
ΕΒΕΛΙΝ 60 χρονών
ΓΙΑΤΡΟΣ 30 χρονών
ΝΟΣΟΚΟΜΑ 30 χρονών

I

Βράδυ. Αριστερά και μπροστά, το στέγαστρο μιας στάσης λεωφορείου. Δεξιά, προς το βάθος, μεγάλα πέτρινα σκαλιά οδηγούν σε ένα πλατύσκαλο και μια εξώπορτα εκκλησίας. Η μπογιά της έχει ξεφτίσει. Το ίδιο παλιός και ξεβαμμένος είναι κι ο τοίχος. Πάνω στον τοίχο, αριστερά, αρκετά ψηλά, ένας σκουριασμένος σταυρός. Ο Φρέντρικ, γύρω στα τριάντα, έρχεται απ' τα αριστερά. Βαδίζει σκυφτός και φοράει ένα παλτό που έχει βαρύνει απ' τη βροχή. Τα μαλλιά του είναι κι αυτά βρεγμένα. Κρατάει μια άσπρη πλαστική σακούλα με μπουκάλια μπύρας, άδεια και γεμάτα. Μπαίνει κάτω απ' το στέγαστρο, ακουμπάει τη σακούλα στο παγκάκι. Σκουπίζει το πρόσωπό του με το μανίκι του. Ισιώνει με το χέρι τα μαλλιά του. Έπειτα πηγαίνει ως την άκρη του στέγαστρου και κοιτάζει τη βροχή μισοκλείνοντας τα μάτια. Ξαναγυρίζει στο παγκάκι, σηκώνει τη σακούλα, ακούγονται τα μπουκάλια που χτυπιούνται μεταξύ τους. Κάθεται στο παγκάκι, ακουμπάει τη σακούλα στα γόνατά του. Κοιτάζει σκεφτικός γύρω του, πριν σκάσει στα γέλια. Σηκώνεται, αφήνει τη σακούλα στο παγκάκι,

στέκεται όρθιος κοιτάζοντας τη σακούλα, κουνάει το κεφάλι ικανοποιημένος. Πηγαίνει ως την άκρη του στέγαστρου, κοιτάζει μισοκλείνοντας τα μάτια, κουνάει το κεφάλι απογοητευμένος. Ψάχνει στις τσέπες του παλτού του, βγάζει ένα κουτί τσιγάρα, παίρνει ένα, το βάζει στο στόμα. Χαμηλώνει τα μάτια, σαν να ντρέπεται. Ψάχνει για αναπτήρα στις τσέπες του παλτού του, δε βρίσκει. Πατατεύει τις τσέπες του παντελονιού του, μετά κοιτάζει τη σακούλα. Κάνει μερικά βήματα, πάντα κάτω απ' το στέγαστρο, μετά στέκεται και κοιτάζει πάλι προς τα έξω. Ψάχνει ξανά στις τσέπες του παλτού του, κατόπιν στις τσέπες του παντελονιού του, χωρίς να βρει αναπτήρα. Κοιτάζει πάλι τη σακούλα, μετά πάει και κάθεται στο παγκάκι, σηκώνει τη σακούλα, την ακουμπάει στα γόνατά του, ακούγονται τα μπουκάλια που κουνώνονται. Πετάει το τσιγάρο, βγάζει ένα μπουκάλι μπύρα από τη σακούλα, το ανοίγει πιέζοντας το καπάκι στην άκρη απ' το παγκάκι. Πίνει μια γουλιά. Ξανακουμπάει τη σακούλα στο παγκάκι, σηκώνεται, κάνει μερικά βήματα κρατώντας το μπουκάλι, κοιτάζει γύρω του, επιστρέφει, κάθεται, ακουμπάει το μπουκάλι στο παγκάκι, τεντώνει τα πόδια του, γέρνει προς τα πίσω, πιάνει τις άκρες του παλτού του και τις σφίγγει γύρω του. Αναστενάζει. Βάζει την παλάμη μπροστά στα μάτια του και σφίγγει το κεφάλι του. Κατεβάζει το χέρι του στο στόμα και στο πηγούνι. Κοιτάζει ίσια μπροστά του. Ο Άρβιντ, πενηντάρης, με μπλε μπουφάν, κρατώντας μια κλεισμένη ομπρέλα, μ' ένα μαύρο σάκο περασμένον χιαστί στον ώ-

μο, έρχεται απ' τα δεξιά. Ακουμπάει την πλάτη στην εξωτερική μεριά του στέγαστρου. Στέκεται εκεί, κοιτάζοντας προς τα κάτω.

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Εδώ είσαι
Ανασηκώνεται
Σ' άκουσα
Έχεις φωτιά
Ο Άρβιντ δε σαλεύει
Δε θα μου δώσεις φωτιά
Ο Φρέντρικ σηκώνεται, βγαίνει απ' το στέγαστρο, απλώνει το χέρι
Σταμάτησε η βροχή
Ο Φρέντρικ κοιτάζει τον Άρβιντ που εξακολουθεί ν' ακουμπάει στο στέγαστρο
Μπορείς να καθήσεις
Ο Φρέντρικ του δείχνει το παγκάκι
Έχει θέση
ΑΡΒΙΝΤ
κουνώντας καταφατικά το κεφάλι
Ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Έχεις φωτιά
ΑΡΒΙΝΤ
Δεν καπνίζω
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Τι κάνεις τότε
Ο Άρβιντ σηκώνει τους ώμους, μπαίνει κάτω απ' το στέγαστρο, ακουμπάει την ομπρέλα του σε μια γωνιά, κάθεται στο παγκάκι δίπλα στη σακούλα. Ο Φρέντρικ μπαίνει κάτω απ' το στέγαστρο, κάθεται ανάμεσα στον Άρβιντ και το μπουκάλι, ύστερα πίνει μια γουλιά
ΑΡΒΙΝΤ
Πίνεις μπύρα βλέπω

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Έριξε καρεκλοπόδαρα απόψε
ΑΡΒΙΝΤ
Ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κοιτάζοντας τον Άρβιντ, τον απλώνει το
μπουκάλι
Θέλεις
Ο Άρβιντ κουνάει αρνητικά το κεφάλι
Δεν πίνεις
Ο Άρβιντ κουνάει πάλι το κεφάλι
ΑΡΒΙΝΤ
Όχι
Σιωπή
Αλλά μπορώ να σου δώσω φωτιά
Κοιτάζει τον Φρέντρικ
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Έχεις φωτιά
Ο Άρβιντ κουνάει καταφατικά το κεφάλι
Εσύ έλεγες ότι δεν έχεις
ΑΡΒΙΝΤ
Ναι ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ακουμπάει το κεφάλι στο παγκάκι, ψά-
χνει στις τσέπες του παλτού του τα τσι-
γάρα του. Σηκώνεται, ψάχνει καλά και
τις δυο τσέπες, κοιτάζει τον Άρβιντ. Ξα-
ναψάχνει τις τσέπες του
Τι τὰ 'κανα τα τσιγάρα μου
Όχι
Κοιτάζει τον Άρβιντ, αυτός δείχνει το
πεταμένο τσιγάρο μέσα στα νερά. Ο
Φρέντρικ βρίσκει το πακέτο, επιστρέ-
φει και κάθεται στο παγκάκι. Βγάζει έ-
να τσιγάρο. Κοιτάζει πάλι τον Άρβιντ
Δεν καπνίζεις λοιπόν
Ο Άρβιντ εξακολουθεί να κοιτάζει ίσια
μπροστά του, κουνάει το κεφάλι αρνη-
τικά
ΑΡΒΙΝΤ
Όχι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Πλάκα έχει που σταμάτησε η βροχή
έτσι ξαφνικά
Ο Άρβιντ ανοίγει το φερμουάρ του σά-
κου του, βάζει μέσα το χέρι του και ψά-
χνει, ακούγονται μπουκάλια που κου-
δουνίζουν
Ούτε πίνεις λοιπόν
Ο Άρβιντ εξακολουθεί να ψάχνει στο
σάκο, βρίσκει τον αναπτήρα του, τον
βγάζει

ΑΡΒΙΝΤ
κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
Τα μπουκάλια είναι άδεια
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Μαζεύεις μπουκάλια
ΑΡΒΙΝΤ
Ναι
Ο Άρβιντ ανάβει τον αναπτήρα, τον α-
πλώνει προς τον Φρέντρικ, εκείνος βά-
ζει το τσιγάρο στο στόμα, το ανάβει,
τραβάει μια ρουφηξιά
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Και βρήκες πολλά σήμερα
ΑΡΒΙΝΤ
Χαρούμενα
Αρκετά
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ένα τσιγάρο είναι μεγάλη απόλαυση
ΑΡΒΙΝΤ
Απότομα
Νομίζω πρέπει να φύγω
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Ο Άρβιντ μένει καθισμένος. Σιωπή.
Ακούγονται βήματα, μετά έρχεται από
τα αριστερά η Ανιές, γύρω στα τριάντα,
με μακριά μαύρα μαλλιά. Μπαίνει κά-
τω απ' το στέγαστρο και κοιτάζει την
ταμπέλα με τα δρομολόγια. Μετά ακου-
μπάει στον τοίχο κοιτάζοντας τον Φρέ-
ντρικ και τον Άρβιντ
ΑΡΒΙΝΤ
σα να ξαφνιαστήκε
Α εσύ είσαι
Η Ανιές γνέφει καταφατικά
Δε σε είδα νά' ρχεσαι
Βγήκες κι εσύ βόλτα
Η Ανιές γνέφει καταφατικά. Ο Φρέ-
ντρικ σηκώνει τα μάτια, κοιτάζει την
Ανιές, τη χαιρετάει μ' ένα νεύμα, τον
χαιρετάει κι εκείνη μ' ένα νεύμα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
στον Άρβιντ
Γνωρίζοσατε
Η Ανιές στρέφεται πάλι προς τα δρομο-
λόγια
ΑΡΒΙΝΤ
Δεν αποκλείεται
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
παίρνει το μπουκάλι. Σιωπή
Απότομα
Μπορείς να το πάρεις

Απλώνει το μπουκάλι στον Άρβιντ
ΑΡΒΙΝΤ
Ευχαριστώ πολύ
Παίρνει το μπουκάλι με ενθουσιασμό
Μα δεν είναι άδειο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Χύσε το υπόλοιπο
ΑΡΒΙΝΤ
Αλήθεια
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΑΡΒΙΝΤ
κοιτάζοντας την Ανιές, της απλώνει το
μπουκάλι
Δε θες
ΑΝΙΕΣ
ενοχλημένη
Όχι όχι
Ο Άρβιντ αδειάζει το μπουκάλι, μετά το
βάζει στο σάκο του
ΑΡΒΙΝΤ
στην Ανιές
Είμαι τυχερός
Γελάει
Ε
Η Ανιές εξακολουθεί να στηρίζεται στον
τοίχο, με τα μάτια χαμηλωμένα και το
βλέμμα λοξό. Ο Φρέντρικ, πάντα καθι-
σμένος, κοιτάζει στο κενό, μετά σηκώ-
νεται
Ο Άρβιντ ξαφνικά ανήσυχος
Φεύγεις
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Μπορείς να προσέχεις λίγο τη σακούλα
Ο Άρβιντ γνέφει καταφατικά
Πρέπει να
Ο Άρβιντ γνέφει πάλι καταφατικά. Ο
Φρέντρικ κλείνει στο στήθος το παλτό
του και απομακρύνεται ανοίγοντας το
φερμουάρ του παντελονιού του. Πηγαί-
νει πίσω από το στέγαστρο
ΑΡΒΙΝΤ
κοιτάζοντας την Ανιές
Ε ναι
Σύντομη σιωπή
Πάει καιρός που δε σε είδα
Ακούγεται ο Φρέντρικ που κατουράει
Αν δεν κατουρούσε θά 'σκαγε
ΑΝΙΕΣ
Ναι
Σιωπή

ARBINT
Θα μπορούσαμε ίσως
ANIEΣ
Πρέπει να γυρίσω σπίτι
ARBINT
Ίσως θα μπορούσα
ANIEΣ
Όχι απόψε
Ο Άρβιντ κοιτάζει την πλαστική σακού-
λα. Σκύβει και την ανοίγει με προσοχή,
μετά την ξανακλείνει. Κοιτάζει ίσια
μπροστά του
ARBINT
Όχι
Ο Φρέντρικ ξαναρχεται κλείνοντας το
παντελόνι του.
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κοιτάζοντας ίσια μπροστά του
Το καλύτερο με την μπύρα είναι όταν
την κατουράς
Κάνει καλό το κατούρημα
Κοιτάζει τον Άρβιντ
Δε βρίσκεις
Ο Άρβιντ κάνει ναι με το κεφάλι
Ο Φρέντρικ κοιτάζει την Ανιές
Και ο ύπνος κάνει καλό
Η Ανιές και ο Άρβιντ κάνουν ναι με το
κεφάλι. Ο Φρέντρικ κάθεται στο πα-
γκάκι. Σιωπή
ARBINT
Αυτά τα άδεια μπουκάλια
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Κοίταξες μέσα στη σακούλα
Ο Άρβιντ κάνει ναι με το κεφάλι
Πώς σε λένε
Σιωπή
ARBINT
Μπορώ να τα πάρω
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
σαν να χρειαζόταν πολλή σκέψη
Ναι
Ο Άρβιντ κλείνει το φερμουάρ στο σάκο
του, σηκώνεται, βάζει το σάκο χιαστί
στον ώμο του. Η Ανιές κοιτάζει το ρολόι
της, βγαίνει απ' το στέγαστρο και φεύ-
γει προς τ' αριστερά. Ο Φρέντρικ κοι-
τάζει τον Άρβιντ
Ναι μπορείς να τα πάρεις
Σύντομη σιωπή
Τη γνώριζες
Δείχνει με το κεφάλι το μέρος όπου ή-
ταν καθισμένη η Ανιές. Ο Άρβιντ κου-

νάει αρνητικά το κεφάλι. Σιωπή
Φεύγει
Ο Άρβιντ κάνει ναι με το κεφάλι
Και τα άδεια μπουκάλια
Ο Άρβιντ ξανακάθεται, ξαναβάζει το
σάκο στα γόνατά του
Μου μένει ακόμα ένα γεμάτο
Θα στο δώσω κι αυτό
αν περιμένεις λίγο
Ο Άρβιντ γνέφει καταφατικά. Σιωπή
ARBINT
κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
Μπορώ να πάρω τα άδεια
Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι. Ο
Άρβιντ χαμογελάει
Ευχαριστώ
Σιωπή. Ο Άρβιντ κοιτάζει τον Φρέντρικ
Τώρα αμέσως θέλω να πω
Μπορώ να τα πάρω τώρα αμέσως
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Τόσο βιαστικός είσαι
Ο Άρβιντ χαμηλώνει τα μάτια
Ναι γιατί όχι μπορείς να τα πάρεις α-
μέσως
ARBINT
Ευχαριστώ
Γιατί είναι ώρα να πηγαίνω
Ο Άρβιντ ετοιμάζεται να πάρει την πλα-
στική σακούλα αλλά ο Φρέντρικ την
πιάνει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Μια στιγμή
ARBINT
Μα
Ο Φρέντρικ βγάζει ένα μπουκάλι απ'
τη σακούλα το δίνει στον Άρβιντ, αυτός
το παίρνει, το ακουμπάει στα γόνατά
του και ανοίγει το φερμουάρ στο σάκο
του. Έπειτα βάζει το μπουκάλι μέσα
στο σάκο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Έχεις πολλά μπουκάλια
Ο Φρέντρικ του δίνει ακόμα ένα μπου-
κάλι. Ερωτηματικά
Κάθε μέρα μαζεύεις μπουκάλια
ARBINT
Όταν βρίσκω
ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Έχεις ανάγκη από λεφτά
Ναι
Ενώ ο Άρβιντ περιμένει και τα άλλα ά-

δεια μπουκάλια, ο Φρέντρικ βγάζει από
τη σακούλα το γεμάτο. Το κοιτάζει
ARBINT
Δε θα την πιεις τώρα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Όχι θα περιμένω λίγο
Σύντομη σιωπή
Αλλά πάω' το γεμάτο
Ο Φρέντρικ τείνει το μπουκάλι στον
Άρβιντ
ARBINT
Όχι
Ο Φρέντρικ βάζει το γεμάτο μπουκάλι
στην τσέπη του παλτού του
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Σταμάτησε κι η βροχή
ARBINT
απότομα
Πιστεύεις στο Θεό
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Τι ερώτηση είναι αυτή
ARBINT
Συγνώμη
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ούτε πιστεύω ούτε δεν πιστεύω
ARBINT
Πάντως πρέπει κάτι να υπάρχει
Με ενθουσιασμό
Οι πρώτοι έσονται έσχατοι
Οι έσχατοι έσονται πρώτοι
Μακάριοι οι πτωχοί
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
διακόπτοντάς τον
Ναι ναι
Ο Φρέντρικ βγάζει το τελευταίο άδειο
μπουκάλι από την πλαστική σακούλα,
το τείνει στον Άρβιντ, ο οποίος το βάζει
στο σάκο του. Ο Άρβιντ ξανακλείνει το
φερμουάρ του σάκου, σηκώνεται, βγαί-
νει από το στέγαστρο και φεύγει προς τα
αριστερά. Ο Φρέντρικ σηκώνεται, πη-
γαίνει ως την άκρη του στέγαστρου, στα-
ματάει με την πλάτη ακουμπισμένη στον
τοίχο και παρακολουθεί τον Άρβιντ με
το βλέμμα. Μετά πηγαίνει μέχρι την άλ-
λη άκρη, κοιτάζει προς την αντίθετη
 πλευρά, και τελικά ξαναγυρνάει και
κάθεται στο παγκάκι. Βγάζει το πακέτο
τα τσιγάρα από την τσέπη του παλτού
του, παίρνει ένα, το βάζει στο στόμα,
ψάχνει στην τσέπη του παλτού, αλλά
πάλι δε βρίσκει αναπτήρα. Σηκώνεται,

ψάχνει στις τσέπες του παντελονιού, αλλά ο αναπτήρας δεν είναι ούτε εκεί. Ξανακάθεται στο παγκάκι με το τσιγάρο στο στόμα. Βολεύεται καλά κι απλώνει τα πόδια του. Σφίγγει το παλτό γύρω του. Κοιτάζει ίσια μπροστά του. Παίρνει την άδεια σακούλα και τη χώνει στην τσέπη του παλτού του. Ισιώνει τα μαλλιά του. Ακούγονται βήματα. Η Ανιές έρχεται απ' τα αριστερά, στέκεται μπροστά στο στέγαστρο. Ο Φρέντρικ ανακάθεται, εκείνη στρέφεται και τον κοιτάζει

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Συγνώμη
μήπως έχεις φωτιά
Η Ανιές κουνάει αρνητικά το κεφάλι

ΑΝΙΕΣ
μπαίνοντας στο στέγαστρο και κοιτάζοντας τον Φρέντρικ

Σίγουρα θα ξαναρχίσει να βρέχει
Κι εγώ φωτιά ετοιμαζόμουν να σου ζητήσω
Μικρό γελάκι

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Έτσι γίνεται πάντα
Κοιτάζονται. Χαμηλώνουν κι οι δυο τα μάτια. Μεγάλη σιωπή. Η Ανιές κάθεται στο παγκάκι

ΑΝΙΕΣ
Ε συ
Διστάζει, κοιτάζει τον Φρέντρικ

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Την κοιτάζει

ΑΝΙΕΣ
Όχι τίποτα

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ζωηρά
Πες το

ΑΝΙΕΣ
Μήπως ξέρεις τι ώρα είναι
Ο Φρέντρικ κουνάει αρνητικά το κεφάλι

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Δεν έχεις ρολόι

ΑΝΙΕΣ
κουνώντας αρνητικά το κεφάλι

Ούτε συ

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Όχι

ΑΝΙΕΣ
μ' ένα σύντομο γέλιο

Ούτε φωτιά έχεις

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Όχι
Αλλά συνήθως έχω

ΑΝΙΕΣ
κουνώντας καταφατικά το κεφάλι

Ε συ

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι

ΑΝΙΕΣ
Μπορώ να σου πω κάτι
Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι

Ξέρεις γιατί δεν έχω φωτιά

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κουνώντας αρνητικά το κεφάλι

Όχι πώς να ξέρω

ΑΝΙΕΣ
Για να μπορώ να ζητήσω

Γελάει

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
γελώντας

Έπρεπε να
Δεν ολοκληρώνει τη φράση του

ΑΝΙΕΣ
Τριγυρνάω και ζητάω φωτιά απ' τον κόσμο

Βγαίνω
κατεβαίνω στο κέντρο
και ζητάω φωτιά απ' τον κόσμο

Άλλοτε περνάω όλη τη μέρα σπίτι μου κι άλλοτε κατεβαίνω στο κέντρο

Όταν δεν αντέχω να 'μαι μόνη
κατεβαίνω στο κέντρο
και τότε

Σύντομο γέλιο

Ναι μου συμβαίνει να ζητάω φωτιά απ' τον κόσμο

Σύντομο γέλιο

Έτσι είναι
ναι

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ξέχασα τον αναπτήρα μου κάπου

Μάλλον στο μπαρ
εκεί κάτω

Πέρασα από κει

ΑΝΙΕΣ
Τριγυρνάω ζητώντας φωτιά απ' τον κόσμο

Υπάρχουν μέρες που δε μιλάω σε κα-

νέναν

Πάνε πολλές μέρες που δεν μίλησα σε κανέναν

Ο Φρέντρικ γνέφει καταφατικά

Αλλά δεν έχεις φωτιά

Ο Φρέντρικ γνέφει αρνητικά. Σιωπή

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Αλλά ευχαρίστως θα κάπνιζα ένα

ΑΝΙΕΣ
Κι εγώ το ίδιο

Σύντομη σιωπή

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Θα γυρίσεις σπίτι σου

ΑΝΙΕΣ
Δεν ξέρω
Του ρίχνει μια κλεφτή ματιά

Έφυγε
αυτός που καθότανε μαζί σου

Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι

Αυτός που γυρνάει από δω κι από κει μαζεύοντας μπουκάλια

Όλη την ώρα τον συναντάω

Όλη την ώρα

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Εγώ δεν τον είχα ξαναδεί

Σιωπή

ΑΝΙΕΣ
Κάθε μέρα

Νομίζω ότι τον συναντάω
κάθε μέρα

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
έπειτα από σκέψη

Ναι πρέπει να τον συνάντησα κι εγώ

Εσύ

ΑΝΙΕΣ
διακόπτοντάς τον

Πώς σε λένε

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Θες να το μάθεις

Η Ανιές τον κοιτάζει, κάνει ναι με το κεφάλι

Με
διστάζει

ΑΝΙΕΣ
Δε θες να το πεις

Εμένα με λένε Ανιές

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Καλημέρα Ανιές

ΑΝΙΕΣ
Κι εσένα

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Εμένα

Σταματάει
Ναι
ΑΝΙΕΣ
Είσαι βέβαιος
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σιωπή. Ο Φρέντρικ σηκώνεται, πηγαίνει ως την άκρη του στέγαστρου και κοιτάζει έξω. Μιλάει ίσια μπροστά του
Σίγουρα θα ξαναρχίσει να βρέχει
ΑΝΙΕΣ
Μ' αρέσει η βροχή
Η βροχή και το σκοτάδι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Και μένα
Την κοιτάζει
Εκτός όταν γίνομαι μούσκεμα
Δε μ' αρέσει να γίνομαι μούσκεμα
Η Ανιές γελάει
Αλλά και μένα μ' αρέσει η βροχή
Η βροχή και το σκοτάδι
Δε μ' αρέσει το καλοκαίρι
Το καλοκαίρι δεν ξέρω τι να κάνω
ΑΝΙΕΣ
ζωηρά
Ούτε εγώ
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κοιτάζοντας την Ανιές
Μέσα κάνει πολλή ζέστη
ΑΝΙΕΣ
Και στο δρόμο έχει πολύ κόσμο
Σύντομη σιωπή
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κουνώντας καταφατικά το κεφάλι
Ναι
Σιωπή
ΑΝΙΕΣ
κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
Αγοράζεις μπίρες
και μετά τριγυρνάς και τις πίνεις
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Καμιά φορά
ΑΝΙΕΣ
Σ' αρέσει αυτό
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Υποθέτω πως ναι
κατά κάποιον τρόπο
ΑΝΙΕΣ
Δεν πρέπει να το κάνεις
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ίσως

ΑΝΙΕΣ
Πολλοί φοβούνται
όταν βλέπουν ανθρώπους να πίνουν
μπύρα στο δρόμο
Ακόμα κι εγώ
λιγάκι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Δεν υπάρχει λόγος
ΑΝΙΕΣ
Μπορεί να τους φαίνεται λίγο επικίνδυνο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ίσως
Ο Φρέντρικ κοιτάζει προς τ' αριστερά
Νά τος που έρχεται
ΑΝΙΕΣ
ερωτηματικά
Ποιος
Ελαφρώς τρομαγμένη, ερωτηματικά
Αυτός που ήταν εδώ πριν
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΑΝΙΕΣ
απότομα
Φεύγουμε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Πού
ΑΝΙΕΣ
σηκώνοντας τους ώμους
Όπου να 'ναι
Θα μπορούσαμε να πάμε να βρούμε
τον αναπήρα σου
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Θα μπορούσαμε
Η Ανιές σηκώνεται. Βγαίνει απ' το στέγαστρο, βλέπει τον Αρβιντ που έρχεται, γυρίζει πίσω, σαν για να κρυφτεί, ξανακάθεται στο παγκάκι, μένει καθιστή και κοιτάζει ίσια μπροστά της. Ο Αρβιντ περνάει μπροστά από το στέγαστρο
Βρήκες κι άλλα μπουκάλια
Φωνάζοντας μάλλον επιθετικά
Τίποτα
Ούτε ένα
Ο Αρβιντ σταματάει ακριβώς μπροστά στο στέγαστρο, στρέφεται προς τον Φρέντρικ, κουνάει αρνητικά το κεφάλι.
Σύντομη σιωπή.
ΑΡΒΙΝΤ
Μόνο αυτό που έχεις εκεί
στην τσέπη του παλτού σου
Δείχνει την τσέπη με το δάχτυλο

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Αυτό είναι γεμάτο
ΑΡΒΙΝΤ
Μπορώ να περιμένω
Ο Αρβιντ μπαίνει κάτω απ' το στέγαστρο, κάνει ένα νεύμα στην Ανιές, κάθεται δίπλα της, με το σάκο του στα γόνατά του. Μένει καθισμένος, με τα χέρια γύρω απ' το σάκο του. Ο Φρέντρικ κοιτάζει τον Αρβιντ, που κοιτάζει την Ανιές
Κάνεις βόλτες λοιπόν
Ε
Η Ανιές μένει καθισμένη κοιτάζοντας το έδαφος. Ο Φρέντρικ πηγαίνει και κάθεται από την άλλη πλευρά της Ανιές. Κοιτάζει ίσια μπροστά του. Η Ανιές σηκώνεται, στέκεται μπροστά στο Φρέντρικ
ΑΝΙΕΣ
Ε συ
Θέλεις να
δεν ολοκληρώνει
Φεύγουμε
Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι
ΑΡΒΙΝΤ
κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
Αυτό το μπουκάλι
Στρέφεται ξαφνικά στην Ανιές
Θα πάτε σπίτι σου
ΑΝΙΕΣ
κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
Ε συ
Φεύγουμε
Έλα
ΑΡΒΙΝΤ
ζωηρά
Για να πάτε πού
ΑΝΙΕΣ
στον Φρέντρικ
Φεύγουμε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι ναι
Κοιτάζει τον Αρβιντ
Δε θα την πω τώρα
ΑΡΒΙΝΤ
Αλλά σε λίγο
Ο Φρέντρικ κουνάει αρνητικά το κεφάλι
Εντάξει
Γελάει
Όλοι γίναμε μούσκεμα

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

κοιτάζοντας τον Άρβιντ

Δε θα την πω τώρα

άκουσε

Η Ανιές πάει και κάθεται δίπλα στον

Φρέντρικ, μακριά από τον Άρβιντ. Πιά-

νει τον Φρέντρικ αγκαζέ, τον κοιτάζει

καταπρόσωπο

ΑΝΙΕΣ

Φεύγουμε

Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι, αλ-
λά δε σηκώνεται

ΑΡΒΙΝΤ

στην Ανιές

Πάτε σπίτι σου

ΑΝΙΕΣ

στον Φρέντρικ παρακλητικά

Ε συ

Ο Άρβιντ σηκώνεται

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

στον Άρβιντ, ερωτηματικά

Δε θα φύγεις

ΑΡΒΙΝΤ

Τι άλλο να κάνω

Ο Άρβιντ βγαίνει απ' το στέγαστρο και
πηγαίνει προς τα δεξιά

ΑΝΙΕΣ

κοιτάζοντας τον Φρέντρικ

Ε συ

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

κοιτάζοντας την Ανιές

Ανιές

Χαμογελούν. Σύντομη σιωπή. Η Ανιές

κολλάει στο μπράτσο του, εκείνος το ε-
λευθερώνει και το βάζει γύρω απ' τους

ώμους της, σφίγγεται πάνω της

ΑΝΙΕΣ

γελώντας

Εσύ κι εγώ

Τον κοιτάζει καταπρόσωπο, χαμογελάει

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι

Σύντομη σιωπή

Λοιπόν φεύγουμε

Η Ανιές κάνει ναι με το κεφάλι. Ο Φρέ-
ντρικ τραβάει το μπράτσο του, σηκώνε-

ται. Η Ανιές σηκώνεται κι αυτή. Ο Φρέ-
ντρικ βγάζει το γεμάτο μπουκάλι απ'

την τσέπη του παλτού του

ΑΝΙΕΣ

λίγο ανήσυχη

Θα την πεις τώρα

Ο Φρέντρικ κουνάει αρνητικά το κεφά-

λι, αφήνει το μπουκάλι σε μια γωνιά,

βγάζει την πλαστική σακούλα από την

τσέπη του και την πετάει δίπλα στο

μπουκάλι. Κοιτάζει την Ανιές

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Φεύγουμε

ΑΝΙΕΣ

Φεύγουμε

Ο Φρέντρικ και η Ανιές πιάνονται χέρι-

χέρι, βγαίνουν απ' το στέγαστρο, κατευ-

θύνονται προς τα αριστερά, σταματούν,

αγκαλιάζονται, μένουν μια στιγμή α-

γκαλιασμένοι, έπειτα γυρίζουν πίσω,

ξαναπερνούν μπροστά απ' το στέγα-

στρο και στέκονται πάλι, κοιτάζοντας

τα σκαλιά της εκκλησίας

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Την είχες προσέξει αυτή την εκκλησία

ΑΝΙΕΣ

Ποτέ

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ούτε εγώ

Σιωπή

Πρέπει να την είδα πολλές φορές

αλλά ποτέ δεν την πρόσεξα

ΑΝΙΕΣ

Κι εγώ πρέπει να την είδα πολλές φορές

Ούτε εγώ την είχα προσέξει

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Θες να μπούμε

ΑΝΙΕΣ

ξαφνιασμένη

Να μπούμε

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Γίνεται

ΑΝΙΕΣ

Γιατί

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Γιατί όχι

ΑΝΙΕΣ

Σίγουρα θα είναι κλειστά

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Μπορεί

ΑΝΙΕΣ

Δεν μπορούμε να μπούμε έτσι

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Μπορούμε

ΑΝΙΕΣ

Δεν έχουμε καμιά δουλειά εκεί μέσα

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Μάλλον έχεις δίκιο

ΑΝΙΕΣ

ζωηρά, με ενθουσιασμό

Μα ναι

Μπορούμε να μπούμε

Σιωπή

Τώρα που εμείς οι δύο τα φτιάξαμε

γελάει

μπορούμε κάλλιστα να μπούμε σε μια

εκκλησία

Θα είναι σχεδόν σα γάμος

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

λίγο αμήχανα

Ναι

ΑΝΙΕΣ

Εμπρός λοιπόν

Του αφήνει το χέρι και πλησιάζει τα

σκαλιά, σταματάει και κοιτάζει τον

Φρέντρικ, αυτός μένει στο σημείο όπου

είχαν σταθεί

Δε θά 'ρθεις

Χαρούμενα

Έλα

Εσύ το πρότεινες

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ούτε θυμάμαι ποτέ μπήκα για τελευ-

ταία φορά σε εκκλησία

ΑΝΙΕΣ

Ούτε εγώ

Δεν πειράζει

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

ντρέπεται λιγάκι

Αλλά προσεύχομαι στο Θεό

ΑΝΙΕΣ

Αυτό όλος ο κόσμος το κάνει

Κι εγώ το κάνω αυτό

Χαρούμενα

Θα μπούμε στην εκκλησία

και μετά θα προσευχηθούμε στο Θεό

Θα προσευχηθούμε μαζί

Νομίζω πρέπει να το κάνουμε

Έλα

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Δε μου φαίνεται σωστό

ΑΝΙΕΣ

Γιατί

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Πρέπει να προσεύχεσαι μόνος σου

ΑΝΙΕΣ

απογοητευμένη

Έλα λοιπόν

Σήμερα είναι η μέρα

Είναι η μέρα που θα προσευχηθούμε

μαζί στο Θεό
μέσα σε μια εκκλησία
Δε το καταλαβαίνεις αυτό
Γελάει
Είναι η μέρα του γάμου μας
συνανηθήκαμε σήμερα
και παντρευόμαστε σήμερα
Με τον τρόπο μας
Δυναμώνοντας τη φωνή
Έλα τώρα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
προσπαθεί ν' ακούσει
Νομίζω ότι κάτι άκουσα
ΑΝΙΕΣ
προσπαθεί ν' ακούσει, μετά κοιτάζο-
ντάς τον
Εγώ δεν ακούω τίποτα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κοιτάζοντάς την
Ούτε βλέπεις τίποτα
ΑΝΙΕΣ
Ενώ εσύ
Κοιτάζει γύρω της
Σιωπή
Ερωτηματικά
Απάντησέ μου
Βλέπεις τίποτα
Τι βλέπεις
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Τελικά δεν ήταν τίποτα
ΑΝΙΕΣ
Τώρα που βρεθήκαμε εμείς οι δυο
μπορούμε να μπούμε στην εκκλησία
όχι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Πλάκα έχει που δεν την πρόσεξα ποτέ
αυτήν την εκκλησία
ΑΝΙΕΣ
Ούτε εγώ την πρόσεξα ποτέ
Τον πιάνει απ' το μανίκι
Έλα πάμε
Ο Φρέντρικ διστάζει
Θα το κάνουμε
Ποτέ δεν ένοιωσα να πιστεύω στο Θεό
Αλλά αυτή τη στιγμή πιστεύω
Έλα
Η Ανιές τραβάει τον Φρέντρικ ως το
πλατύσκαλο, σταματούν μπροστά στην
πόρτα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό

ΑΝΙΕΣ
Μα να
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Η πόρτα είναι σίγουρα κλειδωμένη
ΑΝΙΕΣ
σπρώχνοντας την πόρτα, που μισανοί-
γει
Ανοιχτή είναι
Κοιτάζει τον Φρέντρικ
Μπαίνουμε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Υπάρχει όμως
ΑΝΙΕΣ
διακόπτοντάς τον
Έλα
Ανοίγει λίγο περισσότερο την πόρτα,
σταματάει, απλώνει το χέρι στον Φρέ-
ντρικ, αυτός το πιάνει. Μπαίνουν στην
εκκλησία. Ξανακλείνουν την πόρτα πί-
σω τους

II

Απόγευμα. Καθιστικό με πολύ φτωχή ε-
πίπλωση. Μια πόρτα στον αριστερό τοί-
χο οδηγεί στο χωλ, μία στον δεξιό οδη-
γεί στην κουζίνα. Αριστερά ένας κανα-
πές και ξεχειλωμένες πολυθρόνες. Δε-
ξιά και μπροστά, κάθετα προς τον τοί-
χο, ένα τραπέζι. Στο βάθος αριστερά,
παράθυρο. Από το παράθυρο φαίνεται
το στέγαστρο της στάσης του λεωφορεί-
ου. Ο Φρέντρικ κοιτάει απ' το παράθυ-
ρο. Έχουν περάσει μερικοί μήνες, τώρα
τα μαλλιά του είναι πιο κοντά και φο-
ράει ένα κοτλέ παντελόνι κι ένα σακάκι

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
φωνάζοντας προς την κατεύθυνση της
κουζίνας, απογοητευμένος
Ήρθε πάλι
Κάθεται στο παγκάκι
και κοιτάει ίσια μπροστά του
Έχει το σάκο του στα γόνατά του
Τώρα θ' αρχίσει σίγουρα
να βγάζει τα μπουκάλια απ' το σάκο
το ένα μετά το άλλο
Να τα ξαναβάξει στο σάκο
Έρχεται πολλές φορές την ημέρα
Γιατί δε μας αφήνει ήσυχους
Η Ανιές εμφανίζεται στην πόρτα της

κουζίνας, φοράει ένα γαλάζιο φόρεμα.
Αν την κοιτάξεις προσεκτικά, καταλα-
βαίνεις ότι είναι έγκυος. Τα μακριά της
μαλλιά έχουν κοντήνει, τώρα φτάνουν
ως τους ώμους
ΑΝΙΕΣ
Ξαναήρθε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
πηγαίνοντας προς αυτήν
Ναι να
ΑΝΙΕΣ
προσπαθώντας να το αποδραματοποι-
ήσει
Ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Γιατί δε μας παρατάει ήσυχους
ΑΝΙΕΣ
έπειτα από σύντομη σιωπή
Μη του δίνεις σημασία
Κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
Έτσι κι αλλιώς δε μπορούμε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
διακόπτοντάς την
Ναι τι μπορούμε να κάνουμε
Σύντομη σιωπή
Αλλά να στέκεται εκεί με τις ώρες
Φάτσα στο παράθυρό μας
Ήταν ανάγκη να βρούμε σπίτι εδώ α-
κριβώς
Το ξέρει βέβαια ότι μένουμε εδώ
Γι' αυτό έρχεται όλη την ώρα
ΑΝΙΕΣ
Ερχόταν εδώ κι από πριν
Η Ανιές πάει και κάθεται στον καναπέ.
Ο Φρέντρικ την ακολουθεί, κάθετα δι-
πλα της
Δεν πρέπει να του δίνουμε σημασία
Παράτα τον
Τι μας νοιάζει
Σύντομη σιωπή
Παράτα τον
Σιωπή
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι αλλά
ΑΝΙΕΣ
ζωηρά
Αν θέλουμε μπορούμε να μετακομί-
σουμε
Δεν είμαστε υποχρεωμένοι να μείνου-
με εδώ
Έχουμε κάνει τόσες μετακομίσεις στη
ζωή μας

κι εσύ κι εγώ
Δεν είμαστε υποχρεωμένοι να μείνου-
με εδώ
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Δεν είναι και τόσο εύκολο
να βρεις διαμέρισμα
ΑΝΙΕΣ
Μπορούμε ν' αλλάξουμε πόλη
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
λίγο χαρούμενος
Ναι
ΑΝΙΕΣ
Ναι μπορούμε να το κάνουμε
Θα μείνουμε λίγο ακόμα εδώ
και μετά θα μετακομίσουμε
Μπορούμε να νοικιάσουμε
ένα παλιό σπίτι
κοντά στη θάλασσα
Προσγειώνεται
Αλλά ξέχασα περιμένουμε παιδί
Λίγο χαρούμενα
Είμαι στην αρχή ακόμα
αλλά πάντως περιμένω παιδί
Ακουμπάει το χέρι στην κοιλιά της
Όταν γεννήσω όμως
μπορούμε να μετακομίσουμε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ανάλαφρα
Αυτό θα κάνουμε
Σιωπή
ΑΝΙΕΣ
χαμογελώντας του
Τίποτα
δεν είναι σοβαρό
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Τίποτα
ΑΝΙΕΣ
Όταν εμείς οι δυο
είμαστε μαζί
Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι
Δε χρειάζεται να δίνουμε σημασία
Όλα αυτά δεν αξίζουν το κόπο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
πιο ήρεμος
Όχι
ΑΝΙΕΣ
Παράτα τον
Δεν μπορεί να μας κάνει τίποτα
Αν είμαστε μαζί εσύ κι εγώ
Σιωπή. Τον χαμογελάει, μετά βάζει το
μπράτσο γύρω απ' τους ώμους του
Ευτυχώς που συναντηθήκαμε

εμείς οι δυο
Σύντομο γέλιο, έπειτα σφίγγεται επάνω
του, τον κοιτάζει
Μην ανησυχείς
Ας τον αφήσουμε με τα μπουκάλια του
Εμάς το ίδιο μας κάνει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΑΝΙΕΣ
Όλα θα πάνε καλά
θα δεις
Η Ανιές σηκώνεται, τεντώνεται, κάνει
την κοιλιά της να προεξέχει, αλλά η δια-
φορά μόλις που φαίνεται
ΑΝΙΕΣ
Και τώρα θα γίνεις πατέρας
Με ενθουσιασμό
Σ' αρέσει η ιδέα έτσι
Σ' αρέσει η ιδέα να γίνεις πατέρα
Άκου εσύ πατέρα κι εγώ μητέρα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι μα
ΑΝΙΕΣ
Ναι ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Με ανησυχεί που αυτός είναι εκεί
Σύντομο γέλιο. Σιωπή. Σηκώνεται, πάει
ως το παράθυρο, κοιτάζει έξω. Στρέφε-
ται προς την Ανιές
Τώρα σηκώθηκε
Ερωτηματικά
Γιατί στέκεται με τις ώρες εκεί πέρα
ΑΝΙΕΣ
ελαφρώς εκνευρισμένη
Δεν έχω ιδέα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Αλλά τον γνώριζες από πριν
ΑΝΙΕΣ
Ναι
Σύντομη σιωπή
Κι αυτό σημαίνει
ότι πρέπει να ξέρω τα πάντα
για δαύτον
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Είχε έρθει και σπίτι σου
ΑΝΙΕΣ
Ναι
Σιωπή
Ικετευτικά
Μην ξαναρχίζεις
Σύντομη σιωπή
Ζούσαμε όπως ζούσαμε

κι εσύ κι εγώ
Κι αν δεν ήμουνά έτσι
δε θα σε είχα συναντήσει
Και δε θα ήμασταν τώρα μαζί
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
προσπαθώντας να συγκρατήσει την α-
πελπισία του
Αλλά
Αλλά ήρθε σπίτι σου
Και πέρασε και τη νύχτα εκεί
ΑΝΙΕΣ
διστακτικά, μιλώντας ίσια μπροστά της
Ναι
Απογοητευμένη
Σου τα έχω πει όλα αυτά
Τι θες να μάθεις ακόμα
Τι θέλεις να σου πω
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
απελπισμένος
Το ξέρω ήδη
Θέλω μόνο να το πεις
Το ξέρω
ΑΝΙΕΣ
Μην ξαναρχίζεις
Όχι τώρα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
απελπισμένος
Φτάνει μόνο να το πεις
Σύντομη σιωπή
Κι εσύ πρέπει να πήγες
σπίτι του
Πρέπει να κοιμήθηκες σπίτι του
ΑΝΙΕΣ
Όχι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Το ξέρω
Θέλω μόνο να το πεις
Σιωπή
ΑΝΙΕΣ
Εντάξει
Μια φορά
εντάξει
Δε θα μπορούσαμε
Σταματά
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΑΝΙΕΣ
αποθαρρυσμένη
Ήμουνά τόσο μόνη
Δε γνώριζα κανέναν
Τριγυρνούσα χωρίς ρολόι
Μόνο και μόνο για να ρωτήσω κάποιον

τι ώρα είναι
Σύντομο γέλιο
Σου τα 'χω διηγηθεί όλα αυτά
Ο Φρέντρικ, απελπισμένος, αρχίζει να βηματίζει μέσα στο δωμάτιο, πηγαίνει ως το παράθυρο, κοιτάζει έξω. Σιωπή
ΑΝΙΕΣ
Ακόμα εκεί είναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Όχι
ΑΝΙΕΣ
Έφυγε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι έφυγε
Κοιτάζοντας την Ανιές. Ζωηρά
Δεν μπορούμε να μείνουμε εδώ
Άκου να βρούμε σπίτι
ακριβώς σ' αυτό το σημείο
Όλη την ώρα εδώ είναι
ΑΝΙΕΣ
Όχι τώρα
Δεν μπορείς να περιμένεις
Απελπισμένη. Σηκώνεται
Πρέπει να ασχοληθούμε με το φαγητό
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Δεν πεινάω
ΑΝΙΕΣ
Όλα θα πάνε καλά
Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι. Μεγάλη σιωπή. Πηγαίνει κοντά του, του χαϊδεύει το μάγουλο
Τώρα είμαστε εσύ κι εγώ
έτσι δεν είναι
Σαν ξόρκι
Είμαστε
εσύ κι εγώ
Η Ανιές τον παίρνει στην αγκαλιά της και τον σφίγγει πάνω της. Εκείνος αποκουμπάει το κεφάλι του στον ώμο της. Μένουν για λίγο έτσι. Μετά σταματούν να αγκαλιάζονται, στέκονται εκεί, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
χαμογελώντάς της δειλά
Εσύ κι εγώ
ΑΝΙΕΣ
Εσύ κι εγώ
Χαμογελούν και οι δυο
Τώρα
Γελάει. Σύντομη σιωπή
Δεν ξαπλώνουμε στον καναπέ
να ηρεμήσουμε λίγο

Μετά θα ετοιμάσουμε φαγητό
Κάνοντας πλάκα
Είμαστε σοβαροί άνθρωποι
τώρα
εμείς οι δυο
Ο Φρέντρικ χαμογελάει, κάνει ναι με το κεφάλι. Η Ανιές τον παίρνει απ' το χέρι και τον οδηγεί στον καναπέ. Κάθεται στ' αριστερά, ο Φρέντρικ ξαπλώνει με το κεφάλι στα γόνατά της. Εκείνη χώνει τα δάχτυλα μέσα στα μαλλιά του, τα ανακατώνει. Μιλάει ίσια μπροστά της
Όσο σκέφτομαι ότι η μαμά μου θα γίνει γιαγιά
Σύντομο γέλιο
Αλλά παππούδες δεν έχουμε πολλούς
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ούτε έναν
ΑΝΙΕΣ
Ωστόσο υπάρχουν
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Αλλά κανείς δεν ξέρει
πού βρίσκονται
ΑΝΙΕΣ
Έτσι τά 'φερε η τύχη
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Η μάνα μου ούτε που θα το φανταζόταν
ΑΝΙΕΣ
ερωτηματικά
Ότι θα γίνει γιαγιά
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΑΝΙΕΣ
Ούτε η δική μου
Χαρούμενη
Και μετά συνέβη αυτό που συνέβη
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Εντελώς τυχαία
ΑΝΙΕΣ
σύντομο γέλιο
Ομολογώ ότι εντυπωσιάστηκα πολύ
όταν με πήρες απ' το χέρι
εκεί έξω μπροστά στο στέγαστρο
Ποτέ δε θα μου περνούσε απ' το μυαλό
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κάπως αμήχανα
Μη μιλάμε γι' αυτό
ΑΝΙΕΣ
Ποτέ δε θα μου περνούσε απ' το μυαλό
ότι θά 'κανες κάτι τέτοιο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ούτε μένα

Σύντομο γέλιο
Αλλά γιατί όχι
Έχω ξανακάνει τέτοια πράγματα
ΑΝΙΕΣ
Σίγουρα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σύντομη σιωπή
Ένα σωρό γυναίκες στη ζωή αυτού του ανθρώπου
ΑΝΙΕΣ
Αλλά όχι πολλά παιδιά
Κάνοντας λίγο πλάκα
Και τώρα
μπορεί ακόμα και να παντρευτείς
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Μη μιλάς έτσι
ΑΝΙΕΣ
Αλλά πρώτα πρέπει νά 'ρθει το παιδί
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Έτσι νομίζω κι εγώ
ΑΝΙΕΣ
Ναι
Σύντομη σιωπή. Μικρό γέλακι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Έτσι είναι
ναι
ΑΝΙΕΣ
Τώρα είμαστε σοβαροί άνθρωποι
εσύ κι εγώ
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ανασηκώνεται στον καναπέ
Και βέβαια είμαστε
Εντός ολίγου γονείς και τα σχετικά
Τέρμα οι μπίρες στο δρόμο
τώρα
Ο Φρέντρικ βγάζει ένα πακέτο τσιγάρα κι έναν αναπτήρα από την τσέπη του σακακιού του, παίρνει ένα τσιγάρο
ΑΝΙΕΣ
Ευχαρίστως θα κάπνιζα ένα
Αλλά αφού τό 'κοψα
δε θα ξανακαπνίσω μέχρι να γεννήσω
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ανάβοντας το τσιγάρο του
Εγώ όμως
δεν τό 'κοψα
ΑΝΙΕΣ
Δεν μπορείς να τα κόψεις όλα μαζί
Σύντομο χτύπημα του κουδουνιού. Ο Φρέντρικ κι η Ανιές κοιτάζονται λίγο ανήσυχι

Η μαμά θά 'ναι
Κανένας άλλος δεν έρχεται να μας χτυ-
πήσει την πόρτα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι σίγουρα
*Η Ανιές σηκώνεται, βγαίνει από την
πόρτα που οδηγεί στην είσοδο. Ο Φρέν-
τρικ σηκώνεται, πλησιάζει το τραπέ-
ζι, σβήνει το τσιγάρο του στο τασάκι
που είναι εκεί, μετά πηγαίνει στο πα-
ράθυρο, κοιτάζει έξω, κάνει μερικά
βήματα, κοιτάζει το πάτωμα. Η Ανιές
ξανάρχεται*
ΑΝΙΕΣ
χαμηλόφωνα
Η μαμά είναι
Χαμογελάει
Και κουβαλάει ένα σωρό πράγματα
*Σιωπή. Μπαίνει η Έβελιν, γύρω στα ε-
ξήντα. Κρατάει ένα μπουκέτο λουλού-
δια τυλιγμένα με χαρτί στο ένα χέρι, και
δυο κατάμεστες πλαστικές σακούλες
στο άλλο*
ΕΒΕΛΙΝ
στην Ανιές
Αχ έχω ψοφήσει
Έκανα ένα σωρό δουλειές σήμερα
Εξηγώντας
Και μετά
είπα να περάσω να σε δω
εσένα
σύντομη σιωπή
και τους δικούς σου
ΑΝΙΕΣ
Κατάλαβα
ΕΒΕΛΙΝ
Άντε
Βλέποντας τον Φρέντρικ
Εδώ είσαι κι εσύ
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι καλημέρα
*Η Έβελιν πηγαίνει και αφήνει τις σα-
κούλες κοντά στο τραπέζι*
ΕΒΕΛΙΝ
κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
Και φαίνεσαι μια χαρά
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι ευχαριστώ
ΕΒΕΛΙΝ
*πηγαίνει κοντά του, κρατώντας πάντα
την ανθοδέσμη, και του χαϊδεύει το μά-
γουλο. Εκείνος χαμηλώνει τα μάτια, α-*

μήχανος
Νοικοκυρευτήκατε σιγά-σιγά
Κοιτάζει γύρω της
Αρχίζει να γίνεται πολύ συμπαθητικό
Σιγά-σιγά θα το κάνετε καλύτερο
Θα αγοράζετε πράγματα λίγο-λίγο
όταν θά 'χετε λεφτά
Είναι ο μόνος τρόπος για
Σταματάει
Ε ναι
Κοιτάζει την Ανιές· ερωτηματικά
Δεν έχεις ανθοδοχείο
ΑΝΙΕΣ
Δε νομίζω
ΕΒΕΛΙΝ
Θα το βολέψουμε εκ των ενόντων
*Δίνει την ανθοδέσμη στην Ανιές, η ο-
ποία την παίρνει, αλλά μένει άπραγη
πασπατεύοντας το χαρτί*
Πρέπει να τα ξετυλίξεις
Σ' αρέσουν τα λουλούδια
ακόμα κι αν δεν τ' αγαπάς
*δείχνει με το δάχτυλο το άδειο περβάζι
του παραθύρου*
όταν είναι στη γλάστρα
ΑΝΙΕΣ
Ναι
Ευχαριστώ πολύ
Πολύ ευγενικό εκ μέρους σου
ΕΒΕΛΙΝ
Ξετύλιξέ τα
Στο μεταξύ εγώ πάω στην κουζίνα
να βρω κάτι για να τα βάλουμε μέσα
ΑΝΙΕΣ
κατανεύοντας με το κεφάλι
Ναι
ΕΒΕΛΙΝ
ελαφρώς παραξενημένη
Τα κομμένα λουλούδια τ' αγαπάς έτσι
ΑΝΙΕΣ
Ναι ναι
ΕΒΕΛΙΝ
Ήμουν βέβαιη
Πάει στην κουζίνα
ΑΝΙΕΣ
στον Φρέντρικ
Κάνει ό,τι μπορεί
Θέλει τόσο να είναι ευγενική
Είναι στ' αλήθεια ευγενική
Αλλά όλα αυτά
με μελαγχολούν
Κι έπειτα

έρχεται έτσι
χωρίς να ειδοποιήσει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ήταν όμως πολύ ευγενικό
που σου αγόρασε λουλούδια
ΑΝΙΕΣ
Ναι
Σύντομη σιωπή
Και για τους δυο μας τά 'φερε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Δεν υπάρχει κανένας λόγος μελαγχο-
λίας
ΑΝΙΕΣ
Πράγματι
Αλλά μελαγχολώ
παρ' όλα αυτά
*Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι. Η
Έβελιν εμφανίζεται στην πόρτα της
κουζίνας, κρατάει δυο άδεια μπουκά-
λια κρασιού*
ΕΒΕΛΙΝ
Δε βρήκα τίποτα άλλο
Αλλά δεν ξετύλιξες ακόμα τα λουλούδια
Ξετύλιξέ τα
*Η Ανιές πάει και κάθεται στον καναπέ,
αρχίζει να σκίζει το χαρτί της ανθοδέ-
σμης. Η Έβελιν ακουμπάει τα δυο ά-
δεια μπουκάλια πάνω στο τραπέζι και
στέκεται όρθια κοιτάζοντας την Ανιές*
Βλέπω ότι η κοιλιά σου μεγάλωσε
ΑΝΙΕΣ
Έχεις καλή όραση
ΕΒΕΛΙΝ
Αλλά είναι ακόμα η αρχή
Ενθουσιασμένη
Κι εγώ που θα γίνω γιαγιά
Ποτέ δε θα το φανταζόμουν
*Η Ανιές ανοίγει το χαρτί, εμφανίζονται
μερικές κίτριμες τουλίπες*
Ξέρω ότι σ' αρέσουν οι τουλίπες
κι ότι αγαπάς το κίτρινο χρώμα
ΑΝΙΕΣ
κοιτώντας τη μητέρα της
Όμορφες είναι
Ευχαριστώ πολύ
*Η Έβελιν πηγαίνει προς την Ανιές,
παίρνει το μισοξετυλιγμένο μπουκέτο,
βγάζει το υπόλοιπο χαρτί, που το αφή-
νει να πέσει στο πάτωμα, δείχνει τα
λουλούδια*
ΕΒΕΛΙΝ
Είναι στ' αλήθεια όμορφες

ANIEΣ
 Ναι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Οι τουλίπες είναι από τα ωραιότερα
 λουλούδια
 EBELIN
κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
 Έτσι δεν είναι
 Η Ανιές πάντα αγαπούσε τις τουλίπες
 Ο Φρέντρικ κάνει να με το κεφάλι. Η
 Έβελιν κοιτάει την Ανιές
 Αλλά είναι χαζό που δεν έχεις βάζο
 Κίτρινες τουλίπες σε πράσινα μπουκά-
 λια
 δεν είναι και πολύ ωραίο
 Ή μήπως είναι
 Η Έβελιν γελάει. Σιωπή. Πηγαίνει στο
 τραπέζι, βάζει μερικές τουλίπες στο ένα
 μπουκάλι και τις υπόλοιπες στο άλλο,
 μετά παίρνει τα δυο μπουκάλια, πηγαί-
 νει στο παράθυρο και τ' ακουμπάει στο
 περβάζι, ύστερα κάνει μερικά βήματα
 πίσω και κοιτάζει τα λουλούδια
 EBELIN
 Δεν είναι κι άσχημα
Κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
 Κι εσύ ο μέλλον πατέρα
 πώς τα βρίσκεις
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Ναι δεν είναι κι άσχημα
Σύντομη σιωπή
 EBELIN
κοιτάζει τον Φρέντρικ. Ξαφνικά
 Πολύ θα χαιρόμουν να γνωρίσω τη μη-
 τέρα σου
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Ναι
 πρέπει να γίνει κι αυτό
 EBELIN
με κάποια επιτήδευση
 Θα μου έκανε πραγματικά
 μεγάλη ευχαρίστηση
 να συναντήσω τη μητέρα σου
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Ναι πρέπει να το οργανώσουμε
 EBELIN
στην Ανιές
 Ωραία είναι τα λουλούδια
 αλλά έχω φέρει κι άλλα πράγματα
 Η Έβελιν πηγαίνει και παίρνει τις πλα-
 στικές σακούλες, τις ακουμπάει πάνω
 στο τραπέζι. Χαρούμενη

Ιδού
Βγάζει από τη μια σακούλα γάλα, ψωμί,
διάφορα φαγώσιμα, που τα ακουμπάει
στο τραπέζι
 μερικές προμήθειες
 Σκέφτηκα ότι ίσως δεν έχετε
 πολλά λεφτά
Σύντομο γέλιο. Εξακολουθεί ν' αδειάζει
τη σακούλα
 Μερικά αλλαντικά
τα βγάζει απ' τη σακούλα
 Και μισό κοτόπουλο
το βγάζει
 Και λίγες γαρίδες
τις βγάζει
 Μαγιονέζα
τη βγάζει
 Ένα λεμόνι
το βγάζει
 Και ψωμί για τoστ
το βγάζει. Σύντομη σιωπή
 ANIEΣ
 Αλλά ούτε εσύ έχεις πολλά λεφτά
 EBELIN
 Πράγματι
Σύντομη σιωπή
 Αγόρασα και κάτι για το σπίτι
 για το νέο σας διαμέρισμα
Βγάζει από τη σακούλα ένα πακέτο,
πηγαίνει στον καναπέ και το δίνει στην
Ανιές
 Ένα δώρο για τα καλορίζικα
Κοιτάζει τον Φρέντρικ
 Είναι και για τους δυο σας
 Ο Φρέντρικ πηγαίνει και κάθεται στον
 καναπέ, δίπλα στην Ανιές. Η Ανιές μέ-
 νει ακίνητη, με το πακέτο στα γόνατα
 EBELIN
με αγωνία
 Άνοιξέ το
 ANIEΣ
κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
 Άνοιξέ το εσύ
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Όχι εσύ
 Η Ανιές ακουμπάει το πακέτο στα γό-
 νατα του Φρέντρικ, εκείνος το πιάνει
 προσεκτικά, κοιτάζει την Ανιές
 Εσύ άνοιξέ το
Δίνει το πακέτο στην Ανιές, εκείνη το
παίρνει, αρχίζει να σκίζει το χαρτί, εμ-
φανίζεται ένα κουτί, ανοίγει το κουτί,

βγάζει από μέσα ένα αντικείμενο τυλιγ-
μένο σε χαρτί, είναι ένα γυάλινο κηρο-
πήγιο
 EBELIN
κοιτάζοντας την Ανιές
 Σ' αρέσει
 ANIEΣ
 Καλό είναι
 Η Έβελιν, λίγο απογοητευμένη, παίρνει
 μια απ' τις άδειες σακούλες κι αρχίζει
 να μαζεύει τα χαρτιά περιτυλίγματος
 και να τα βάζει μέσα
Κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
 Πώς σου φαίνεται
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Ναι
 EBELIN
κοιτάζοντάς τους
 Τα κεριά κάνουν ωραία ατμόσφαιρα
Πηγαίνει με τη σακούλα στην κουζίνα
 ANIEΣ
κοιτάζοντας το κηροπήγιο. Χαμηλόφωνα
 Έπρεπε βέβαια να είναι χάλια
Δείχνει το κηροπήγιο στον Φρέντρικ
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Ναι
Σύντομη σιωπή
 Δεν είναι και τόσο χάλια
 ANIEΣ
 απογοητευμένη
 Μη μου πεις ότι βρίσκεις ωραίο αυτό
 το πράγμα
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Δεν είναι και χάλια πάντως
Σύντομη σιωπή
 Μάλλον όμορφο είναι
 ANIEΣ
 Με μελαγχολούν τέτοιου είδους δώρα
 Αλλά έφερε ένα σωρό ωραία φαγώσιμα
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Ναι
 Η Έβελιν επιστρέφει
 EBELIN
 Αγόρασα και κεριά
Παίρνει απ' το τραπέζι ένα πακετάκι
με άσπρα κεριά και του τα δείχνει
 ANIEΣ
 Κεριά είχα
 EBELIN
 Εγώ πάντως αγόρασα μερικά
 για κάθε ενδεχόμενο
 Η Έβελιν πηγαίνει στον καναπέ. Η

Ανιές της δίνει το κηροπήγιο, εκείνη τοποθετεί ένα κερί και το ακουμπάει στο τραπέζι

Θα το ανάψουμε σε λίγο
Αλλά πού να το βάλουμε

Σηκώνει το κηροπήγιο, κοιτάζει γύρω της

Δεν υπάρχουν πολλά μέρη

Πηγαίνει στο παράθυρο, ακουμπάει το κηροπήγιο στο περβάζι, ανάμεσα στα δυο μπουκάλια με τα λουλούδια, μετά στέκεται εκεί, κοιτάζοντας έξω. Σιωπή

Ένας περιέργος τύπος κάθεται στο στέγαστρο

ΑΝΙΕΣ

διακόπτοντάς την

Ναι

ΕΒΕΛΙΝ

Χώνει άδεια μπουκάλια
μέσα σ' ένα σάκο

Σιωπή

Τώρα κοιτάζει προς τα δω

Ο Φρέντρικ χαμηλώνει τα μάτια

ΑΝΙΕΣ

Ναι

ΕΒΕΛΙΝ

Τώρα σηκώνεται

Μάλλον φεύγει

Υπάρχουν φίλε μου κάτι τύποι

Φαίνεται ότι μαζεύει άδεια μπουκάλια

Σύντομη σιωπή

Όσο σκέφτομαι ότι στην εποχή μας

υπάρχουν άνθρωποι που αναγκάζονται

να μαζεύουν μπουκάλια

Είλικρινά δηλαδή

Ο Φρέντρικ σηκώνεται

ΑΝΙΕΣ

Ίσως θά 'πρεπε

Σταματάει

ΕΒΕΛΙΝ

στον Φρέντρικ

Πραγματικά θα μου 'δινε μεγάλη χαρά

να συναντήσω τη μητέρα σου

Χτυπάει το κουνούνη

ΑΝΙΕΣ

στον Φρέντρικ

Θ' ανοίξεις

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ίσως δεν

Σταματάει

ΕΒΕΛΙΝ

κοιτάζοντας ξανά απ' το παράθυρο

Αυτός που καθόταν στη στάση

Ίσως είναι αυτός

Εξηγεί

Μου φάνηκε ότι κοιτούσε προς τα δω

Γελάει

ΑΝΙΕΣ

ενώ σηκώνεται

στον Φρέντρικ

Πήγαινε ν' ανοίξεις

Ο Φρέντρικ κουνάει καταφατικά το κεφάλι και πηγαίνει προς την είσοδο

ΕΒΕΛΙΝ

χαμηλόφωνα

Γνώρισες τη μητέρα του

ΑΝΙΕΣ

κάνοντας ναι με το κεφάλι

Δεν έχει τίποτα το ιδιαίτερο

ΕΒΕΛΙΝ

Ανυπομονώ να τη γνωρίσω κι εγώ

Κοιτάζοντας την Ανιές

Πρέπει να μου το οργανώσεις αυτό

όσο γίνεται πιο σύντομα

ΑΝΙΕΣ

Ευγενική φαίνεται

Η Έβελιν κάνει μερικά βήματα, αλλά-

ζει θέση τα μπουκάλια, κοιτάζει προς

την πόρτα που οδηγεί στο χωλ. Ο Φρέ-

ντρικ επιστρέφει. Η Ανιές τον κοιτάζει

με ερωτηματικό ύφος, εκείνος σηκώνει

τους ώμους

ΕΒΕΛΙΝ

Εκείνος ήταν ε

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

κουνώντας αρνητικά το κεφάλι

Ένας πιτσιρικάς που πουλούσε κάτι

λαχνούς

Σιωπή

ΕΒΕΛΙΝ

Θέλοντας να κάνει μια έκπληξη

Αλλά εγώ σας έφερα και κάτι άλλο

ΑΝΙΕΣ

λίγο αποθαρρυσμένη

Πρέπει να σταματήσεις να μας κάνεις

δώρα

Η Έβελιν πάει στο τραπέζι, παίρνει ένα

πακέτο, πηγαίνει στην Ανιές και της το

δίνει

ΑΝΙΕΣ

Ευχαριστώ πολύ

ΕΒΕΛΙΝ

Σκέφτηκα ν' αγοράσω κάτι

για το παιδί

από τώρα

ΑΝΙΕΣ

μάλλον χαρούμενη

Ναι μας έχουν ήδη φέρει

πράγματα για το παιδί

Κοιτάζοντας τη μητέρα της

Το ανοίγω από τώρα

ΕΒΕΛΙΝ

Ναι άνοιξέ το

Η Ανιές ανοίγει το χαρτί και βγάζει μια

άσπρη κουβέρτα, αφήνει το χαρτί να

πέσει στο πάτωμα και κρατάει την κου-

βέρτα μπροστά της

ΑΝΙΕΣ

Ωραία είναι

ΕΒΕΛΙΝ

μάλλον ευχαριστημένη

Ναι κι εγώ τη βρήκα πολύ ωραία

ΑΝΙΕΣ

Ευχαριστώ πολύ

Κοιτάζει τον Φρέντρικ

Ωραία δεν είναι

Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι. Η

Έβελιν κοιτάζει το δωμάτιο γύρω της

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Δεν μπορέσαμε να βρούμε καλύτερο

διαμέρισμα

ΕΒΕΛΙΝ

Δεν είναι κι άσχημο

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι

ΕΒΕΛΙΝ

Αλλά είναι πολύ κοντά στο δρόμο

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Μπορεί να μη μείνουμε εδώ για πολύ

ΕΒΕΛΙΝ

Ίσως δεν είναι το ιδανικό μέρος

για να μεγαλώσει ένα μωρό

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

κουνώντας αρνητικά το κεφάλι

Όχι

Σιωπή

Αλλά είμασταν τυχεροί που βρήκαμε

διαμέρισμα

ΕΒΕΛΙΝ

Ναι δεν πρέπει νά 'ναι εύκολο

Σιωπή. Ενθουσιασμένη

Πόσο χαίρομαι που θα γίνω γιαγιά

Δείχνοντας με το κεφάλι την Ανιές

Ξέρεις μόνο αυτήν έχω

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι

Σιωπή
EBELIN
πηγαίνει στο παράθυρο, παίρνει το κη-
ροπήγιο και το βάζει στο τραπέζι. Με-
τά, κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
Αλλά κι εσύ είσαι μοναχοπαιδί
Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι
Ναι μόνο οι δυο μας είμασταν
εγώ κι η Ανιές
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
EBELIN
Αλλά εσύ
Σταματάει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σύντομη σιωπή
EBELIN
Βιάζομαι τόσο πολύ
να συναντήσω τη μητέρα σου
Σύντομη σιωπή
Γιατί θα τη συναντήσω έτσι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Θα το οργανώσουμε
EBELIN
Θα συναντιόμαστε συχνά
τώρα που θα γίνουμε και οι δυο για-
γιάδες
Τον κοιτάζει. Σύντομο γέλιο
Δεν ήταν πάντα εύκολο
ΑΝΙΕΣ
διακόπτοντάς την
Να είσαι μόνι
μ' ένα παιδί
EBELIN
πληγωμένη
Όχι δεν ήταν
Σιωπή. Η Έβελιν κοιτάζει το πάτωμα
ΑΝΙΕΣ
Πρέπει να τα τακτοποιήσω όλα αυτά
στην κουζίνα
EBELIN
Δεν είναι και τόσο επείγον
ΑΝΙΕΣ
αποθαρρυσμένη
Τίποτα δεν είναι επείγον
Κάθεται στον καναπέ
Ας τ' αφήσουμε όλα άνω κάτω
EBELIN
καθώς σηκώνεται
Νομίζω ότι πρέπει

ΑΝΙΕΣ
διακόπτοντάς την
Να φύγεις
Αυτό δεν ήθελες να πεις
EBELIN
Υποθέτω ότι θα θέλετε να μείνετε λίγο
ήσυχοι
Κοιτάζοντας τον Φρέντρικ
Απλώς περνούσα
Σύντομη σιωπή
Θα ξαναϊδωθούμε σύντομα
ΑΝΙΕΣ
μετανιωμένη
Μείνε λίγο ακόμα
EBELIN
Όχι είναι ώρα να φύγω
Η Ανιές κατανεύει με το κεφάλι. Η
Έβελιν κατευθύνεται προς την πόρτα
του χωλ
ΑΝΙΕΣ
καθώς σηκώνεται και την ακολουθεί
Φεύγεις έτσι ξαφνικά
EBELIN
γυρίζοντας και κοιτάζοντας τον Φρέ-
ντρικ
Θα ξαναϊδωθούμε σύντομα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
EBELIN
ζωηρά
Να προσέχετε
Η Έβελιν βγαίνει. Η Ανιές την ακολου-
θεί. Ο Φρέντρικ σηκώνεται και πηγαίνει
στο παράθυρο. Στέκεται όρθιος και κοι-
τάζει έξω. Σιωπή. Η Ανιές επιστρέφει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κοιτάζοντας την Ανιές
Είναι ακόμη εκεί
Αυτός είχε χτυπήσει προηγουμένως
Η Ανιές περνάει από μπροστά του και
κάθεται στον καναπέ. Ο Φρέντρικ
στρέφεται ξανά προς το παράθυρο.
Σιωπή
Κάθεται εκεί
με το σάκο του και την ομπρέλα του
ΑΝΙΕΣ
αποθαρρυσμένη
Ας τον αφήσουμε εκεί
Σιωπή
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
γυρνώντας προς την Ανιές
Σ' αρέσει που είναι εκεί

ΑΝΙΕΣ
Σταμάτα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
πηγαίνοντας προς την Ανιές
Τι έκανες σπίτι του
Σταματάει
Γιατί έπρεπε να πας σπίτι του
Η Ανιές σηκώνεται, πηγαίνει προς την
πόρτα της κουζίνας
Μη φεύγεις
Ακόμα εκεί είναι
ΑΝΙΕΣ
στρέφεται προς τον Φρέντρικ
Τι θες να σου πω
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Ο Φρέντρικ πηγαίνει και κάθεται στον
καναπέ. Η Ανιές πηγαίνει στην κουζίνα,
κλείνοντας την πόρτα πίσω της. Ο Φρέ-
ντρικ ξαπλώνει στον καναπέ, σταυρώ-
νει τα χέρια μπροστά στο πρόσωπό του
ΑΝΙΕΣ
επιστρέφει, πηγαίνει στον Φρέντρικ, γο-
νατίζει μπροστά του και ακουμπάει το
χέρι στον ώμο του
Εσύ
λοιπόν
Δεν έχει σημασία
Τώρα είμαστε μόνο εσύ κι εγώ
Σύντομη σιωπή
Μην είσαι έτσι
Ικετευτικά
Δεν πρέπει νά 'σαι έτσι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Αυτός ο καταραμένος ο Άρβιντ
ΑΝΙΕΣ
Φτάνει τώρα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Γιατί μένατε μαζί
πότε στο σπίτι του και πότε στο δικό
σου
ΑΝΙΕΣ
Δε μέναμε μαζί
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Είναι σα να το κάνατε
Σύντομη σιωπή
Το ήξερα
Και τώρα θα είσαι ταυτόχρονα
μ' αυτόν και με μένα
ΑΝΙΕΣ
Μην είσαι έτσι
Ο Φρέντρικ σηκώνεται, πηγαίνει στο

χολ. Έπειτα από λίγο η Ανιές τον ακολουθεί

III

Δωμάτιο νοσοκομείου. Μπροστά στον δεξιό τοίχο μια καρέκλα. Μια πόρτα στον αριστερό τοίχο. Δεξιά ένας νιπτήρας μ' έναν καθρέφτη από πάνω. Μεγάλα παράθυρα στον τοίχο του βάνου. Ο Φρέντρικ κάθεται στην καρέκλα. Σηκώνεται, κάνει μερικά βήματα, του έρχεται ναυτία, παραλίγο να κάνει εμετό, αλλά καταφέρει να ηρεμήσει. Πηγαίνει στο νιπτήρα, φτύνει, ανοίγει τη βρύση, ξεπλένει το νιπτήρα, ξανακλείνει τη βρύση, περνάει το χέρι του στο πρόσωπό του, επιστρέφει στην καρέκλα, ξανακάθεται, κοιτάζει προς την πόρτα. Παύση. Έπειτα από λίγο η πόρτα ανοίγει, ένας γιατρός εμφανίζεται, έχει τα μαλλιά αναστατωμένα, φοράει μια ξεκούμπωτη μπλούζα. Μοιάζει συνομηλίκος του Φρέντρικ

ΓΙΑΤΡΟΣ

λίγο ταραγμένος
Δεν αποκλείεται
να εξελιχθούν ομαλά τα πράγματα
Όμως
Ναι για να σας μιλήσω ειλικρινά
οι πιθανότητες είναι λίγες
Σύντομη σιωπή
Η εγκυμοσύνη δεν είναι αρκετά προχωρημένη
Σταματάει
Αν
διστάζοντας
το παιδί τελοσπάντων το έμβρυο
ήταν λίγο πιο μεγάλο
έστω κατά μερικές μέρες
έστω κατά μια βδομάδα
Βέβαια
πρέπει πάντα να ελπίζουμε
Αλλά οι πιθανότητες είναι πολύ λίγες
Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι
Είναι μια περίπτωση
εντελώς οριακή
Αν το παιδί
διορθώνει
δηλαδή το έμβρυο

ήταν λίγο πιο ανεπτυγμένο
τότε
Αλλά στο στάδιο που βρίσκεται
Ναι είναι οριακό
Η
ναι
κοιτάζει το Φρέντρικ με ερωτηματικό
ύφος
Η
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Η Ανιές ναι
ΓΙΑΤΡΟΣ
Αν η σύζυγος σας
αν η Ανιές
κοιτάζοντας το Φρέντρικ, ο οποίος κατανεύει με το κεφάλι
ήταν λίγο πιο προχωρημένη στην εγκυμοσύνη της
η κατάσταση θα ήταν διαφορετική
Αλλά αφού
σταματάει
ναι πρέπει να μείνει ξαπλωμένη
Κι ας ελπίσουμε ότι ο χρόνος θα δούλεψει υπέρ ημών
Και βλέποντας
Προσπαθώντας να τον παρηγορήσει
Δεν αποκλείεται να πάνε καλά τα πράγματα
Ποτέ δεν ξέρει κανείς
Αλλά έπρεπε να σας μιλήσω με ειλικρίνεια
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
διακόπτοντάς τον
Όμως οι πιθανότητες είναι ελάχιστες
ΓΙΑΤΡΟΣ
Ναι
Ο Φρέντρικ κουνάει καταφατικά το κεφάλι
Μπορείτε να περιμένετε εδώ
Σύντομη σιωπή
Θα της κάνουμε διάφορες εξετάσεις
Θα πάρει κάμποση ώρα
Μετά θα την ξαναφέρουμε εδώ
Μπορείτε να περιμένετε εδώ
Ο Φρέντρικ κατανεύει πάλι με το κεφάλι
Μία ερώτηση μόνο
Τα νερά σπάσανε πριν φύγετε για το νοσοκομείο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι

ΓΙΑΤΡΟΣ

Κι όταν έγινε αυτό
καλέσατε ασθενοφόρο
και φύγατε αμέσως
Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Το
Σταματάει. Ο Γιατρός γυρίζει προς αυτόν
Ναι
Θα κρατήσει πολύ
ΓΙΑΤΡΟΣ
Όχι ιδιαίτερα
Μετά θα την ξαναφέρουμε εδώ
Δε θα κρατήσει πολύ
Μπορείτε να περιμένετε εδώ
Ο Φρέντρικ κατανεύει με το κεφάλι
Αλλά δεν πρέπει να 'χετε πολλές ελπίδες
Είναι μια
Σταματάει
Καταλαβαίνετε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κατανεύοντας πάλι με το κεφάλι
Πάντως πρέπει να γεννήσει
Θέλω να πω
είτε ζήσει το παιδί είτε πεθάνει
ΓΙΑΤΡΟΣ
Ναι είναι προτιμότερο
Θα πρέπει να γεννήσει
ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Θα πρέπει
Σταματάει
ΓΙΑΤΡΟΣ
Δυστυχώς είμαι υποχρεωμένος να
Σταματάει, μετά χαιρετάει το Φρέντρικ με μια κίνηση του κεφαλιού. Βγαίνει και ξανακλείνει την πόρτα πίσω του. Ο Φρέντρικ σηκώνεται, κάνει μερικά βήματα, επιστρέφει στην καρέκλα, ξανακάθεται. Σηκώνεται πάλι, πάει ως το παράθυρο, κοιτάζει το σκοτάδι. Ενώ κοιτάει έξω, ανοίγει η πόρτα και εμφανίζεται μια νοσοκόμα, κι αυτή γύρω στα τριάντα
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Κοιτάζετε έξω
Ο Φρέντρικ γυρίζει, κάνει μια κίνηση του κεφαλιού στη νοσοκόμα, της χαμογελάει

ΦΡΕΝΤΡΙΚ	τότε θα	<i>προς τη νοσοκόμα</i>
Ναι	θα πρέπει να προκαλέσουμε τον τοκετό	Θά 'λεγε κανείς πως ξημερώνει
<i>Σιωπή</i>	ΦΡΕΝΤΡΙΚ	ΝΟΣΟΚΟΜΑ
ΝΟΣΟΚΟΜΑ	Θα πρέπει να γεννήσει	<i>κοιτάζοντας το ρολόι της</i>
Ναι	ΝΟΣΟΚΟΜΑ	Σε λίγο ξημερώνει
Είναι πολύ δυσάρεστες	Ναι	ναι
αυτές οι καταστάσεις	ΦΡΕΝΤΡΙΚ	ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ΦΡΕΝΤΡΙΚ	Και το παιδί όταν βγαίνει	Ναι
Ναι	είναι ζωντανό	<i>Μεγάλη σιωπή</i>
ΝΟΣΟΚΟΜΑ	ΝΟΣΟΚΟΜΑ	ΝΟΣΟΚΟΜΑ
<i>ερωτηματικά</i>	<i>διστάζοντας</i>	Θέλετε να σας φέρω τίποτα
<i>Έσπασαν τα νερά ξαφνικά</i>	Ε	Κάτι να τοιμήσετε
<i>Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι</i>	ΦΡΕΝΤΡΙΚ	ή
Μέσα στη νύχτα	Είναι ζωντανό	<i>Ο Φρέντρικ κουνάει αρνητικά το κεφάλι</i>
ΦΡΕΝΤΡΙΚ	τη στιγμή που βγαίνει	Μήπως καφέ
<i>κατανεύοντας ξανά με το κεφάλι</i>	ΝΟΣΟΚΟΜΑ	<i>Εκείνος κουνάει ξανά το κεφάλι</i>
Ναι	Όχι υποχρεωτικά	<i>Ερωτηματικά</i>
ΝΟΣΟΚΟΜΑ	<i>Διστάζει. Ο Φρέντρικ κατανεύει με το</i>	Τίποτα
Αυτό σημαίνει ότι	<i>κεφάλι. Εκείνη προσπαθεί να τον παρη-</i>	ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ο τοκετός	<i>γορήσει</i>	Ευχαριστώ
έχει κατά κάποιον τρόπο ξεκινήσει	Όμως μπορεί και να πάνε καλά τα	<i>Σιωπή. Η νοσοκόμα τον κοιτάζει με συ-</i>
<i>Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι</i>	πράγματα	<i>μπόνια. Αφηρημένα βάζει το χέρι στο</i>
Και αν καταλάβω καλά	ΦΡΕΝΤΡΙΚ	<i>λαιμό της, όπου κρέμεται ένας σταυρός</i>
είναι	Αλλά οι πιθανότητες είναι ελάχιστες	<i>κι αρχίζει να τον χαϊδεύει. Ο Φρέντρικ</i>
<i>Σταματάει</i>	ΝΟΣΟΚΟΜΑ	<i>την κοιτάζει, εκείνη συνειδητοποιεί την</i>
Ναι λείπουν μόλις μερικές μέρες στο	Ναι	<i>κίνησή της κι αφήνει το σταυρό. Χαμο-</i>
έμβρυο	έτσι είναι	<i>γελούν ο ένας στον άλλο. Σιωπή</i>
για να είναι βιώσιμο	ΦΡΕΝΤΡΙΚ	ΝΟΣΟΚΟΜΑ
<i>Σιωπή</i>	<i>ερωτηματικά</i>	Δεν είναι εύκολα
Αλλά αν καταφέρουμε να καθυστερή-	Δεν υπάρχουν σχεδόν καθόλου	όλα αυτά
σουμε τον τοκετό	ΝΟΣΟΚΟΜΑ	γι' αυτό σκέφτηκα πως θα ήταν ίσως
για μερικές μέρες	Θεωρητικά όχι	καλό
Μια βδομάδα ή δύο	Αλλά τόσα πράγματα μπορεί να συμ-	να μείνω λίγο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ	βούν	μαζί σας
Εκείνη πώς είναι	Μερικές φορές όλα πηγαίνουν καλά	να μιλήσουμε λίγο
ΝΟΣΟΚΟΜΑ	ενώ αυτό φαινόταν εντελώς αδύνατο	αν θέλετε
Το ηθικό της καλό	<i>Ο Φρέντρικ κατανεύει με το κεφάλι</i>	ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Εσείς	Μπορεί και να πάνε καλά τα πράγματα	Δεν είναι απαραίτητο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ	ΦΡΕΝΤΡΙΚ	ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ναι	<i>κοιτάζοντας τη νοσοκόμα</i>	Όχι
<i>Σιωπή</i>	Θα κρατήσει πολύ	<i>Σύντομη σιωπή</i>
ΝΟΣΟΚΟΜΑ	ΝΟΣΟΚΟΜΑ	Αλλά μπορεί να έχετε ανάγκη
Ναι όλα αυτά είναι	<i>ερωτηματικά</i>	να μιλήσετε με κάποιον
<i>Σταματάει</i>	Όσπου να τη φέρουν	<i>Σύντομο γέλιο</i>
ΦΡΕΝΤΡΙΚ	<i>Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι</i>	Συνήθως δεν έχουμε καιρό
Ναι	Όχι πολύ	Αλλά απόψε τα πράγματα ήταν
<i>Σιωπή</i>	νομίζω	μάλλον ήσυχα
Τι της κάνουν τώρα	Είναι κάποιες εξετάσεις που πρέπει να	Κοινότοπα
ΝΟΣΟΚΟΜΑ	γίνουν	Θά 'πρεπε νά 'χουμε περισσότερο χρό-
Εξετάσεις	<i>Σιωπή</i>	νο
Γιατί αν διαπιστωθεί	ΦΡΕΝΤΡΙΚ	για να μιλάμε με
κίνδυνος μόλυνσης	<i>κοιτάζοντας προς το παράθυρο, μετά</i>	<i>Σταματάει</i>

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Εκτός αν προτιμάτε να σας αφήσω ή-
συχο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Δεν ξέρω
Την κοιτάζει
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
προσεκτικά
Έχετε
άλλα παιδιά
Ο Φρέντρικ κουνάει αρνητικά το κεφάλι
Μάλιστα
Δεν πρέπει να σας κάνω ερωτήσεις
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Δεν έχουμε παιδιά
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Αλλά είστε ακόμα νέοι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Όχι και πολύ
Σύντομο γέλιο
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ακόμα κι αν τα πράγματα πάνε άσχημα
την πρώτη φορά
πηγαίνουν σχεδόν πάντα καλά
τις επόμενες
Ευτυχώς
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Έχετε όλο τον καιρό μπροστά σας
Είστε ακόμη νέοι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Μένετε στην πόλη
Διορθώνοντας
Όχι δεν επιτρέπεται να σας κάνω ερω-
τήσεις
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Όχι
Σιωπή
Μέναμε
αλλά μετά αποφασίσαμε να εγκατα-
σταθούμε
έξω απ' την πόλη
Βρήκαμε ένα παλιό σπίτι
κοντά στη θάλασσα
έξω απ' την πόλη
Και εγκατασταθήκαμε εκεί
Σύντομη σιωπή

Είναι λίγες εβδομάδες που μετακομί-
σαμε
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Επομένως τώρα μένουμε έξω απ' την
πόλη
Σιωπή
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Καταλαβαίνω ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σύντομη σιωπή
Πριν μέναμε σ' ένα δρόμο με πολλή κί-
νηση
Και μετά
Ναι είπαμε ν' αφήσουμε την πόλη
κατά κάποιο τρόπο
Σύντομη σιωπή
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Πρέπει νά 'ναι ωραία
Να μένεις έξω απ' την πόλη
θέλω να πω
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι καλά είναι
ναι
Λίγο χαρούμενα
Όταν γνωριστήκαμε
αποφασίσαμε
πολύ σύντομα
να φύγουμε απ' την πόλη
Και μετά το κάναμε
Νοικιαζόταν αυτό το παλιό σπίτι
Δεν έχει πολλές ανέσεις
Αλλά γενικά είναι καλά
και σε καλή τοποθεσία
κοντά στη θάλασσα
Είμασταν τυχεροί που το βρήκαμε
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ναι κι έπειτα έχετε ο ένας τον άλλο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Είναι καλό που είστε μαζί
Όλοι δεν έχουν κάποιον
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σύντομο γέλιο
Το ξέρω αυτό
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Υπήρξατε συχνά
Σταματάει

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι ήμουν συχνά μόνος
αν αυτό θέλατε να πείτε
Αλλά αυτό ισχύει για όλο τον κόσμο
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Εμείς
Σταματάει
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Και μετά
κάνει μια κίνηση του κεφαλιού προς την
κατεύθυνση της πόρτας
αποφασίσατε να μείνετε μαζί
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κουνώντας καταφατικά το κεφάλι
Ναι
Γελάει απαλά, σαν στον εαυτό του
και μετά αποφασίσαμε να κάνουμε ένα
παιδί
Κοιτάζει τη νοσοκόμα
Ένα παιδί είναι λίγο σαν
Σταματάει
Ναι λίγο σαν
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
λίγο πιο χαρούμενα
Με τίποτα δε θα το μαντεύατε
Γνωριστήκαμε κάτω από ένα στέγαστρο
σε μια στάση λεωφορείου
ένα βράδυ που έβρεχε
Χαμογελούν ο ένας στον άλλο
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Το περιμένατε πολλή ώρα το λεωφορείο
φαίνεται
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σύντομη σιωπή
Έβρεχε και φυσούσε
νύχτωνε
Και δε θα μαντεύατε ποτέ
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Όχι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
τι κάναμε μετά
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Πείτε μου
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Μπήκαμε σε μια εκκλησία
Μια άδεια εκκλησία
Μπήκαμε

και καθήσαμε κάτω απ' τη σκάλα
που οδηγεί στον άμβωνα
Καθόμασταν εκεί μέσα στο σκοτάδι
και το κρύο
κι ακούγαμε τη βροχή
είχαμε αγκαλιαστεί
και σφίγγαμε ο ένας τον άλλο
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Αλήθεια
Σιωπή
Και μετά έμεινε έγκυος
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σκέφτεται
Ένα παιδί είναι λίγο σαν
Σταματάει
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Πείτε το
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Όχι δεν ξέρω
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Τι θέλατε να πείτε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Μάλλον ήθελα να πω
ότι ένα παιδί είναι λίγο σαν
δεσμός
κατά κάποιο τρόπο
Είναι αυτό που ενώνει
Όχι δεν το λέω καλά
Καταλαβαίνετε
Δεν μπορείς να το εξηγήσεις εύκολα
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Όχι δεν μπορείς να το εξηγήσεις
εύκολα
αλλά καταλαβαίνω
Σύντομη σιωπή
Είναι λίγο σαν τη ζωή
Ή μάλλον
Τον κοιτάζει, γελάει
Δεν μπορείς να τα εκφράσεις εύκολα
όλα αυτά
Γελάει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι τα πιο σημαντικά δεν μπορείς να
τα πεις
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Όχι
Αλλά
Πάντως μπορεί να πάνε καλά τα πράγ-
ματα
Μερικές φορές
πάνε καλά

Σύντομη σιωπή
Αλλά κι αν όχι
Είστε ακόμη νέοι
Θα τα πάτε καλά
Ναι
Τον κοιτάζει
Έτσι δεν είναι
Καλά θα τα πάτε
Εκείνος κάνει ναι με το κεφάλι. Σιωπή
Ίσως προτιμάτε να σας αφήσω ήσυχο
Πηγαίνει προς την πόρτα
Θέλετε να σας φέρω τίποτα
Κάτι να πιείτε
Ή μήπως μια και φύγατε τόσο βιαστικά
δεν έχετε φέρει ούτε οδοντόβουρτσά
ούτε τίποτα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κουνώντας αρνητικά το κεφάλι
Τίποτα
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ούτε κι εκείνη
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Αύριο θα πάω να της φέρω
ρούχα και τα λοιπά
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ναι
Σιωπή
Ίσως θέλετε να κοιμηθείτε λιγάκι
Οι εξετάσεις μπορεί να καθυστερήσουν
κι άλλο
Δεν έχετε κλείσει μάτι όλη τη νύχτα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Δε νυστάζω
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Όχι
Αλλά αν θελήσετε να κοιμηθείτε
μπορώ να σας φέρω ένα κρεβάτι εδώ
Μπορείτε να κοιμηθείτε μέσα στο δω-
μάτιο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Μένετε στην πόλη
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ναι
Σιωπή
Αλλά δεν είμαι από δω
Σύντομο γέλιο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Πολύ θα ήθελα να μένω σ' ένα σπίτι
κοντά στη θάλασσα
σ' ένα τέτοιο σπίτι

μεγάλωσα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι είναι καλά
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Αλλά πρέπει να 'ναι δύσκολο να βρεις
ένα σπίτι κοντά στη θάλασσα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σύντομη σιωπή
Είμασταν τυχεροί που βρήκαμε
ένα σπίτι κοντά στη θάλασσα
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Είσασταν τυχεροί
ναι
Σύντομη σιωπή. Προσπαθεί να τον δια-
σκεδάσει
Έχετε και βάρκα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Όχι αλλά το καλοκαίρι
λέγαμε να πάρουμε μία
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Σας αρέσει το φιορδ
βέβαια
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Το παν είναι
νά 'χεις θέα στη θάλασσα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι κάνει καλό να βλέπεις το νερό
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Αν το έχεις συνηθίσει
ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Σίγουρα
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Η θάλασσα και το νερό
το ζειδωρον νερό
όπως λένε
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ερωτηματικά
Είναι κάπου στη Βίβλο αυτό
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Βέβαια
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Πιστεύετε στο Θεό
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Πώς να το πω
Σύντομη σιωπή
Είναι λίγο απότομη η ερώτηση
Σύντομο γέλιο. Σιωπή
Σταματάει

Πάντως πρέπει να υπάρχει κάτι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Εγώ
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Δεν ξέρω πολλά πράγματα γι' αυτό
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Για το ξείδωρον ύδωρ
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
γελώντας
Ούτε γι' αυτό
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Για το Θεό
θέλατε να πείτε
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ούτε γι' αυτό ούτε για
Σταματάει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Όχι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
έχει ξαφνικά μια ιδέα
Θέλετε να μιλήσετε με έναν πάστορα
ίσως
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ζωηρά
Όχι όχι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Έχουμε έναν πάστορα εδώ
Πολλοί είναι αυτοί που
Σταματάει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σύντομη σιωπή
Αλλά πιστεύετε στο Θεό
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
διστάζοντας
Ναι
Πιο σταθερά
Υποθέτω πως ναι
*Ο Φρέντρικ κουνάει καταφατικά το κε-
φάλι. Εκείνη τον κοιτάζει*
Εσείς όμως όχι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
σηκώνει τους ώμους, ξαφνικά θλιμμένος
Ως τώρα όχι
Αποθαρρυνμένος
Είχα μια τόσο μίξερη ζωή
Αμήχανο γέλιο
Τελοσπάντων

Δεν είναι πράγματα που λέγονται αυτά
ότι είχες μίξερη ζωή
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
με κατανόηση
Γιατί όχι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Λοιπόν τότε δεν πίστευα στο Θεό
Αλλά καθόλου
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Και μετά
Σταματάει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σύντομη σιωπή
Μα γιατί σας κουράζω μ' όλα αυτά
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Δε με κουράζετε καθόλου
Σύντομη σιωπή
Αρχίσατε να πιστεύετε στο Θεό
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Νομίζω ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ναι
Σύντομη σιωπή
Συνέβη κάτι συγκεκριμένο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι ήταν
Διστάζει
Εγώ κι η Ανιές
Φαίνεται πολύ χαζό
κι ωστόσο
έτσι είναι
Συνάντησα την Ανιές ναι
και μετά
Κοιτάζει τη νοσοκόμα
Σας είπα ήδη ότι
μπήκαμε σε μια εκκλησία
αμέσως μετά την πρώτη μας συνάντηση
Όλα άλλαξαν
κατά κάποιο τρόπο
Δεν είναι εύκολο να το πεις
αλλά
Σταματάει
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Αρχίσατε να πιστεύετε στο Θεό
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Μάλλον
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
λίγο αμήχανη
Τις περισσότερες φορές συμβαίνει το
αντίθετο
Όταν τα πράγματα πάνε άσχημα

τότε οι άνθρωποι στρέφονται στο Θεό
κατά κάποιο τρόπο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Σίγουρα
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Αλλά για σας ήταν το ανάποδο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κουνώντας καταφατικά το κεφάλι
Ναι
Εκτός αν
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Εξαρτάται από τον άνθρωπο
μάλλον
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Μου συνέβη κάτι
και κατά κάποιο τρόπο με μεταμόρ-
φωσε
Σύντομο γέλιο
Τρελό είναι
Σύντομη σιωπή
Πριν
η ζωή
δεν έλεγε και τίποτα
Κοιτάζει τη Νοσοκόμα, γελάει
Αλλά αυτό πάντα έτσι συμβαίνει
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Πριν εσείς οι δυο αρχίσατε να
Σταματάει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι είναι χαζό
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Όχι
δε νομίζω
*Σύντομη σιωπή. Θέλει να δείξει ενδια-
φέρον*
Έτσι αρχίσατε να πιστεύετε στο Θεό
μετά τη γνωριμία σας
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Θα πρέπει να σας φαίνεται
ανόητο
Αλλά
Σταματάει
Αλλά μάλλον έτσι είναι
Σύντομο γέλιο
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κοιτάζοντας τη Νοσοκόμα
Ζείτε μόνη
Η Νοσοκόμα κάνει ναι με το κεφάλι
Ναι
Σιωπή

ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Θέλετε να σας φέρω κάτι
Ο Φρέντρικ κουνάει αρνητικά το κεφάλι
 Τίποτα
Σιωπή. Πάει στο παράθυρο και μετά γυρίζει προς αυτόν
 Ναι όπου νά 'ναι ξημερώνει
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Ναι
Κοιτάζει τη Νοσοκόμα, αγχωμένος
 Αργούν
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Πρέπει να κάνουν ένα σωρό εξετάσεις
 Μετά θα την ξαναφέρουν εδώ
 Αν θέλετε να ξαπλώσετε
 μπορώ να σας βάλω ένα κρεβάτι εδώ
Εκείνος κουνάει αρνητικά το κεφάλι
 Πάντως όταν εκείνη θά 'ναι εδώ
 μάλλον θα θελήσετε και οι δυο να κοιμηθείτε
 Επομένως θα σας βάλουμε ένα κρεβάτι μέσα στο δωμάτιο
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Ευχαριστώ
Σιωπή
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Δε χρειάζεστε τίποτα
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κουνώντας αρνητικά το κεφάλι
 Όχι
διστάζοντας
 Τίποτα
Σιωπή. Την κοιτάζει, ξαφνικά
 Το παιδί θα πεθάνει
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ίσως
 Αν
Σταματάει
 Αλλά δεν πρόκειται για
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
τελειώνοντας τη φράση της
 παιδί
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Όχι ακριβώς
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ελαφρά ειρωνικός
 Εξαργτάται
 απ' το πώς το βλέπει κανείς
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ναι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
συγκρατώντας την απελπισία του

Αλλά έχει χέρια
 πρόσωπο
 μαλλιά
Η Νοσοκόμα κάνει ναι με το κεφάλι
 Πόδια και δάχτυλα
Εκείνη κάνει ναι με το κεφάλι
 Κι αναπνέει
Εκείνη κάνει πάλι ναι με το κεφάλι
 Αναπνέει
Η Νοσοκόμα αναστενάζει
 Κι έχει μια καρδιά που χτυπάει
 Στόμα μάτια
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ναι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Αργεί να 'ρθεί
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Θά 'ρθει
 όπου νά 'ναι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ερωτηματικά
 Πρέπει να της κάνουν διάφορες εξετάσεις
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Τις μολύνσεις κυρίως φοβόμαστε
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
αγχωμένος
 Μπορεί νά 'ναι επικίνδυνο για την ίδια
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ναι
 Αλλά θα κάνουμε το παν για να μην είναι επικίνδυνο γι' αυτήν
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Και θα πετύχετε
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ναι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Πετυχαίνετε πάντα
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ναι
Σιωπή
 Για να σώσουμε τη μητέρα αναγκαζόμαστε κάποτε να προκαλέσουμε τον πρόωρο τοκετό
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Ναι
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Θα το κάνουμε αν είμαστε αναγκασμένοι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Αλλά για να ζήσει το παιδί

πρέπει να μείνει περισσότερο μέσα στην κοιλιά
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ναι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κοιτάζοντάς την
 Εσείς δεν έχετε παιδιά
Εκείνη κάνει όχι με το κεφάλι
 Αλλά θα θέλατε ν' αποκτήσετε
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
κάνοντας ναι με το κεφάλι
 Νομίζω να
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ζωηρά
 Αγαπάτε τα νεογέννητα
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ναι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Αλλά δε θέλετε να γίνετε μαία
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ίσως αργότερα
 Υποθέτω ότι αυτό θέλω να γίνω
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Τότε πρέπει να συνεχίσετε τις σπουδές σας
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ναι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ερωτηματικά
 Μια περίπτωση σαν αυτή είναι συνηθισμένη
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Μάλλον ναι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Γιατί η δουλειά σας αυτή είναι
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
 Ναι
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
 Άρα εσείς ξέρετε
Σιωπή
 Μα δε θα 'ρθεί επιτέλους
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
κοιτάζοντας το ρολόι της
 Δε θ' αργήσει τώρα
 ΦΡΕΝΤΡΙΚ
ανήσυχος
 Κρατάει πιο πολύ απ' ό,τι συνήθως
 ΝΟΣΟΚΟΜΑ
έπειτα από δισταγμό
 Όχι

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

κοιτάζοντάς την με υποψία

Σίγουρα

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Ίσως κρατάει λίγο παραπάνω

Σύντομη σιωπή

Αλλά δεν υπάρχει τίποτα το αφύσικο

Αυτές οι εξετάσεις

μερικές φορές διαρκούν πολύ

Έχουν κι οι γιατροί πολλή δουλειά

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Αν κι απόψε

τα πράγματα ήταν μάλλον ήσυχα

Σίγουρα δε θ' αργήσει

Σιωπή. Τον κοιτάζει. Ερωτηματικά

Δε χρειάζεστε τίποτα

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

κουνώντας αργητικά το κεφάλι

Όχι

Μεγάλη σιωπή

Αλλά μήπως υπάρχει ένα μέρος

όπου μπορεί κανείς να καπνίσει

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

γελώντας

Αυτό

δεν είναι τόσο απλό

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Πρέπει να βγω έξω

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Ναι

Στο δεύτερο όροφο

υπάρχει ένα δωμάτιο

όπου επιτρέπεται το κάπνισμα

Αλλά είναι μόνο για τους ασθενείς

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

θυμάται ξαφνικά κάτι

Πρέπει να φύγω

Θα ξαναπεράσω αργότερα

Ο Φρέντρικ κουνάει καταφατικά το κεφάλι. Η Νοσοκόμα πηγαίνει στην πόρτα, την ανοίγει, βγαίνει και την ξανακλείνει πίσω της. Ο Φρέντρικ πάει στον καθρέφτη, κοιτάζεται για λίγο, κάνει γκριμάτσες, γουρλώνει τα μάτια, ισιώνει με το χέρι τα μαλλιά του, μετά η πόρτα ανοίγει και εμφανίζεται η Νοσοκόμα

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Έρχεται

Τελείωσαν οι εξετάσεις

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

αγχωμένος

Πήγαν όλα καλά

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Ναι

καλά πρέπει να πήγαν

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

ανακουφισμένος

Θα μπορούσαν να είναι και χειρότερα

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Έτσι νομίζω

Κοιτάζει για λίγο τον Φρέντρικ, μετά στρέφεται και εξαφανίζεται. Ο Φρέντρικ πηγαίνει στο παράθυρο, κοιτάζει έξω, όπου το φως συνέχισε να δυναμώνει, έπειτα κλείνει τις κουρτίνες, πηγαίνει και κάθεται στην καρέκλα, μένει εκεί κοιτάζοντας την πόρτα. Σιωπή. Σηκώνεται, πηγαίνει και διορθώνει λίγο τις κουρτίνες, εκείνη τη στιγμή η πόρτα ανοίγει, κοιτάζει την πόρτα, μετά χαμηλώνει τα μάτια, μετά σηκώνει πάλι το βλέμμα και βλέπει να εμφανίζεται η Νοσοκόμα. Εκείνη σέρνει ένα κρεβάτι νοσοκομείου με ρόδες, τον κοιτάζει, χαμογελάει

Νά 'μαστε κι εμείς

Ο Φρέντρικ κουνάει καταφατικά το κεφάλι. Το κρεβάτι είναι τώρα μέσα στο δωμάτιο και βλέπουμε το πρόσωπο της Ανιές. Τα μαλλιά της είναι τώρα ακόμα πιο κοντά, είναι ανακαθισμένη στο κρεβάτι, πίσω της βλέπουμε το Γιατρό, ο οποίος σπρώχνει το κρεβάτι από την πλευρά όπου βρίσκεται το κεφάλι της Ανιές. Η Ανιές κοιτάζει το Φρέντρικ με διάπλατα μάτια, του χαμογελάει

ΓΙΑΤΡΟΣ

Εδώ είμαστε

Η Νοσοκόμα κι ο Γιατρός σπρώχνουν το κρεβάτι της Ανιές ως τον τοίχο, το τοποθετούν δεξιά απ' την καρέκλα, μπλοκάρουν το φρένο. Ο Φρέντρικ πηγαίνει και κάθεται στην καρέκλα. Η Νοσοκόμα πιάνει ένα σχοινάκι που κρέμεται απ' τον τοίχο και δίνει την άκρη στην Ανιές

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Αν συμβεί ο,τιδήποτε

τραβήξτε το

κι έρχομαι αμέσως

Η Ανιές κάνει ναι με το κεφάλι. Ο Γιατρός προχωράει λίγο

ΓΙΑΤΡΟΣ

Πρέπει νά 'στε κατάκοποι

και οι δύο

Προσπαθήστε να κοιμηθείτε λίγο

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

στο γιατρό

Είπα ότι μπορούμε να του βάλουμε ένα

κρεβάτι εδώ

Δείχνει με το κεφάλι τον Φρέντρικ

ΓΙΑΤΡΟΣ

Βεβαίως

Σύντομη σιωπή

Οι εξετάσεις πήγαν στο εργαστήριο

Μόλις έχουμε τ' αποτελέσματα

θα ξέρουμε περισσότερα

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

ενθαρρυντικά, κοιτάζοντας το Γιατρό

Δεν αποκλείεται να πάνε όλα καλά

ΓΙΑΤΡΟΣ

Ναι ναι

Σύντομη σιωπή

Αλλά για να είμαι ειλικρινής

τα προγνωστικά δεν είναι ό,τι καλύτερο

Σύντομη σιωπή

Θα θέλετε όμως να ησυχάσετε λίγο

Ο Γιατρός πηγαίνει προς την πόρτα, βγαίνει, η Νοσοκόμα τον ακολουθεί

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

φτάνοντας στην πόρτα γυρίζει, κοιτάζοντας τον Φρέντρικ

Όταν θελήσετε να ξαπλώσετε ελάτε

στο γραφείο

στο βάθος του διαδρόμου

και θα σας φέρουμε ένα κρεβάτι εδώ

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ευχαριστώ

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

κοιτάζοντας την Ανιές

Κι αν χρειαστείτε οτιδήποτε

αρκεί να χτυπήσετε το κουδούνι

Η Ανιές κάνει ναι με το κεφάλι. Η Νοσοκόμα βγαίνει και ξανακλείνει την πόρτα πίσω της. Ο Φρέντρικ σηκώνεται, μένει όρθιος και κοιτάζει την Ανιές, χαμογελούν ο ένας στον άλλο, είναι ευτυχισμένοι που ξαναβρίσκονται αλλά και λίγο αμήχανοι, δεν ξέρουν πώς να φερθούν. Κοιτάζουν το έδαφος. Σιωπή

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
*σηκώνει τα μάτια. Προσπαθεί να πάρει
ένα ανάλαφρο ύφος*
Πάντα μας συμβαίνει κάτι
ΑΝΙΕΣ
ανακουφισμένη
Και μες τη μαύρη νύχτα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Εσύ μέσα στο ασθενοφόρο
ΑΝΙΕΣ
χαμογελώντας
Ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Κι εγώ που ακολουθούσα με το σαρα-
βαλάκι
κι έτρεχα σα τρελός
ΑΝΙΕΣ
Και επιπλέον
είχες πιει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Επιπλέον να
*Σιωπή. Ο Φρέντρικ πάει να καθήσει, η
Ανιές βγάζει το χέρι από τα σκεπάσμα-
τα και το ακουμπάει πάνω στην κου-
βέρτα, εκείνος το παίρνει, μένουν έτσι
για λίγο, κοιτάζοντας και οι δύο ίσια
μπροστά τους. Σιωπή*
ΑΝΙΕΣ
απλώς για να πει κάτι
Κάπνισες
Αυτός κουνάει αρνητικά το κεφάλι
Δε θες να καπνίσεις
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΑΝΙΕΣ
Για να καπνίσεις πρέπει να βγεις έξω
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Έτσι νομίζω
Ή θα πάω να καπνίσω στην τουαλέτα
όπως συνήθως
Σύντομο γέλιο
ΑΝΙΕΣ
Ναι
Σύντομη σιωπή
Αλλά τότε θα σε πετάξουν έξω
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Αν με πάρουν χαμπάρι σίγουρα
*Ελευθερώνει το χέρι του, της αγγίζει το
μέτωπο, της χαϊδεύει το πρόσωπο. Κοι-
τάζονται. Σιωπή*
Φαίνεται πως η κατάσταση δεν είναι
και πολύ άσχημη

ΑΝΙΕΣ
Αν γεννήσω τώρα
θα είναι πολύ νωρίς για να
ζήσει το παιδί
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΑΝΙΕΣ
ζωηρά
Αλλά εγώ θα μείνω ξαπλωμένη μερικές
μέρες
βδομάδες ίσως
όσο πιο πολύς χρόνος περάσει ώσπου
ν' αρχίσει ο τοκετός
τόσο πιο πολλές οι πιθανότητες να
πάνε όλα καλά
Ξαφνικά αγγωμένη
Αλλά αν υπάρχει μόλυνση
λένε ότι θα πρέπει να προκαλέσουν τον
τοκετό
θα πρέπει να γεννήσω αμέσως
και το παιδί
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
διακόπτοντάς την
Λένε ότι τότε το παιδί θα πεθάνει
ΑΝΙΕΣ
Αισθάνονται υποχρεωμένοι να το πουν
Θα πρέπει να γεννήσω
και το παιδί θα πεθάνει
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Αλλά υπάρχει ακόμη πιθανότητα να
πάνε όλα καλά
Οι εξετάσεις
ΑΝΙΕΣ
διακόπτοντάς τον
Ναι φαίνεται ότι τα πράγματα δεν είναι
και τόσο άσχημα
Θα μπορούσαν να είναι χειρότερα φαί-
νεται
*Ο Φρέντρικ γέρνει το στήθος του πάνω
στο κρεβάτι, την αγκαλιάζει, εκείνη κά-
νει το ίδιο, μένουν έτσι αγκαλιασμένοι,
χαϊδεύοντας ο ένας τα μαλλιά του άλ-
λου. Μεγάλη σιωπή. Εκείνος ανασηκώ-
νεται, την κοιτάζει*
Δεν αποκλείεται να πάνε όλα καλά
Αυτό είπαν
Δεν μπορούμε να ξέρουμε
είπαν
Πρέπει να μείνω ξαπλωμένη
και μετά θα δούμε

ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κουνώντας καταφατικά το κεφάλι
Ναι
ΑΝΙΕΣ
Μπορεί να πάνε όλα καλά
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ίσως
ΑΝΙΕΣ
Μπορεί να πάνε όλα καλά
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Αλλά
Σταματάει
Πεινάς
Διψάς
ΑΝΙΕΣ
Ναι λίγο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Να πάω να σου φέρω κάτι
ΑΝΙΕΣ
Δεν κάνει να φάω τίποτα
Αύριο
στο πρωινό
θα μου δώσουν κάτι να πω
Φαίνεται ότι είναι καλύτερα να είμαι
νηστική
αν συμβεί κάτι
Κουνάει καταφατικά το κεφάλι
Εσύ πήγαινε να καπνίσεις
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Δεν μπορώ να σ' αφήσω μόνη
ΑΝΙΕΣ
Πήγαινε να καπνίσεις
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Θα τό 'θελα πολύ
ΑΝΙΕΣ
Κάν' το λοιπόν
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Μπορώ να περιμένω λίγο
Σιωπή
Αύριο
Σταματάει
ΑΝΙΕΣ
Ξέρω ότι ψοφάς να καπνίσεις ένα
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Αλλά δεν μπορώ να σ' αφήσω μόνη
ΑΝΙΕΣ
Αύριο θα χρειαστεί να πας σπίτι
Να μου φέρεις μερικά ρούχα
Εσώρουχα
τουλάχιστον

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Είμαι βέβαιος ότι αφήσαμε όλα τα φώ-
τα αναμμένα

ΑΝΙΕΣ

Ναι

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Θα σου φέρω ρούχα και τα καλλυντικά
σου

ΑΝΙΕΣ

Και μερικά βιβλία

Αφού θα μείνω ξαπλωμένη

τόσες μέρες

μπορεί και βδομάδες

πρέπει να 'χω κάτι να διαβάζω

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι

Σύντομη σιωπή

Ναι ίσως μείνεις ξαπλωμένη για βδο-
μάδες

Σύντομη σιωπή

Το πλεχτό σου

Θες να στο φέρω

*Η Ανιές του χαμογελάει, κουνάει αρνη-
τικά το κεφάλι. Αυτός θυμάται ότι έπλε-
κε για το παιδί*

Δεν έπρεπε να στο ρωτήσω αυτό

ΑΝΙΕΣ

Και να διπλώσεις τα ρούχα του μωρού

Είναι στο τραπέζι του σαλονιού

*Αυτός χαμηλώνει τα μάτια, κουνάει κα-
ταφατικά το κεφάλι*

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

έτοιμος να βάλει τα κλάματα

Ναι

ΑΝΙΕΣ

Αν τα πράγματα πάνε άσχημα

θα πρέπει να τα βάλεις κάπου

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι

*Χαμηλώνει τα μάτια, σηκώνεται προ-
σπαθώντας να βρει μια ασχολία, την
κοιτάζει. Προσπαθεί να βρει κάτι να
πει, να κάνει*

Νομίζω

ότι θα πάω να καπνίσω ένα

*Η Ανιές κάνει ναι με το κεφάλι. Σύντο-
μη σιωπή*

Δε θες να σου φέρω τίποτα

Μια εφημερίδα ή

Εκείνη κουνάει αρνητικά το κεφάλι

Τίποτα

*Εκείνη κουνάει πάλι αρνητικά το κε-
φάλι*

ΑΝΙΕΣ

ήρεμη

Άντε να καπνίσεις ένα

*Εκείνος κουνάει καταφατικά το κεφά-
λι, κάνει μερικά βήματα, σταματάει και
την κοιτάζει*

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

προσπαθώντας να την παρηγορήσει

Μπορεί να πάνε όλα καλά

ΑΝΙΕΣ

Ναι

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

σα να το ξορκίζει

Καλά θα πάνε

ΑΝΙΕΣ

κουνώντας καταφατικά το κεφάλι

Καλά θα πάνε

Σύντομη σιωπή

Αλλά τώρα πήγαινε να καπνίσεις

Ο Φρέντρικ μένει ακίνητος

Κάνε το

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι

*Ο Φρέντρικ βγαίνει απ' την πόρτα. Η
Ανιές βολεύεται καλύτερα στο κρεβάτι,
ανεβάζει την κουβέρτα ως το πηγούνι,
μένει ξαπλωμένη κοιτάζοντας τις τρα-
βηγμένες κουρτίνες. Ο Φρέντρικ βάζει
το κεφάλι στην πόρτα, κοιτάζει την
Ανιές, εκείνη δεν τον βλέπει, αυτός ξα-
ναβγαίνει και κλείνει την πόρτα πίσω
του. Η Ανιές κοιτάζει την πόρτα. Έξω
ακούγονται αυτοκίνητα, φωνές από μα-
κριά. Η Ανιές κοιτάζει γύρω της το ά-
δειο δωμάτιο, έπειτα ανοίγει η πόρτα
και μπαίνει η Νοσοκόμα, σέρνοντας έ-
να κρεβάτι νοσοκομείου*

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Χαμογελώντας στην Ανιές

Ο άντρας σας πήγε να κάνει μια βόλτα

ΑΝΙΕΣ

Ήθελε πολύ να καπνίσει

*Η Νοσοκόμα κι ο Γιατρός σπρώχνουν
το κρεβάτι στο εσωτερικό του δωματί-
ου, το τοποθετούν σε μια γωνιά πίσω
απ' το κρεβάτι της Ανιές*

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Είναι καπνιστής

Η Ανιές κάνει ναι με το κεφάλι

Κι εγώ άλλωστε

Η Νοσοκόμα γελάει

ΓΙΑΤΡΟΣ

Ναι αισθάνεσαι καλύτερα μ' ένα τσι-
γάρο

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

*δείχνοντας με το κεφάλι το Γιατρό, στην
Ανιές*

Κι αυτός καπνίζει

Κι ας είναι γιατρός

ΓΙΑΤΡΟΣ

κοιτάζοντας τη Νοσοκόμα

Καπνίζουμε σα φουγάρα

όλη τη μέρα

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Έτσι ακριβώς

ΓΙΑΤΡΟΣ

Αλλά οι ασθενείς δεν επιτρέπεται

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Αυτοί είναι εδώ για να γίνουν καλά

ΓΙΑΤΡΟΣ

Ενώ εμείς όχι

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Εμείς

όχι

ΓΙΑΤΡΟΣ

Εμείς δεν εκκρεμεί να γίνουμε καλά

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Όχι βέβαια

Σιωπή

ΓΙΑΤΡΟΣ

σοβαρός, κοιτάζοντας την Ανιές

Θα έχουμε τ' αποτελέσματα

σήμερα κιόλας

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Ναι δεν είχαμε πολλή δουλειά απόψε

ΓΙΑΤΡΟΣ

Αν είναι εντάξει

μπορεί τα πράγματα

να εξελιχθούν καλά

Θα χρειαστεί να μείνετε ξαπλωμένη

και δεν έχουμε παρά να ελπίζουμε

Αντίθετα αν υπάρχει μόλυνση

Ναι

Σ' αυτήν την περίπτωση

πρέπει να προκαλέσουμε τον τοκετό

αμέσως

Σας το λέω για να είστε ενήμερη

Η Ανιές κάνει ναι με το κεφάλι

Θα ξανάρθω

μόλις έχουμε τ' αποτελέσματα

*Ο Γιατρός βγαίνει κλείνοντας πίσω του
την πόρτα. Η Νοσοκόμα κάνει μερικά*

βήματα χωρίς συγκεκριμένο σκοπό, έπειτα κοιτάζει την Ανιές
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
ερωτηματικά
Εσείς όμως δεν καπνίζετε
ΑΝΙΕΣ
λίγο ντροπιασμένα
Σταμάτησα όταν έμεινα έγκυος
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
κουνάει καταφατικά το κεφάλι
Προσπαθείτε να κοιμηθείτε λιγάκι
ΑΝΙΕΣ
Δε νομίζω ότι μπορώ
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Θα σας κάνει καλό
ΑΝΙΕΣ
Αλήθεια δε νυστάζω
Σιωπή
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Σίγουρα νυστάζετε
αλλά δεν το καταλαβαίνετε
ΑΝΙΕΣ
Ίσως
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Θέλετε να μείνετε μόνη
ΑΝΙΕΣ
ανήσυχη
Θ' αργήσουν τ' αποτελέσματα
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Ο γιατρός είπε ότι θα τα έχουμε
πολύ γρήγορα
ΑΝΙΕΣ
τρομαγμένη
Ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
καθησυχαστική
Όλα θα πάνε καλά
θα δείτε
ΑΝΙΕΣ
Φοβάμαι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Θα πάνε καλά
ΑΝΙΕΣ
Ίσως
Σιωπή
Ακούς να σπάσουν τα νερά
Ήμουν ξαπλωμένη
ήμουνα ξαπλωμένη και κοιμόμουνα
και μετά ξαφνικά
έσπασαν τα νερά
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Συμβαίνουν αυτά

ΑΝΙΕΣ
Ενώ αν είχαν σπάσει μερικές μέρες αργότερα
δε θα υπήρχε ρίσκο για το παιδί
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Έτσι είναι
ΑΝΙΕΣ
Γιατί νά 'ναι έτσι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Υπάρχει ένα όριο
πριν από το οποίο το παιδί δεν μπορεί να σωθεί
ΑΝΙΕΣ
Γιατί
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Έτσι είναι
ΑΝΙΕΣ
Μπορεί να πεθάνω εγώ
κι έτσι το παιδί θα ζήσει
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Δεν είναι έτσι
ΑΝΙΕΣ
Κι αν μείνω ξαπλωμένη
και προσπαθήσω να εμποδίσω
το ξεκίνημα του τοκετού
ακόμα κι αν υπάρχει μόλυνση
όπως λένε
τότε το παιδί ίσως να ζήσει
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
κουνώντας αρνητικά το κεφάλι
Δεν κοιμάστε καλύτερα λιγάκι
ΑΝΙΕΣ
Όχι
Αν πεθάνει το παιδί θέλω να πεθάνω κι εγώ
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Τώρα όμως
θα κοιμηθείτε λίγο
ΑΝΙΕΣ
Δεν μπορώ να κοιμηθώ
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Πρέπει να προσπαθήσετε
Περιμένετε να γυρίσει ο άντρας σας
και μετά θα προσπαθήσετε να κοιμηθείτε
ΑΝΙΕΣ
Ναι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Όπου νά 'ναι θά 'ρθει
Σιωπή. Προσπαθεί να χαμογελάσει
Βρήκε ευκαρία
να καπνίσει περισσότερα από ένα

ΑΝΙΕΣ
Αργεί πολύ
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Φαίνεται ότι ψόφαγε να καπνίσει
ΑΝΙΕΣ
Ναι αλλά αργεί
Μπορεί να κλειστήκε έξω
Μπορεί να βγήκε
και η πόρτα να έκλεισε πίσω του
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Δε θ' αργήσει
Κι αν κλειστήκε έξω
θα πάω να σας τον φέρω
ΑΝΙΕΣ
ανασηκώνεται στο κρεβάτι
Ναι αλλά
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Είναι καλύτερα να μένετε ξαπλωμένη
Ακούγεται ένα αυτοκίνητο που κορνάρει
ΑΝΙΕΣ
Ξημέρωσε κιόλας
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Έτσι φαίνεται
Κοιτάζει το ρολόι της
Αλλά είναι ακόμα νωρίς
Μόλις πέντε
Η πόρτα ανοίγει, η Ανιές κοιτάζει προς την πόρτα, μπαίνει ο Φρέντρικ. Στον Φρέντρικ
Ευτυχώς που γυρίσατε
Είχε αρχίσει να ανησυχεί
ΑΝΙΕΣ
Όχι
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
προσπαθεί να εξηγήσει
Δεν ήθελα να πω αυτό
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
προσπαθώντας να αστείευτεί
Κάπνισα όσο περισσότερα μπορούσα
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
κοιτάζοντας την Ανιές
Αυτό σκεφτήκαμε κι εμείς
αλλά
δείχνοντας με το κεφάλι την Ανιές
φοβήθηκε μήπως κλειστήκατε έξω
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Αυτό ακριβώς μου συνέβη
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
ερωτηματικά
Α ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι η πόρτα έκλεισε μόνη της

Κοιτάζοντας την Ανιές, εξηγεί
Αλλά αυτό ήταν φυσικό
Απλώς έπρεπε να χτυπήσω το κουδούνι
και η κοπέλα στο θυρωρείο
θα 'ρχόταν να μ' ανοίξει
Αλλά όταν χτύπησα δεν ήρθε κανείς
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
Θα έλειπε για μια στιγμή
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Αλλά τελικά ήρθε
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
πηγαίνοντας προς την πόρτα
Στον Φρέντρικ και την Ανιές
Θα σας αφήσω ήσυχους για λίγο
προσπαθήστε να κοιμηθείτε
Βγαίνει και ξανακλείνει την πόρτα πίσω
της. Ο Φρέντρικ κάθεται στην καρέκλα.
Κοιτάζει την Ανιές, μετά χαμηλώνει τα
μάτια, ούτε ο ένας ούτε η άλλη δεν ξέ-
ρουν τι να πουν
ΑΝΙΕΣ
για να πει κάτι
Σού 'κανε καλό που κάπνισες
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σιωπή
Ας προσπαθήσουμε να κοιμηθούμε λι-
γάκι
ΑΝΙΕΣ
Νομίζω πως δε θα μπορέσω να κοιμηθώ
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Όχι
Η Ανιές βάζει το χέρι πάνω στην κου-
βέρτα, ο Φρέντρικ το πιάνει, σκύβει ε-
λαφρά προς τα μπρος. Η Ανιές κλείνει
τα μάτια. Μένουν έτσι για λίγο
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Νομίζω ότι όλα θα πάνε καλά
ΑΝΙΕΣ
σαν να ξυπνάει
Πρέπει να είδα όνειρο
Δυο αυτοκίνητα κυνηγιόντουσαν
πάνω στο νερό
Δυο μπλε αυτοκίνητα
Πρέπει να με πήρε ο ύπνος για μια
στιγμή
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Δηλαδή κάνανε πλάκα
τα αυτοκίνητα

ΑΝΙΕΣ
Ναι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Να σβήσω το φως
ΑΝΙΕΣ
Όχι
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Προσπάθησε να κοιμηθείς
ΑΝΙΕΣ
ανασπώνεται στο κρεβάτι
Δε θέλω να κοιμηθώ
Θέλω να αισθάνομαι ότι το παιδί
είναι εδώ μέσα στην κοιλιά μου
Ανοίγει η πόρτα και μπαίνει ο Γιατρός.
Ο Φρέντρικ σηκώνεται και πηγαίνει
προς αυτόν
ΓΙΑΤΡΟΣ
Έχουμε τ' αποτελέσματα
Δεν είναι καλά
Πρέπει να προκαλέσουμε τον τοκετό
Σιωπή. Ο Γιατρός κοιτάζει την Ανιές με
συμπόνια. Μπαίνει η Νοσοκόμα
Δεν υπάρχει άλλη λύση
Ο Γιατρός πηγαίνει ως την Ανιές, την
κοιτάζει
Πρέπει να προκαλέσουμε αμέσως τον
τοκετό
Αν δε το κάνουμε
η ζωή σας κινδυνεύει
ΑΝΙΕΣ
Αλλά
ΝΟΣΟΚΟΜΑ
ζωηρά
Δεν υπάρχει άλλη λύση
ΓΙΑΤΡΟΣ
Δεν έχουμε καιρό για χάσιμο
Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι. Στη
Νοσοκόμα
Πρέπει να αρχίσετε αμέσως την προε-
τοιμασία
Η Νοσοκόμα κάνει ναι με το κεφάλι και
βγαίνει
Είναι λυπηρό
αλλά δεν υπάρχει άλλη λύση
Ο Φρέντρικ πηγαίνει και κάθεται στην
καρέκλα, απλώνει το χέρι στην Ανιές,
σφίγγουν κι οι δυο τους τα χέρια
Δεν υπάρχει άλλη λύση
Σύντομη σιωπή
Θα 'ρθουμε σε λίγο να σας πάρουμε
Στην Ανιές
Θα σας κάνουμε μια ενδοφλέβια ένεση

Πρέπει να βιαστούμε
Μετά
Σταματάει
Ναι
Ο Γιατρός γυρίζει και βγαίνει. Ο Φρέ-
ντρικ και η Ανιές κοιτάζονται. Σιωπή
ΑΝΙΕΣ
Όταν πας σπίτι
να βάλεις κάπου
τα ρούχα του παιδιού
και
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΑΝΙΕΣ
Και
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι θα
Σταματάει
ΑΝΙΕΣ
Όταν πας σπίτι να βάλεις κάπου
τα ρούχα του παιδιού
και
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
ΑΝΙΕΣ
Και το πλεχτό
Βάλτο σ' ένα κουτί
Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι
και μετά
βάλ' το στο πατάρι ή κάπου
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
Ναι
Σύντομη σιωπή
ΑΝΙΕΣ
Και μετά πρέπει να τηλεφωνήσεις στη
μαμά
Σύντομη σιωπή
ΦΡΕΝΤΡΙΚ
κουνώντας καταφατικά το κεφάλι
Ναι
Σιωπή
ΑΝΙΕΣ
Μην ξεχάσεις να τηλεφωνήσεις στη
μαμά
Σιωπή. Χαμηλώνουν τα μάτια. Η Ανιές
τον κοιτάζει. Ο Φρέντρικ κουνάει κα-
ταφατικά το κεφάλι. Η πόρτα ανοίγει,
μπαίνουν η Νοσοκόμα κι ο Γιατρός. Ο
Φρέντρικ σηκώνεται. Ο Γιατρός και η
Νοσοκόμα πηγαίνουν στις δύο άκρες
του κρεβατιού, ελευθερώνουν το φρένο,
σπρώχνουν το κρεβάτι ως την πόρτα,

βγαίνουν μαζί με το κρεβάτι. Ο Φρέντρικ τους ακολουθεί. Αφήνει την πόρτα ανοιχτή πίσω του.

IV

Πρωί. Καιρός κρύος και φωτεινός. Το στέγαστρο στα αριστερά έχει πάει στο βάθος, ενώ σε πρώτο πλάνο, δεξιά, είναι τώρα τα πέτρινα σκαλιά που οδηγούν στο πλατύσκαλο και τη μεγάλη ξεβραμμένη πόρτα της εκκλησίας με τον ξεφτισμένο τοίχο, όπου υπάρχει πάντα ο σκουριασμένος σταυρός. Ο Άρβιντ έρχεται απ' τα αριστερά με το μπλε του μπουφάν και με το σάκο περασμένο χιαστί στον ώμο. Μπαίνει κάτω απ' το στέγαστρο, κάθεται, βάζει το σάκο στα γόνατά του και ακουμπάει την ομπρέλα στο παγκάκι. Κοιτάζει ίσια μπροστά του. Ο Φρέντρικ, με κοστούμι και γραβάτα, ανοίγει την πόρτα της εκκλησίας και βγαίνει στο πλατύσκαλο, αφήνοντας ανοιχτή την πόρτα πίσω του. Κοιτάζεται, κοιτάζει γύρω του, γυρνάει πίσω και κοιτάζει την πόρτα όπου εμφανίζεται η Ανιές. Η κοιλιά της είναι πάλι ίσια, είναι κι αυτή ντυμένη προσεγγισμένα, φοράει το γαλάζιο φόρεμα της. Κλείνει την πόρτα πίσω της. Ο Φρέντρικ πάει στην Ανιές, αγκαλιάζονται και μένουν για λίγο έτσι. Μετά αφήνει ο ένας τον άλλο και μένουν λίγο να κοιτάζονται.

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

με μελαγχολικό χαμόγελο

Τώρα μπορούμε να φύγουμε

Η Ανιές κάνει ναι με το κεφάλι. Κατεβαίνουν μερικά σκαλιά. Στέκονται, γυρίζουν πίσω και κοιτάζουν την πόρτα, μετά κοιτάζονται και κάθονται σ' ένα σκαλοπάτι. Μένουν καθισμένοι, κοιτάζοντας ίσια μπροστά τους. Ο Φρέντρικ στρέφεται πάλι και βλέπει την πόρτα, μετά κοιτάζει την Ανιές

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι ναι

ΑΝΙΕΣ

Τελείωσε

Σιωπή

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Και είμαστε πάλι

μόνο οι δυο μας

ΑΝΙΕΣ

Ναι

Βάζει το μπράτσο του γύρω απ' τους ώμους της

Αν δεν είχαμε μπει στην εκκλησία εκείνη τη μέρα

Πιστεύεις ότι αυτό μπορεί να έπαιξε κάποιο ρόλο

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

διστακτικά

Όχι

ΑΝΙΕΣ

Δεν μπορείς να ξέρεις

Σύντομη σιωπή

Έτσι κι αλλιώς

δεν έχει πια σημασία

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Όχι

Αλλά υπάρχουν κάτι συμπτώσεις

ΑΝΙΕΣ

Ένας πάστορας κήδεψε το παιδί

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι

ΑΝΙΕΣ

Γιατί ήταν ένα παιδί

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι

Σύντομη σιωπή

Ήταν ένα παιδί

ΑΝΙΕΣ

Ναι

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ήταν ένα παιδί

Και θ' αγαπώ πάντα αυτό το παιδί

ΑΝΙΕΣ

Κι εγώ

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Θα θυμάμαι πάντα το πρόσωπό του

Τα χέρια του

Είναι ένα παιδί που σχεδόν κανείς δεν είδε

Μόνο εμείς

και οι άνθρωποι του νοσοκομείου

Μία κοπελίτσα που γεννήθηκε και πέθανε

Αυτό είναι όλο

Τίποτα παραπάνω

Κι εγώ την είδα

Και συ

Και θα τη θυμόμαστε

Θα τη θυμάμαι πάντα

Τα χέρια της

Το πρόσωπό της

Σύντομη σιωπή

Τα χέρια της έμοιαζαν με τα δικά μου

Το πρόσωπό της έμοιαζε το δικό σου

Ο Φρέντρικ σηκώνεται, κοιτάζει την Ανιές

Εγώ πάντως θα τη θυμάμαι

Θα τη θυμάμαι ώσπου να πεθάνω

Και πολύ μετά το θάνατό μου

Θα τη θυμάμαι

Θα ζει μέσα μου

χάρη σε μένα θα ζει

ΑΝΙΕΣ

σηκώνεται, λίγο ανήσυχη

Δε φεύγουμε

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

κουνώντας καταφατικά το κεφάλι

Και γιατί να μην έχει το δικαίωμα

να γεννηθεί

Να ζήσει

ΑΝΙΕΣ

Πρέπει να φύγουμε

Τον πιάνει απ' το μανίκι

Έλα

Φεύγουμε

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι μάλλον

ΑΝΙΕΣ

Πρέπει να φύγουμε

Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι, αλλά δε σαλεύει. Σιωπή

ΑΝΙΕΣ

Δε φεύγουμε

Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι, αλλά πάλι δε σαλεύει

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Ναι πρέπει

Η Ανιές κι ο Φρέντρικ δε σαλεύουν. Ο Άρβιντ σηκώνεται, κρεμάει χιαστί το σάκο του, βγαίνει απ' το στέγαστρο και πηγαίνει προς τα δεξιά, ρίχνει μια κρυφή ματιά στον Φρέντρικ και την Ανιές, μένει εκεί, με τα μάτια χαμηλωμένα. Ο Φρέντρικ και η Ανιές κατεβαίνουν μερικά σκαλιά. Σταματούν στη μέση, κοιτάζουν τον Άρβιντ που είναι πάντα εκεί με χαμηλωμένα τα μάτια

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Πώς πάει

ΑΡΒΙΝΤ

κοιτάζοντας τον Φρέντρικ

Καλά ευχαριστώ

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Βρήκες πολλά μπουκάλια

αυτές τις μέρες

Ο Άρβιντ κουνάει αρνητικά το κεφάλι

Ερωτηματικά

Ούτε ένα

Ο Άρβιντ χαμηλώνει τα μάτια

ΑΡΒΙΝΤ

με χαμηλά πάντα τα μάτια

Αναρωτιόμουν

Διστάζει

πού μένετε

Τους κοιτάζει

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

κοιτώντας την Ανιές

Πού μένουμε

Η Ανιές κοιτάζει τον Φρέντρικ

Βρήκαμε ένα σπίτι

Ο Άρβιντ χαμηλώνει τα μάτια. Ο Φρέ-

ντρικ και η Ανιές πιάνονται απ' το χέρι

και κατεβαίνουν τα υπόλοιπα σκαλιά

ΑΡΒΙΝΤ

τους κοιτάζει

Όχι σήμερα δε βρήκα

ούτε ένα μπουκάλι

Ο Φρέντρικ κι η Ανιές έχουν τώρα κα-

τέβει τη σκάλα. Σταματούν

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

κοιτάζοντας τον Άρβιντ

Αλήθεια

Ο Άρβιντ κουνάει αρνητικά το κεφάλι,

γυρίζει, φεύγει προς τα δεξιά, χάνεται

στο σκοτάδι. Σιωπή. Ο Φρέντρικ στρέ-

φεται, κοιτάζει τα σκαλοπάτια, την

πόρτα

ΑΝΙΕΣ

στον Φρέντρικ

Πρέπει να φύγουμε

Ο Φρέντρικ κάνει ναι με το κεφάλι

Πρέπει

ΦΡΕΝΤΡΙΚ

Πρέπει να φύγουμε

Σιωπή. Η Ανιές κι ο Φρέντρικ φεύγουν

προς τα δεξιά, και καθώς απομακρύνο-

νται το φως ανεβαίνει προοδευτικά

ΤΕΛΟΣ

Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης»

Από τον Οκτώβριο του 1979 έως τον Μάρτιο του 2003 η Πειραματική Σκηνή ανέβασε τα παρακάτω εβδομήντα πέντε έργα:

- Σαίξπηρ, *Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας* (σκηνοθεσία Κόλιν Χάρρις)
- Λούλας Αναγνωστάκη, *Η πόλη* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Φ. Μ. Κάνιν, *Ρασομόν* (σκηνοθεσία Νίκου Χαρολάμπους)
- Οδύσσεια*, διασκευή του ομηρικού έπους (σκηνοθεσία Κόλιν Χάρρις)
- Μπέκετ, *Περιμένοντας τον Γκοντό* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Λόρκα, *Των ερώτων τα θαύματα* (σκηνοθεσία Νίκου Αρμάου)
- Τσέχοφ, *Θείος Βάνιας* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Αριστοφάνη, *Αχαρνής* (σκηνοθεσία Νίκου Πολίτη)
- Πίντερ, *Πρόσωπα και προσωπεία* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Μπεν Τζόνσον, *Ο αλχημιστής* (σκηνοθεσία Τάκη Καλφόπουλου)
- Ηλία Καπετανάκη, *Η βεγγέρα* (σκηνοθεσία Νίκου Αρμάου)
- Αριστοφάνη, *Εκκλησιάζουσες* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Ιονέσκο, *Το παιχνίδι της σφαγής* (σκηνοθεσία Νίκου Αρμάου)
- Γιάννη Ρίτσου, *Εξομολογήσεις* (σκηνοθεσία Νικηφόρου Παπανδρέου)
- Α.Ρ. Γκέρνυ, *Η τραπεζαρία* (σκηνοθεσία Έρσης Βασιλικιώτη)
- Μισίμα, *Νύχτες χαμένων ερώτων* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Μαριβώ, *Η φιλονικία* (σκηνοθεσία Πέπης Οικονομοπούλου)
- Μπρεχτ, *Ο καλός άνθρωπος του Στσεσνάν* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Γκολντόνι, *Η τριλογία του παραθερισμού* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Μάριου Ποντίκα, *Εσωτερικαί ειδήσεις* (σκηνοθεσία Ελένης Καρπέτα)
- Οδύσσεια-Β* (σκηνοθεσία Κόλιν Χάρρις, επιμέλεια Νικηφόρου Παπανδρέου)
- Ίψεν, *Νόρα* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Ίψεν, *Έντα Γκάμπλερ* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Το τέλος των Ατρείδων*, κατά Ευριπίδη (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Ρουζέβιτς, *Λευκός γάμος* (σκηνοθεσία Έρσης Βασιλικιώτη)
- Λόρκα, Φο, Μπέργκιαν, *Το μεγάλο ταξίδι* (σκηνοθεσία Νίκου Αρμάου)
- Σαίξπηρ, *Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας* (σκηνοθεσία Νικηφόρου Παπανδρέου)
- Το τέλος των Ατρείδων* (δεύτερη μορφή)
- Ξερόπουλου, *Ο πειρασμός* (σκηνοθεσία Πέπης Οικονομοπούλου)
- Ντύλαν Τόμας, *Κάτω από το Γαλατόδασος* (σκηνοθεσία Νίκου Αρμάου)
- Μαρία Νεφέλη, *ποίηση Οδυσσέα Ελύτη* (σκηνοθεσία Νικηφόρου Παπανδρέου)
- Μπρεχτ, *Ο κύκλος με την κιμωλία* (σκηνοθεσία Νίκου Αρμάου)
- Ευριπίδη, *Άλκηστη* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Στέλλας Μιχαηλίδου, *Περπατώ εις το δάσος* (σκηνοθεσία Γλυκερίας Καλαϊτζή)
- Ερρίκ Ρομέο, *Τρίο σε μι μπεμόλ* (σκηνοθεσία Πέτρου Ζηβανού)
- Κατρίν Αν, *Τίτα-Λου* (σκηνοθεσία Νικηφόρου Παπανδρέου)
- Ιάκωβου Καμπανέλλη, *Ο δρόμος περνά από μέσα* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Ερρίκ Βεστφάλ, *Εσύ και τα σύννεφά σου* (σκηνοθεσία Πέτρου Ζηβανού)
- Γιάννη Ρίτσου, *Φωνές κι οράματα* (σκηνοθεσία Νικηφόρου Παπανδρέου)
- Γιασμίνα Ρεζά, *Σε στενό οικογενειακό κύκλο* (σκηνοθεσία Ανδρέα Βουτσινά)
- Ευριπίδη, *Ίων* (σκηνοθεσία Νικη Φιλίππου)
- Οδύσσεια-Γ* (σκηνοθεσία Κόλιν Χάρρις, επιμέλεια Νικηφόρου Παπανδρέου)
- Τ. Γουερτενμπέικερ, *Για της πατρίδας το καλό* (σκηνοθεσία Γλυκερίας Καλαϊτζή)
- Σ. Κήτιλ, *Μη σκοτώνεις τη μαμά* (σκηνοθεσία Πέτρου Ζηβανού)
- Τομ Μέρφου, *Κονσέρτο Τζιλι* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Σαίξπηρ, *Δωδέκατη νύχτα* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Άκη Δήμου, ... και Ιουλιέτα (σκηνοθεσία Πέτρου Ζηβανού)
- Ιάκωβου Καμπανέλλη, *Στη χώρα Ίψεν* (σκηνοθεσία Πέτρου Ζηβανού)
- Γιάννη Ρίτσου, *Το νεκρό σπίτι* (σκηνοθεσία Νικηφόρου Παπανδρέου)
- Γιούκιο Μισίμα, *Το δέντρο των Τροπικών* (σκηνοθεσία Νίκου Χατζηπαπά)
- Αισώπου *μύθοι και παραμύθια της Ανατολής* (σκηνοθεσία Νίκου Χατζηπαπά)
- Άντον Τσέχοφ, *Οι τρεις αδερφές* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Στέλλας Μιχαηλίδου, *Το όνειρο του ρο* (σκηνοθεσία Πέτρου Ζηβανού)
- Μαργαρίτας Λυμπεράκη, *Η γυναίκα του Κανδαύλη* (σκηνοθεσία Νίκου Χατζηπαπά)
- Ιάκωβου Καμπανέλλη, *Η τελευταία πράξη* (σκηνοθεσία Πέτρου Ζηβανού)
- Φωτεινής Φραγκούλη, *Η Κυράνη του δάσους* (σκηνοθεσία Νικηφόρου Παπανδρέου)
- Μπράιαν Φριέλ, *Χορεύοντας στη Λούνασα* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Λόρκα, *Οι φαουσιήδες του Κατσιπόρα* (σκηνοθεσία Γλυκερίας Καλαϊτζή)
- Νίκου Μπακόλα, *Η κεφαλή* (σκηνοθεσία Έρσης Βασιλικιώτη)
- Τζορτζ Ταμπούρι, *Το κουράγιο της μητέρας μου* (σκηνοθεσία Νικηφόρου Παπανδρέου)
- Σαίξπηρ, *Περικλής* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Μπρεχτ, *Μάνα Κουράγιο* (σκηνοθεσία Νίκου Πολίτη)
- Πέτερ Τουρίνι, *Βιεννέζικο ταγκό* (σκηνοθεσία Έφης Σταμούλη)
- Κόκκινες μύτες* (σκηνοθεσία Ελένης Δημοπούλου)
- Μπέκετ, *Περιμένοντας τον Γκοντό* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Ίγκμαρ Μπέργκιαν, *Μετά την πρόβα* (σκηνοθεσία Πέτρου Ζηβανού)
- Οδύσσεια-Δ* (σκηνοθεσία Κόλιν Χάρρις, επιμέλεια Έφης Σταμούλη)
- Μάικλ Φρέιν, *Το σώσε* (σκηνοθεσία Νίκου Αρμάου)
- Τόμας Μπέρνχαρντ, *Ο θεατροποιός* (σκηνοθεσία Γλυκερίας Καλαϊτζή)
- Στέλλας Μιχαηλίδου, *Περπατώ εις το δάσος Β* (σκηνοθεσία Γλυκερίας Καλαϊτζή)
- Κόννορ Μακφέρσον, *Το φράγμα* (σκηνοθεσία Έρσης Βασιλικιώτη)
- Μπεθ Χένλυ, *Εγκλήματα καρδιάς* (σκηνοθεσία Νίκου Χατζηπαπά)
- Αριστοφάνη, *Εκκλησιάζουσες Β* (σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη)
- Άντον Τσέχοφ, *Ο γλάρος* (σκηνοθεσία Νίκου Χατζηπαπά)
- Γιον Φόσε, *Το παιδί* (σκηνοθεσία Πέτρου Ζηβανού)

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ «ΤΕΧΝΗΣ»

Η Πειραματική Σκηνή ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1979, από τον θεατρολόγο Νικηφόρο Παπανδρέου, στο πλαίσιο της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Εταιρείας «Τέχνη». Από το 1986 στεγάζεται στο θέατρο «Αμαλία».

Εκτός από τη Θεσσαλονίκη, έχει δώσει παραστάσεις σε πολλές πόλεις και χωριά της Μακεδονίας και της Θράκης, στην Κρήτη, τη Ρόδο, τη Μυτιλήνη, τον Βόλο, το Ναύπλιο, την Καλαμάτα, την Πάτρα καθώς και την Αθήνα. Έχει επίσης εμφανιστεί σε ξένα φεστιβάλ, στην Αυστραλία, την Αγγλία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Αίγυπτο, τη Σουηδία και τη Νορβηγία.

Έχει ανεβάσει ως τώρα εβδομήντα έργα ελλήνων και ξένων συγγραφέων, κλασικών και σύγχρονων ανάμεσα στους οποίους: Ευριπίδης, Αριστοφάνης, Σαίξπηρ, Γκολντόνι, Τσέχοφ, Ίψεν, Λόρκα, Μπρεχτ, Μπέκετ, Μισίμα, Ντύλαν Τόμας, Πίντερ, Ιονέσκο, Μπέργκιαν, Ρομέο, Γουέρτενμπεϊκερ, Κατρίν Ανν, Ρεζά, Κήτλυ, Μέρφυ, Φρίελ, Ταμπόρι, Τουρίνι, Φρέιν, Μπέρνχαρντ, Μακφέρσον, Χένλυ, Φόσε, Καπετανάκης, Ξενοπούλος, Αναγνωστάκη, Καμπανέλλης, Λυμπεράκη, Ποντίκας, Δήμου, Μιχαηλίδου, Κεχαϊδης-Χαβιαρά. Τα τελευταία χρόνια έχει καθιερώσει το σύστημα του εναλλασσόμενου δραματολογίου, παρουσιάζοντας τρία έργα μέσα στην ίδια εβδομάδα.

Παράλληλα εκδίδει το περιοδικό *Θεατρικά Τετράδια*, του οποίου έχουν κυκλοφορήσει ως τώρα τριάντα εννέα τεύχη.

Ο θίασος αναπτύσσει σχέσεις συνεργασίας με τον κόσμο της εκπαίδευσης, οργανώνοντας ειδικές παραστάσεις για σχολεία, σεμινάρια θεατρικής επιμόρφωσης για δασκάλους και καθηγητές, ανοιχτές πρόβες για φοιτητές κ.ά. Έχει επανειλημμένως λάβει μέρος στις διοργανώσεις του Δήμου Θεσσαλονίκης: Γιορτές Ανοιχτού Θεάτρου και «Δημήτρια».

Από το 1994, οργανώνει κάθε χρόνο το διεθνές φεστιβάλ «Θεατρική Άνοιξη».

Από το 1996 είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Θεατρικής Σύμβασης, μιας οργάνωσης κρατικών, δημοτικών και επιχορηγούμενων θεάτρων από δεκαοκτώ χώρες της Ευρώπης.

Η Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού, βάσει διετούς προγραμματισμού.

Διεύθυνση: Θέατρο «Αμαλία», Αμαλίας 71,
546 40 Θεσσαλονίκη. Τηλ. 2310.821.483, fax 2310.860.708.